

HAFTALIK BİLGİLENDİRME

RAPORU

2020

16 - 22 Kasım Günleri

i

İçindekiler sayfasındaki konu başlıklarına tıklayarak istediğiniz konu hakkında bilgi alabilirsiniz.

**Medya ve Kurumsal İletişimden Sorumlu
Genel Başkan Başkanlığı**

İçindekiler

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR	2
16-22 KASIM 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER	3
EKONOMİK BUHRANDAN ÇIKIŞ - KOBİLER İÇİN ÇÖZÜM YOLLARI	3
YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ	4
TORBA YASA SOSYAL GÜVENLİK, EMEKLİLİK, KIDEM TAZMİNATI HAKKINDAN MAHRUM ETME GİRİŞİMİDİR	9
İÇ VE DIŞ BORÇLANMADA YENİ REKORLAR KIRILACAK!	10
İKTİDAR VE EKONOMİ YÖNETİMİNDEN 'U' DÖNÜŞÜ	11
DAMADIN KARNESİ SIFIRLARLA DOLU...	12
12 AYLIK CARİ AÇIK 27 MİLYAR 539 MİLYON DOLAR OLDU	14
2018'DE 16.3 MİLYAR LİRA OLAN AÇIK 2019'DA 37.8 MİLYAR LİRAYA YÜKSELDİ	14
'KARA PARA' TORBASI	15
SALGIN KADINLARA DAHA FAZLA YOKSULLUK VE ŞİDDET GETİRDİ	15
TCDD'DEN 3,1 MİLYON TL'LİK REKLAM İHALESİ!	17
KUZEY MARMARA'DA 'GARANTİ' TUTMADI	17
TMO'YA AİT 5 TAŞINMAZ SATILACAK	17
İŞSİZLİK KRİZİ DERİNLEŞİYOR	18
İSTİHDAM AZALIRKEN, GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI 9.6 MİLYON KİŞİYE ULAŞTI	19
ÜLKEDE HER 100 KİŞİDEN 56'SI ÇALIŞMIYOR	19
İŞSİZLİK DÜŞMÜYOR İSTİHDAM DARALYOR	20
İŞÇİYE YENİ YÜK YOLDA EMEKLİLİK KRİZİ KAPIDA	21
İŞ DE YOK İŞ BULMA UMUDU DA: 541 BİN GENÇ EN AZ BİR YILDIR İŞSİZ	22
AKP İKTİDARLARINDA EN AZ 25 BİN 716 İŞÇİ İŞ CİNAYETLERİNDE ÖLDÜ	23
EKİM AYI İŞ CİNAYETLERİ	23
İŞÇİ İNTİHARLARI 5 YILDA 6 KAT ARTTI	24
YOKSULA KESİNTİ, ŞİRKETLERE KIYAK	25
TARIMSAL HASILADA DÜNYA PAZARINDAKİ GÜCÜMÜZÜ KAYBEDİYORUZ	26
ÇİFTÇİNİN DEĞİL YABANCI ŞİRKETLERİN BÜTÇESİ	26
TARIM VE HAYVANCILIĞIN ALTINI OYUYORLAR	27
AKP'Lİ DELEGEYE 66 İHALE	28
FATSA BELEDİYESİ İŞLETTİĞİ KAFEYİ 10 YILLIĞINA BEDELSİZ OLARAK İLİM YAYMA CEMİYETİ'NE VERDİ	29
GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ'NDEKİ AKRABALIK AĞINI ORTAYA ÇIKARAN İLAN	29
SAĞLIK BAKANLIĞI'NIN 'SAHADA İŞE YARAMAZ' DEDİĞİ ÜRÜNDE MSB 15 BİN ADET ALDI	29
SOKAK RÖPORTAJINDA İKTİDARI ELEŞTİREN YURTTAŞ TUTUKLANDI	30
CUMHURBAŞKANINA HAKARETTEN 5 YILDA 63 BİN DAVA	30
İŞTE AKP'NİN 'MUHBİR TOPLUM' HEDEFİNİN SONUCU: 167 BİN İHBARIN 116 BİNİ YALAN	31
MECLİS GÖNDERDİ RTÜK BAŞKANI ALDI	32
'TELİF FONU'NDAN SANATÇILARA PAY YOK	32
2019 YILI CEZA İNFAZ KURUMU VERİLERİ ENDİŞE VERİYOR	32
BİR ÜLKEDE ADALETİN PUSULASI ŞAŞARSA, O ÜLKEDE TOPLUMSAL BARIŞ OLMAZ	33
DİYARBAKIR VALİSİ KARALOĞLU: MESELE İŞSİZLİK DEĞİL, İŞ BEĞENMEZLİKTİR!	34
GRAMAJ OYUNUYLA GİZLİ ZAM	34
İKTİDARIN KADIN VE ÇOCUK KONUSUNDA TAMAMEN KAYITSIZ!	35
'PARALEL EĞİTİM BAKANLIĞI' BÜYÜYOR	37
DİYARBAKIR MİLLİ EĞİTİM'DE HİZBULLAH KADROLAŞMASI	37
EĞİTİM ALANI RANTA ÇEVİRİLDİ	38
MEB, ZENGİNLERİN DAHA AVANTAJLI OLDUĞUNU İTİRAF ETTİ	38

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

EĞİTİM HEDEFLERİNE 2021 BÜTÇESİYLE ULAŞAMAZ	39
PROJE OKULLARININ SONUCU REKOR BEYİN GÖÇÜ!	41
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI'NIN FEDERASYON SEÇİMLERİ İLE İLGİLİ ALDIĞI AKLA ZARAR KARAR	44
BAKANLIK'TAN TEST KİTİ İTİRAFI!	44
İKTİDAR, PANDEMİ'YE SOMUT TEDBİRLER ALMIYOR, YAŞLILARI EVE HAPSETME KOLAYCILIĞINDAN VAZGEÇMİYOR	45
İSTANBUL'DA YOĞUN BAKIM KRİZİ BÜYÜYOR	46
AİLE HEKİMLERİNİN VE SAĞLIK ÇALIŞANLARININ BİTMİYEN ÇİLELERİ...	47
HES'TE 'KIRMIZI' ALARM	54
TÜRKİYE'Yİ YALNIZLAŞTIRAN STRATEJİ VE DİPLOMASİDEN YOKSUN DIŞ POLİTİKA	54
TRUMP ANKARA'NIN ÇIKARINA NE YAPTI?	57

KONUŞULMAMASI GEREKENLER-DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN KONULAR

*Kutlama mesajlarının dışında dini konulara girilmemeli. Röportaj ve Televizyon programlarında konu ile ilgili gelen ısrarlı sorulara, laik vurgusu ile dini konuların siyasilerin değil konu ile ilgili çalışan İlahiyat kökenli akademisyenler ile din alimlerinin vermesi gerektiğine vurgu yapılmalı. Siyasilerin din konuşmasının dini siyasete alet etmek olduğu vurgusu yapılabilir. Camiye, kışlaya ve okullara siyaset sokulmamalı.

*Ak Parti'nin kendi içerisinde yaşadığı tartışmalara girilmemeli, konu ile ilgili sorular cevaplanmamalıdır. Bu konudaki en önemli yaklaşım "Biz de izlemekteyiz, demokrasimiz açısından gözlemekteyiz." yanıtıdır.

*Türk Ordusu ve Genel Kurmay Başkanlığı ile ilgili eleştirel söylemlerde bulunulmamalı. AKP'nin millet(Milliyetçilik) ve ümmet(Din) siyaseti üzerinden rant elde etmeye çalıştığı, bu ideal doğrultusunda duyguları sömürerek oyunu arttırma çabasında olduğu doğrudan olsa söylenecek tek bir cümle dahi rakibin eline çok önemli bir fırsat verebilir.

*Türkiye'nin etnik ve mezhepsel, cinsiyet ve sınıfsal yapılanmalarına yönelik daima birleştirici bir söylemde bulunulmalı. Söylemlerimiz Türkiye Cumhuriyeti Vatandaşlığı ortak paydasından hareket etmeli. Kurtuluş savaşındaki birliktelik ruhundan dem vurulmalı hak arayışlarımızı ve adalet söylemlerimizi belirli zümreler ve olaylar için değil kavramlar ve olgular için kullanmaya dikkat edilmeli.

*Parti'nin iç organlarında konuşulması gereken hususlar medya önünde konuşulmamalı. Ülkenin menfaati için ilkemiz daima 'Kol kırılır yen içinde kalır' olmalıdır. Parti için sorunların çözüm noktası medya ve kamuoyu değil parti içi organlardır. Parti sorunlarını kamuoyunda konuşmak 'Bunlar daha kendi sorunlarını çözemezken ülkeyi nasıl yönetecekler' algısı oluşturup, CHP'ye ve ülkenin geleceğine zarar vermektedir.

*Söylem oluştururken unutulmaması gereken yegane husus; doğru, güncel ve ilkelerini kapsar olmasıdır. Söylemleriniz tamamen doğru olabilir fakat onun yeri, zamanı ve kime söylendiği son derece önemlidir. Püf noktası, kimin, ne zaman ve nerede söylediğidir.

*Sosyal medya hesaplarından yapılacak paylaşımlarda bireysel görüşler yerine parti politikasına uygun söylemler tercih edilmeli. Zamanlamanın önemini unutmamalıyız.

*Diğer önemli bir husus, bir şeyi sizin kaç kere söylediğiniz değil karşındakinin duyup duymadığıdır. Doğruları defalarca söylemekten çekinmeyin. Sizin tekrar dediğiniz karşındakinin ilk kez duyduğu olabilir. Tekrarın gücüne inanın.

*Eleştirel söylemlerimizi, projelerimizle desteklemeliyiz. Yanlış gösterip, doğruyu anlatmalı, bunun adresinin de CHP iktidarı olduğu vurgusunu yapmalıyız.

*Her açıklamaya, herkese ve her soruya cevap verilmemeli. Düşük seviyeli söylemlerle ilgili sorulara muhatap almayarak cevap verilmeli. Muhatap almamak çoğu zaman en güzel cevaptır. Muhatap almadığımız ya da o seviyeye inmeyeceğimiz dile getirilmeli. Zira o tarz söylemlerde bulunan insanların amaçları bizleri o polemige sokmaktır, amaçlarına ulaştırmamak için verilecek tek cevap 'muhatap almıyoruz' olmalıdır.

16-22 KASIM 2020 HAFTASI ÖZEL GÜNLER

*16 Kasım Uluslar Arası Hoşgörü Günü

*20 Kasım Dünya Çocuk Hakları Günü

*21 Kasım Dünya Televizyon Günü

*22 Kasım Dış Hekimleri Günü ve Toplum Ağız ve Diş Sağlığı Haftası

*18 Kasım 2017 Rekortmen halterci Naim Süleymanoğlu hayatını kaybetti.

*Parti çalışması için gittiği Iğdır'da 30 Temmuz 2018 günü beyin kanaması geçiren ve Ankara'da yoğun bakımda tedavi gören CHP Edirne Milletvekili Erdin Bircan, 18 Kasım 2018 günü hayatını kaybetmiştir.

EKONOMİK BUHRANDAN ÇIKIŞ - KOBİLER İÇİN ÇÖZÜM YOLLARI

A. Kısa Vadede Yapılması gerekenler

1. Nisan'da ertelenen vergiler ve banka kredileri için, vadelendirme imkânı getirilmelidir. KDV sistemi baştan revize edilerek girdi-çıkıtı farkları ortadan kaldırılmalı, şirketlerin devletten tahsil edilemeyen KDV alacakları süratle ödenmelidir.
2. KOBİ'lerin kredi piyasalarında değişen koşullara karşı direncini artırmak ve ekonomik büyümeye katkılarını güçlendirmek için, yararlanabilecekleri finansman seçenekleri genişletilmelidir. KOBİ'ler için banka ve sigorta muameleleri vergisi sıfırlanmalıdır.
3. Katma değeri yüksek ürün üretecek firmalar için özel kredi ve vergi desteği sağlanmalıdır. Teşvikli kredilerin yerinde kullanıldığını ölçmek amacıyla teşvik kredisi denetim mekanizması oluşturulmalıdır.
4. Asgari ücrette vergi kaldırılmalıdır.
5. Kamu İhale Sistemi KOBİ'lerden alımları teşvik edecek şekilde değiştirilmelidir. (AB ülkelerinde kamu alımlarının KOBİ'lerden yapılması AB direktifleri doğrultusunda teşvik edilmektedir. AB genelinde alımların ortalama %56'sı KOBİ'lerden yapılmaktadır. Yunanistan'da bu oran %84'tür. Türkiye'de bu konuda bir rakam yoktur.)
6. Devlet kurumlarına satılan mallar dolayısıyla üreticinin kamuda bekleyen alacakları süratle ödenmelidir.
7. Bütün Organize Sanayi Bölgelerinde “**Teknoloji Liseleri**” kurulmalıdır. İnovasyon ve dijitalleşme desteklenmelidir. Dijitalleşme için gerekli beceriye sahip işgücü yetiştirilmelidir.
8. KOBİ'lerin uluslararası pazarlara erişimi desteklenmelidir.
9. Teşvik sistemi bölgesel ve sektörel faktörler göz önünde bulundurularak dizayn edilmeli, işsizlik üreten Doğu – Güneydoğu'da yeni cazibe merkezleri yaratılarak yatırım ve istihdam teşvik edilmelidir.
10. Organize sanayi bölgelerindeki KOBİ'ler için enerji özel olarak fiyatlandırılmalı, üretimde verim ve rekabet gücü artırılmalıdır.
11. Bilişim altyapısında **bölgesel farklar** giderilmelidir.
12. Ekonomik kriz öncesi **vergi ve sigorta borcunu düzenli ödemiş** olan KOBİ'lere, belirlenecek koşulları taşımaları kaydıyla, vergi indirimi teşviki verilmeli, vergi sorumluluğunu yerine getirmiş KOBİ'ler **zor zamanda ödüllendirilmelidir**.
13. Ödenmeyen banka borçları, çekler ve protesto edilmiş senetler nedeniyle “kara listede” yer alan KOBİ'ler bir defaya mahsus kara listeden çıkartılarak finansmana erişimleri kolaylaştırılmalıdır.

B. GÜVEN VE İSTİKRAR İÇİN YAPILMASI GEREKENLER...

1. Öngörülebilirlik ve güven sağlamak için önce devletin vatandaşa hizmet eder hale getirilmesi gerekir. Yani Türkiye'de yaşayan herkes, rahatlıkla “**Bu ülkede benim can ve mal güvenliğim hukukun teminatı altındadır**” diyebilmelidir. Dolayısıyla Türkiye'yi açmaza sokan mevcut yapı değişmeli, devlet sıcak siyasetin, yani bir partinin organı olmaktan çıkarılmalıdır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

2. Devleti yönetenler, devletin kurumlarına ve işleyişlerine saygı göstermeli, bağımsız kurullar (SPK, BDDK, Kamu İhale Kurumu, Merkez Bankası gibi) liyakatli atamalarla güçlendirilmelidir. Bu kurumlar, bir kişinin iradesine – vesayetine terk edilmemelidir.
3. Bir anayasal kurum olan “**Ekonomik ve Sosyal Konsey**”e işlev kazandırılmalı ve belli aralıklarla Ekonomik ve Sosyal Konsey toplanmalıdır.
4. Devlet yönetiminde liyakat sistemi süratle tesis edilmelidir.
5. Devlet yönetiminde savurganlık ve israf önlenmelidir.
6. Devlet yönetiminde şeffaflık sağlanmalıdır. Özellikle mali yönetimde şeffaflık vergi mükelleflerine karşı devletin temel sorumluluğudur. Bu bağlamda “**Ulusal Vergi Konseyi**” kurulmalı ve Konseyin raporları her yıl Resmi Gazete’de yayınlanmalıdır.
7. Siyaset kirlilikten arınmalı, “**Siyasi Ahlak Yasası**” çıkarılmalıdır.
8. Devlet yol gösterici olmalı, güçlü bir “**Stratejik Planlama Teşkilatı**” kurulmalıdır.
9. Türkiye süratle “**ihvancı**” dış politikadan vazgeçmeli, dış politika; bir kişinin, bir ailenin ya da bir partinin çıkarları ya da beklentileri üzerine değil, Türkiye’nin çıkarları üzerine inşa edilmelidir.

YÖNETİLEMİYEN EKONOMİNİN RESMİ VERİLERLE ÇÖKÜŞÜ

Dış Ticaret Açığı Büyüyor

- Ticaret Bakanlığının, öncü verilerine göre ekimde Türkiye’nin ihracatı geçen yılının aynı ayına göre yüzde 5,7 oranında artarak 17,3 milyar dolara, ithalat ise yüzde 8,5 oranında artarak 19,7 milyar dolara yükseldi.
- İthalat ihracattan daha güçlü bir seyir izlediği için dış ticaret açığı yüzde 35,7 oranında artarak 2,4 milyar dolara çıktı.
- Ocak-Ekim 2020 döneminde ise yüzde 9 oranında azalan Türkiye’nin ihracatı 135,7 milyar dolara inerken, yüzde 2,2 oranında artan ithalat ise 175,9 milyar dolar oldu. Dolayısıyla yılın ilk 10 aylık döneminde Türkiye’nin dış ticaret açığı yüzde 76,1 oranında genişleyerek 40,3 milyar dolar olarak gerçekleşti.
- Dış ticaret açığının bu ölçüde büyümesi artan altın ithalatına bağlansa da TL’deki yüzde 30’u aşan değer kaybına rağmen ihracatın artmayıp yılın ilk on ayında yüzde 9 oranında azalması, TL’nin değer kaybıyla ihracatı artırmayı umut edenlerin beklentisini boşa çıkarıyor.
- Ayrıca, son zamanlarda TL’nin değer kaybına kılıf bulabilmek için sıkça kullanılan “rekabetçi kur” söylemi de aslında, Türkiye’nin “ucuz emek” ülkesi haline getirilerek, yaşanan krizin faturasının ücretle çalışanların, yani emekçilerin üzerine yıkılmak istenmesinin bir göstergesidir.
- Zira, hammadde ve diğer girdilerin fiyatlarının döviz kuruna bağlı olduğu (bu nedenle de ucuzlatılamayan) bir ülkenin, dünyaya daha ucuza mal satabilmenin tek yolu emeği ucuzlatmaktır. Son zamanda iktidarın, “rekabetçi kur” adıyla satmaya çalıştığı TL’deki değer kaybı da ücretlerin reel olarak geriletilmesi sürecinden başka bir şey değildir.
- İktidar, Türkiye ekonomisinin, cari işlemler açığı, yüksek dış borçluluk ve güven kaybı gibi nedenlerle dış dengede yaşadığı darboğazi, ucuz emek ihraç ederek aşmayı hesaplıyor.

Döviz Rezervi Erimeye Devam Ediyor

- Merkez Bankasının, brüt rezervi (altın + döviz) 23 - 30 Ekim haftasında 3,9 milyar dolar daha azalarak 30 Ekim itibarıyla **84,4 milyar** dolara kadar geriledi.
- Brüt rezerv içerisindeki döviz rezervi geçen hafta **2,9 milyar dolar** azalarak **42,3 milyar** dolara gerilerken, altın varlıkları ise 1,1 milyar dolar azalarak 42,1 milyar dolara indi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Net Rezerv

• Merkez Bankası'nın net rezervi ise 2,6 milyar dolar azalarak 9,3 milyar dolara kadar düştü. Swap borçlarını düştüğümüzde ise net rezervin eksi -54,7 milyar dolara kadar düştüğü tahmin ediliyor. (**Not: Net rezerv hesaplamalarında bazıları, Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatını "yükümlülük" olarak dikkate almadıkları için net rezerv rakamını farklı, dolayısıyla daha yüksek hesaplayabiliyorlar. Bu notun esasını oluşturan tablolardaki hesaplamalarda Hazine'nin Merkez Bankasındaki döviz mevduatı da yükümlülük olarak kabul edilmektedir.**)

• Merkez Bankası, Katar ve Çin gibi ülkeler ile bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından sağladığı mevduatı, aktif kısmında döviz varlığı olarak gösterdiği bilançosunun pasifinde ise TL mevduat yükümlülüğü olarak kaydediyor. Yurt içi bankalarla yaptığı döviz ve altın swap anlaşmalarından kaynaklanan yükümlülüğünü de bilanço yerine nazım hesaplarında izlediği için, swapla sağladığı döviz ve altın, döviz (dış) yükümlülüğü olarak kaydedilmiyor. Dolayısıyla da ("*dış varlıklar- dış yükümlülükler =Net rezerv*" olarak hesaplanan) net döviz rezervi swap anlaşmaları kadar, olduğundan yüksek gözüküyor.

• Merkez Bankası'nın Katar ve Çin Merkez Bankaları ile diğer bankalarla yaptığı swap anlaşmalarından doğan yükümlülüğü ağustos ayı sonu itibarıyla (altın swapları da dahil) 64 milyar dolar olarak açıklandı. Dolayısıyla bu rakam dikkate alınıp hesaplama yapıldığında net rezerv eksiye (- **54,7 milyar dolara**) düşüyor. Diğer bir ifadeyle Merkez Bankasının döviz ve altın borçları, döviz ve altın varlıklarının 54,7 milyar dolar üzerinde bulunuyor.

Rezervin Dış Borcu Karşılama Oranı Azalıyor

• Merkez Bankasının brüt rezervinin (döviz + altın) kısa vadeli dış borçları ve gelecek 12 ayda vadesi dolacak dış borcu karşılama oranı ise küçülmeye devam ediyor.

• Geçen yılın sonunda yüzde 85,8 olan brüt rezervin kısa vadeli dış borçları karşılama oranı geçen hafta yüzde 63,5'e kadar geriledi. Brüt rezervin vadesine bir yıldan daha az kalmış dış borç miktarını karşılama oranı da yüzde 62,8'den yüzde 46,6'ya indi.

Yabancı Yatırımcıların Türkiye'den Kaçışı Sürüyor

• **Yabancı yatırımcıların Türkiye'de Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinde, Devlet ve özel sektör iç borçlanma kağıtlarında ve bankalarda TL ve döviz mevduatı olarak tuttıkları portföyleri (sıcak para) 30 Ekim itibarıyla 55,1 milyar dolara kadar küçüldü.**

• Türkiye'deki rejim değişikliğiyle ortaya çıkan siyasi ve ekonomik sorunların yarattığı güvensizlik, Merkez Bankasının bağımsızlığını kaybetmesi, uygulanan yanlış para ve kur politikaları nedeniyle dış finansman riskinin artması yüzünden yabancılar, 2018 yılının ikinci yarısından itibaren Türkiye'deki yatırımlarını azaltma eğilimine girmişlerdi.

• Yabancı yatırımcılar 23-30 Ekim haftasında Borsa İstanbul'da net 117 milyon dolarlık hisse senedi satarken, Devlet iç borçlanma kağıtları portföylerini de net 69 milyon dolar, özel şirketlerin borçlanma senetlerine yaptıkları yatırımları da 11 milyar dolar azalttılar.

• Türkiye'deki portföy yatırımlarını 2018 yılında net 2,2 milyar dolar, 2019 yılında net 3,3 milyar dolar azaltan yabancı yatırımcılar, hisse senedi ve iç borçlanma kağıtları portföylerini yıl başından 30 Ekim'e kadar olan sürede net 13,6 milyar dolar azalttılar. (*Yabancı yatırımcı çıkışına ilişkin bu tutar ödemeler dengesi istatistiklerinde ise Ocak- Ağustos 2020 dönemi için 15,4 milyar dolarla çok daha yüksek bir rakam olarak gözüküyor. Bu tabloya göre yabancılar ocak-ağustos döneminde 5,4 milyar dolarlık net hisse senedi, 10 milyar dolarlık da iç borçlanma senedi sattılar.*)

• Yabancıların Türkiye'deki portföylerinin toplam tutarı ise hisse senedi ve iç borçlanma kağıtlarının fiyatlarında yaşanan düşüş ve TL'nin değer kaybının da etkisiyle 23-30 Ekim arasında 3,4 milyar dolar azalarak 55,1 milyar dolara indi.

• Yabancı yatırımcıların Türkiye'de 30 Ekim itibarıyla 19,3 milyar dolarlık hisse senedi, 5,4 milyar dolarlık iç borçlanma kâğıdı ve 30,4 milyar dolarlık da mevduatı bulunuyor.

Borsa'daki Yabancı Yatırımcı Payı Azaldı

• Yabancı yatırımcıların sahip olduğu Borsa İstanbul'da işlem gören hisse senetlerinin, Borsa'daki hisse senetlerine oranı da Ekim ayında yüzde 49,2'ye kadar geriledi.

• Yabancılar 2019 yılı sonunda Borsada yüzde 61'lik bir paya sahip bulunuyordu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Reel Sektörün Döviz Açığı 165 Milyar Dolara Yükseldi

- Reel sektörün temmuzda 164,7 milyar dolar olan döviz pozisyonundaki açık ağustosta 569 milyon dolar artarak 165,2 milyar dolara yükseldi.
- Temmuzda, döviz varlıkları 924 milyon dolar artarak 129,3 milyar dolara yükselen reel sektörün döviz borçları ise 1 milyar 492 milyon dolarlık artışla 294,5 milyar dolara kadar çıktı.
- Ağustos sonu itibarıyla 164,7 milyar dolarlık döviz açığı, diğer bir ifadeyle kur riski bulunan reel sektör **son iki ayda, döviz kurunda yaşanan artış nedeniyle, diğer bir ifadeyle TL'nin değer kaybı yüzünden** (dolar kuru 31 Ağustos – 6 Kasım arasında 1,20 TL arttı) **201 milyar lira kur zararıyla karşı karşıya kaldı.**

Kredi ve Mevduat Gelişmeleri: Faiz Artışına Rağmen Döviz Hesapları Artıyor

- Bankalardaki (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduat, 74,9 milyar lira artarak 3 trilyon 664 milyar liraya yükseldi. Bankalar ve katılım bankalarındaki mevduatlar yılbaşından bu yana ise 1 trilyon 67 milyar lira (yüzde 41,6 oranında) arttı. Bu artışın da önemli bir kısmı (reel anlamda tasarruf artışından değil) sadece döviz kurunda yaşanan artıştan kaynaklandı.

Dolarizasyon

- Bu hafta TL cinsinden mevduatlar 39,9 milyar lira azalarak 1 trilyon 559 milyar liraya gerilerken, döviz cinsinden mevduatlar ise hem kur değişiminden hem de döviz hesaplarının artmasından kaynaklı olarak 114,8 milyar lira büyüyerek 2 trilyon 74 milyar lira oldu. Ancak dolar cinsinden bakıldığında ise 1 milyar 859 milyon dolar artan döviz mevduatları **246,1 milyar dolara yükseldi. Döviz mevduatları yıl başından bu yana ise 25,1 milyar dolar arttı.**
- Toplam mevduattaki dolarizasyon oranı ise 2 puan daha artarak yüzde 57,1 olarak hesaplandı. **Bankalardaki yurt içi ve yurt dışı kaynaklı (bankalararası mevduat hariç) toplam mevduatın yarısından çoğunu yabancı para cinsinden açılmış mevduatlar oluşturmaya devam etti.**
- **Gerçek Kişilerin Tasarruf Mevduatı:** Gerçek kişilerin, diğer bir ifadeyle **vatandaşların mevduatı** söz konusu haftada 60,3 milyar lira artarak 2 trilyon 181 milyar liraya çıktı. Bu hafta vatandaşların TL mevduatları 13,7 milyar lira azalarak 851 milyar liraya gerilerken, döviz mevduatları ise 1 milyar 293 milyon dolar artarak 157,8 milyar dolarla rekor kırdı. Döviz mevduatlarında TL cinsinden artış ise 74 milyar lira oldu.
- **Dolarizasyon;** diğer bir deyimle döviz cinsinden tutulan mevduatların toplam mevduat içindeki payı, **gerçek kişilere ait (vatandaşın tasarruf mevduatı) mevduatlarda ise yüzde 61'e kadar yükseldi. TL'ye güvenmeyen vatandaşlar ağırlıklı olarak döviz ve altın mevduatını tercih ediyor.** Geçen hafta ise belirgin bir şekilde TL mevduattan çözülen paranın döviz mevduatına yöneldiği gözleniyor.
- **Enflasyon beklentilerinin yükselmesi, iktidarın zorlamasıyla TL mevduata negatif reel faiz uygulanması vatandaşların tasarruflarını, dolar, Euro ve altın gibi yabancı para tasarruflara yönlendirmesine yol açıyor. Uzun bir süre faiz artırımına izin verilmeyen Merkez Bankası, 2 puanlık faiz artışı ve buna bağlı olarak diğer TL enstrümanların faizinin artmış olmasına rağmen vatandaşlar tasarruflarını döviz ve altın olarak tutmaktan vazgeçmiyor.** Vatandaşların döviz hesaplarında şimdilik bir çözülme gözlenmiyor.

Krediler

- Bankaların verdiği krediler (*bankaların bankalara verdiği krediler hariç*) geçen hafta (26 Ekim – 3 Kasım 2020 günleri arasında) 62,6 milyar lira artarak 3 trilyon 679 milyar liraya yükseldi.
- Kredilerde yaşanan büyümenin 7,1 milyar liralık kısmı TL kredilerdeki genişlemeden, 55,5 milyar liralık kısmı ise döviz kredilerinden, daha doğrusu döviz kurunda yaşanan artıştan kaynaklandı. Aslında döviz kredilerinde söz konusu hafta 1,4 milyar dolarlık bir daralma yaşandı. Bankaların kullandığı döviz cinsinden krediler 163,6 milyar dolara geriledi.
- Banka kredilerinde yıl başından bu yana ise 1 trilyon 26 milyar liralık artış oldu. Bu artışın 663 milyar liralık kısmı TL kredilerinden, 363 milyar liralık kısmı ise döviz kredilerinden (kur artışından) kaynaklandı. Döviz kredileri dolar cinsinden ise 7,7 milyar dolar daraldı.
- 2019 yılı sonunda yüzde 103,4 olan mevduatın krediye dönüşüm oranı ise yüzde 101,2'ye geriledi.
- **Uluslararası derecelendirme kuruluşları ve ekonomistler iktidarın bankaları aktif rasyosu ve benzeri yöntemlerle kredi vermeye zorlayarak yarattığı kredi genişlemesinin Türkiye'nin cari işlemler açığını artırarak dış finansman sorununu büyüttüğünü ileri sürüyorlar.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Batık Krediler Yeniden Artmaya Başladı

- Zamanında ödenmediği için takibe alınan krediler ise son hafta da 888 milyon lira artarak 152,2 milyar lira oldu. Tahsili gecikmiş alacaklarda yılbaşından bu yana ise 33 milyon liralık artış yaşandı. 2019 yılı sonunda yüzde 5,7'ye kadar yükselen tahsili gecikmiş alacakların toplam kredilere oranı yüzde 4,1'e geriledi.
- Ancak batık kredi oranındaki gerilemenin altında *bankaların donuk alacaklarına ilişkin 90 gün olan asgari gecikme süresinin, salgına karşı alınan önlemler kapsamında 31 Aralık 2020 tarihine kadar geçerli olmak üzere 180 güne çıkarılmış olması ve bu yıl içerisinde 122 milyar liralık kredinin yeniden yapılandırılması yatıyor.*

Bankaların Döviz Açığı Yeniden Büyüyor

- Bankacılık sektörünün 23 Ekim itibarıyla 163 milyon dolar olan döviz açığı ise kamu bankalarından kaynaklan bir şekilde 30 Ekim'de yeniden 712 milyon dolara yükseldi.
- Sektörün döviz açığı tümüyle kamu bankalarından kaynaklanıyor. İktidarın faiz artırmak yerine döviz satarak kurları kontrol etmeye çalışması yüzünden döviz açığı veren kamu bankalarının döviz pozisyonlarındaki açık geçen hafta 273 milyon dolar artarak 30 Ekim itibarıyla 5 milyar 206 milyon dolar oldu. Kamu bankaları bu döviz açığı nedeniyle son dönemde yaşanan kur artışlarından önemli ölçüde zarar ediyor. Kamu bankalarının çok daha yüksek olan döviz açığından kaynaklanan riski döviz cinsinden iç borçlanma kağıtları satarak Hazine üstlenmişti.
- Özel ve yabancı bankaların ise 4 milyar 221 milyon dolarlık döviz fazlası bulunuyor.

KOBİ'lerin Banka Borcu 863 Milyar Lira

- Yaşanan salgın sürecinden en fazla etkilenen küçük ve orta boy işletmelerin bankalara olan kredi borçları ise 30 Ekim itibarıyla 863 milyar lira olarak gerçekleşti.
- BDDK'nın verilerine göre KOBİ'lerin bankalara olan kredi borçları 23 -30 Ekim haftasında 8 milyar lira daha artarak 855 milyar liradan 863 milyar liraya yükseldi.
- KOBİ kredilerinin 140,9 milyar liralık (17,9 milyar dolar) kısmı döviz kredilerinden oluşuyor. Dolayısıyla döviz kurunda yaşanan artış KOBİ'lerin kredi borçlarını da artırıyor.
- KOBİ kredilerinde yıl başından bu yana ise 247 milyar liralık (yüzde 40,2 oranında) büyüme yaşandı.
- KOBİ'lerin zamanında ödeyemediği kredi borçları 59 milyar lira oldu.

Vatandaşın Bankalara Borcu 811 Milyarı Aştı

- Salgına karşı alınan önlemler kapsamında, işsizlik, yarım çalışma veya zorunlu izne çıkarılma, iş yerinin kapatılması ve iş hacminin azalması gibi nedenlerle gelirinin önemli bir kısmını kaybeden bu nedenle de borçlanmaları teşvik edilen vatandaşların bankalara ve finansman şirketlerine olan tüketici (konut, otomobil ve ihtiyaç) kredisi ve kredi kartı borçları artmaya devam ediyor.
- **Vatandaşın borcu** 23-30 Ekim haftasında 5,8 milyar lira artarak 819,7 milyar liraya yükseldi. Bu borcun 681,4 milyar lirası tüketici kredilerinden, 138,3 milyar lirası da kredi kartlarından kaynaklanıyor. Söz konusu hafta içerisinde tüketici kredileri 2,4 milyar lira, kredi kartı borçları ise 3,4 milyar lira arttı.
- Tüketici kredisi ve kredi kartı borçları **yıl başından bu yana** ise 229,3 milyar lira arttı. Bu dönemde tüketici kredileri 207 milyar lira artarken, kredi kartı borçlarındaki artış ise 22,4 milyar lira oldu.
- **İktidarın, salgına karşı alınan önlemler nedeniyle işini kaybeden, işini kaybetmediği halde geliri azalan, zorunlu izne çıkarılan vatandaşlara temel ihtiyaçlarını karşılayabilmeleri için bankalardan borçlanmayı adres göstermesi vatandaşların bankalara olan borcunun yılın ilk 10 ayında yüzde 38,8 oranında büyümesine yol açtı.**

Faiz Oranları

Kredi ve Mevduat Faiz Oranları

- 30 Ekim itibarıyla bankaların bir yıl vadeli TL cinsinden mevduata uyguladığı yıllık faiz oranı bir önceki haftaya göre 1,43 puan artarak yüzde 12,67'ye yükselirken, bir yıl vadeli ticari kredinin yıllık basit faizi ise 0,20 puan yükselerek yüzde 15,95'e çıktı.

Merkez Bankası Fonlama Faizi

- Merkez Bankasının, politika faizini artırmayıp yüzde 10,25'te tutulmasına rağmen, bankalara çeşitli yollardan verdiği paranın ortalama faizi ise **6 Kasım itibarıyla** yüzde 14,12'ye kadar çıktı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

- Merkez Bankasının bankaları fonlama maliyeti son üç ayda 6,7 puan arttı.

İç Borçlanma Kağıtlarının Faizi

- İki yıl vadeli devlet tahvili (**gösterge faiz**) 6 Kasım günü yüzde 15,30 faiz oranıyla işlem gördü. Beş yıl vadelinin faizi yüzde 14,63, 10 yıl vadeli tahvilin faizi ise yüzde 14,12'a oldu.
- Devlet tahvili faizleri, önceki hafta sonuna göre, iki yıl vadelide (gösterge faiz) 0,31 puan artarken, beş yıl vadelide 0,06 puan, on yıl vadelide ise 0,48 puan geriledi.

Risk Primi (CDS)

- Türkiye'nin dış borçlarını geri ödeme (temerrüt) riskini gösteren CDS (*Kredi temerrüt sigortası*) ise geçen hafta hızlı bir yükselişle 5 Kasım itibarıyla 558,56'ya yükseldi. Risk priminde, bir önceki haftaya göre yüzde 0,8 oranında artış yaşandı.
- Türkiye'nin risk primi son bir ayda yüzde 8,62 arttı, son altı ayda yüzde 6,01 oranında azaldı, son bir yılda ise yüzde 69,06 oranında artış kaydetti.

Enflasyon Yükseliyor

- Ekonomik temelleri olmadığı halde, Merkez Bankasını düşük faiz uyulamaya, bankaları da bol keseden kredi dağıtmaya zorlayan iktidar, bunun yol açtığı enflasyonu ise seyrediyor. Durduk yerde vatandaşın cebindeki paranın satınalma gücünü azaltan ve bu nedenle de dünyanın en haksız vergisi olarak nitelendirilen enflasyondaki yükseliş sürüyor.
- TÜİK'in kalite düzeltmesi, fiyat toplama yönteminin değiştirilmesi ve benzeri nedenlerle güvenilirliğini önemli ölçüde azalttığı tüketici fiyatları endeksi geçen ay yüzde 2,13 oranında arttı. Yıllık enflasyon yüzde 11,89'a kadar yükseldi.
- Yılın ilk 10 aylık dönemdeki enflasyon ise yüzde 10,64 ile iktidarın bir ay önce açıkladığı Orta Vadeli Programda 2020 yılının tümü için öngördüğü yüzde 10,5 oranını da aşarak yüzde 10,64 oldu. Dolayısıyla bu yıl enflasyonun yüzde 13'e yakın bir noktada tamamlanacağı tahmin ediliyor. Eğer TL'nin değerindeki erime durdurulamaz ise enflasyonun 2021 yılında çok daha yüksek düzeye çıkacağı tahmin ediliyor.
- Birçok temel tüketim malındaki yıllık fiyat artışı ise yıllık enflasyonun beş-altı katına ulaştı. Son bir yıllık fiyat artışı mercimekte yüzde 58,6, yumurtada yüzde 55,7, taze fasulyede yüzde 42,2, kuru fasulyede yüzde 40,8, kuru soğanda yüzde 37,5, mısırözü yağında yüzde 36,6, margarinde yüzde 36, ayçiçek yağında yüzde 34, buğday ununda yüzde 26, kuru barbunyada yüzde 23,3, ekmekte yüzde 18,8, kuzu etinde yüzde 18,4, makarnada yüzde 16,5, bulgurda yüzde 16,3 oldu.
- Ekimde yurt içi üretici fiyatları (toptan fiyatlar) bir önceki aya göre yüzde 3,55 oranında artış kaydederken, yıllık artış ise yüzde 17,48 olarak gerçekleşti. Yeniden değerlendirme oranı olarak da uygulanacak olan yurt içi üretici fiyatlarındaki 12 aylık artış ise yüzde 9,11 olarak hesaplandı.

İcra Dairelerindeki Dosya Sayısı 23 Milyonu Geçti

- İcra takiplerinin Covid 19 salgını nedeniyle üç aya yakın bir süre durdurulmuş olmasına rağmen, icra dairelerinde bekleyen (UYAP üzerinden açılan dosyalar) dosya sayısı son bir yılda 1 milyon 787 bin adet artarak 6 Kasım itibarıyla 23 milyon 60 bine yükseldi.
- Bu yıl 5 milyon 189 bin yeni icra dosyası gelirken, 4 milyon 232 bin dosya ise sonuçlandırıldı. Geçen yıldan devredenlerle birlikte halen derdest olan dosya sayısı 23 milyon 60 bine yükseldi.
- İcra takipleri 21 Mart-21 Haziran 2020 tarihleri arasında durdurulduğu için icra dairelerine gelen dosya sayısında geçen yıla göre yüzde 33,7 oranında azalma yaşandı. Bu azalmaya rağmen derdest dosya sayısında artış sürüyor.

Açlık Sınırı 3 Bin Lira

- Birleşik Kamu-İş Konfederasyonunun yaptığı araştırmaya göre, dört kişilik bir ailenin açlık sınırı son bir yıllık dönemde yüzde ekimde bir önceki aya göre yüzde 2 oranında artarak 3.009 liraya yükseldi.
- Aynı araştırmaya göre yoksulluk sınırı da yüzde 1,9 oranında arttı ve 10 bin 836 liraya çıktı.
- Son bir yılda açlık sınırında yüzde 14,6, yoksulluk sınırında ise yüzde 12,3 oranında artış yaşandı.

Yİ-ÜFE ile TÜFE farkının açılması, çekirdek enflasyonun yüzde 12'nin üzerine çıkması önümüzdeki dönemde daha yüksek enflasyon artışlarının habercisidir!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Enflasyon Ekim’de aylık yüzde 2.13’e yıllık yüzde 11.89’a yükseldi. Yİ-ÜFE ile TÜFE farkının açılması, çekirdek enflasyonun yüzde 12’nin üzerine çıkması önümüzdeki dönemde daha yüksek artışların habercisidir. 2020 Ocak-Ekim arasındaki kur artışının yüzde 40’a yaklaşmasına karşılık, enflasyon sepetindeki artışın bunun dörtte bir düzeyinde olması, kurdan gelen etkinin enflasyona henüz tam yansımadığını gösteriyor!

Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) ekim ayında yüzde 2,13 artarken yıllık enflasyon ise yüzde 11,89’a yükseldi. TÜİK verilerine göre Yİ-ÜFE’deki aylık artış ise ekimde aylık yüzde 3,55, yıllık yüzde 18,20 oldu. TÜFE-Yİ-ÜFE farkının aylık 1,5 puan, yıllık 7 puan düzeyinde olması, üretici enflasyonundaki artışın tüketici fiyatlarına henüz yansımadığını, üretici maliyet artışlarının zam olarak fiyatlara eklenmesiyle önümüzdeki aylarda daha yüksek tüketici enflasyonu ile karşılaşacağımızı işaret ediyor. Bunun yanı sıra döviz kurlarındaki sert yükselişin de Yİ-ÜFE üzerindeki etkisini göstermeye başladığı ancak henüz tam olarak maliyetlere yansıtılmadığı anlaşılıyor.

Gıda enflasyonunun aylık yüzde 3,3 ile genel TÜFE’nin üzerinde artış göstermesi, tüketici enflasyonu üzerindeki en büyük etkinin gıdadan kaynaklandığını sergilerken, bu gelişmede artık kış sezonuna girilmesi tarla ürünlerinin yerini sera ve turfanda ürünlerin alması etkili oldu. Bu etki önümüzdeki aylarda daha fazla görülecektir.

Bunun yanı sıra 1 Ekim’de yürürlüğe giren yüzde 5,5 oranındaki elektrik zammı enflasyon artışını tetikleyen bir başka kalem olurken, ithal girdi ve enerji fiyatlarındaki bu yükseliş ulaştırma grubunda, otomotivde akaryakıtta aylık artışları yukarı çekti. Enflasyon sepetinde benzin yüzde 1,1 yükselirken motorinde ise yüzde 2,63 artış yaşandı.

Diğer yandan çekirdek enflasyonun aylık TÜFE artışının üzerine çıkarak yüzde 12,5 düzeyine ulaşması aynı zamanda gelecek dönemde aylık enflasyon artışlarının daha yüksek oranlı olacağını işaret etmesi yanında, Merkez Bankası’nı da 19 Kasım’da yapılacak Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında **politika faizini artırmaya zorlayacak** bir gelişmedir!

Yİ-ÜFE artışıyla (%18,2) kur sepeti artışı (%39) arasındaki makasın büyüklüğü (Yaklaşık 21 puan) dikkate alındığında MB yüklü bir faiz artışına giderek kurlardaki artışı yavaşlatamadığı takdirde aylık enflasyon artışlarının çok daha hızlanacağını ve yüksek düzeylere çıkacağını öngörmekteyim.

TORBA YASA SOSYAL GÜVENLİK, EMEKLİLİK, KIDEM TAZMİNATI HAKKINDAN MAHRUM ETME GİRİŞİMİDİR

Küresel sermayeye söz veren iktidarın alelacele TBMM’den geçirmek istediği TORBA YASA, milyonlarca işçinin sosyal güvenlik, emeklilik, kıdem tazminatı hakkında mahrum etme girişimidir, kabul edilemez!

Milyonlarca işçiyi sosyal güvenlik, emeklilik, kıdem tazminatı hakkında mahrum etme girişimi, uluslararası yatırımcıları ülkeye çekebilmek için Türkiye’yi ucuz işgücü pazarına dönüştürerek cazip kılma planının ve verilen sözlerin parçasıdır. İktidarın kısmi vergi affı, vergisiz servet affı, kurumlar vergisinde indirim düzenlemelerini de içine doldurduğu Torba Yasa’nın asıl amacı çalışanların anayasal ve yasal haklarının ortadan kaldırılmasıdır.

İktidarın kısmi vergi affı, vergisiz servet affı, kurumlar vergisinde indirim düzenlemelerini de içine doldurduğu Torba Yasa’nın asıl amacı çalışanların anayasal ve yasal haklarının ortadan kaldırılmasıdır. Torba Yasa’da 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanlar için getirilmek istenen ‘esnek ve belirli süreli iş sözleşmesiyle çalışma’ düzenlemesine, üç işçi konfederasyonu ortak yazılı açıklamayla tepki gösterdi. Ardından Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) Başkanı ve yöneticilerinin meclis önünde basın açıklaması yaparak seslerini duyurmak istemeleri polis müdahalesiyle engellendi. Hatırlanacağı gibi CB Erdoğan, haziran ayında ‘Tamamlayıcı Emeklilik Sistemi’ (TES) adı altında bir düzenlemeyi gündeme getirerek, kıdem tazminatı fonu kuracaklarını, çalışanlara 60 yaşından önce kıdem tazminatı ödenmeyeceğini açıklamıştı. Ancak üç işçi konfederasyonunun ortak tepkisi ve Türk-İş’in ülke çapında iş bırakma, genel grev kararı üzerine, iktidar geri adım atmak zorunda kaldı.

İktidar şimdi getirdiği torba yasayla daha önce geri çekilen TES sistemini kısmen ‘belirli süreli-esnek çalışma sistemi’ ile hayata geçirmeye çalışıyor. İşverenlere işçileri bir hafta-10 günlük sürelerle istihdam etme olanağını sunarak bu şekilde istihdamın artacağını, aynı işte 10’ar gün süreyle üç kişinin istihdam edilerek genç işsizlere iş ve gelir olanağı yaratılacağını savunuyor.

Oysa belirli süreli hizmet sözleşmeleriyle esnek çalışmanın yaygınlaştırılması, yasal hale getirilmesiyle işçiler, hem sosyal güvenlik primleri eksik yatırılacağı için sosyal güvence ve sağlık hizmetlerinden yararlanamayacak hem de sigorta prim gün sayıları yetersiz kalacağı için yıllar boyunca emeklilik hakkını elde edemeyecek. Kısa sürelerle çalıştıkları ve bir yılı dolduramadıkları için işten çıkarılmaları halinde ihbar ve kıdem tazminatına hak kazanamayacaklar!

İÇ VE DIŞ BORÇLANMADA YENİ REKORLAR KIRILACAK!

Hazinenin 2021 yılı Finansman Programı iç ve dış borçlanmada yeni rekorların kırılacağını gösteriyor. Öngörülen 541 milyar liralık yeni iç borçlanma ve 10,1 milyar dolar karşılığı 77,6 milyar liralık dış borçlanma hedefiyle birlikte öngörülen toplam yeni borçlanma tutarı 618,6 milyar! Bunun anlamı 1,3 trilyonluk 2021 bütçesinin yarısının borçla finanse edileceği ve yüksek faizle iç ve dış piyasalardan para bulunmasına çalışılacağıdır!

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından resmi web sitesinde yayınlanan '2021 Yılı Hazine Finansman Programı' Türkiye ekonomisinin ağır bir çöküş içinde olduğunun ve borçla ayakta durduğunun belgesidir. Finansman programında yer alan borçlanma hedefleri ve parasal tutarları ekonominin uçuruma sürüklendiğini, ağır borçlanma ve yüklü faizlerle ülkenin ve toplumun geleceğinin ipotek edilerek tehlikeye atıldığını göstermektedir.

2021 Hazine Finansman Programı'nda yer alan tutarlara göre, önümüzdeki yıl 547,2 milyar TL'lik borç geri ödemesi yapılması öngörülürken, 541 milyar TL tutarında da yeni iç borçlanmaya gidilecek.

Geri ödenecek 547,2 milyar liralık borcun 385 milyarını anapara, 162,2 milyarını da faiz ödemeleri oluşturuyor. Geri ödenecek borç tutarınının 449 milyar lirası iç borç, 98,2 milyar lirası ise dış borçlar için yapılacak.

Programda 541 milyar liralık yeni iç borçlanmanın öngörülmesi aynı zamanda 'borç geri ödemelerini gerçekleştirilebilmek için yeni borç alınacağını' gösteriyor. Programdaki verilere göre, Hazine bu yıl parasal karşılığı 36,6 milyar TL tutarında 62,6 ton altın tahvili ve 51,1 ton da altına dayalı kira sertifikası olmak üzere 113,7 ton altın karşılığı İslami kira senedi (sukuk) ihraç etmiş.

Hazinenin 2021 yılına ilişkin finansman programında ayrıca gelecek yıl uluslararası sermaye piyasalarından tahvil ihraçları yoluyla 10 milyar dolar finansman sağlanması, dış finansman kuruluşlarından sağlanacak program kredileriyle birlikte toplam 10,1 milyar dolar tutarında dış kaynak temin edilmesi planlanıyor. TL karşılığı 77,6 milyar olarak programda yer alan dış borçlanma için dolar kuru ortalamasınının 7,76 TL olarak alındığı anlaşılıyor. Şu anda bile Dolar/TL kurunun 8,50 olduğu dikkate alındığında 10,1 milyar dolarlık dış borç tutarınının TL karşılığınının daha yüksek olacağı ve toplam borçlanma miktarınının daha da artacağı anlaşılıyor. Programda yer aldığı şekliyle bile hesap edildiğinde 541 milyar liralık yeni iç borçlanma ve 10,1 milyar dolar karşılığı 77,6 milyar liralık dış borçlanmayla birlikte 2021 yılının toplam iç ve dış borçlanma tutarı 618,6 milyar TL düzeyine ulaşılıyor. Bu ise CB Erdoğan'ın meclise gönderdiği 1,3 trilyonluk 2021 bütçesinin en az yarısının borçlanılarak finanse edileceği, öngörülen bütçe harcamalarının yarısının yüksek faizle iç ve dış piyasalardan alınacak borçla karşılanacağı anlamına geliyor. Diğer yandan Hazine Finansman Programı'nda 2021 yılı için esas alınan 7,76 TL ortalama dolar kuru üzerinden yapılan hesaplamayla 618,6 milyar TL tutarındaki toplam borçlanma miktarınının dolar karşılığı 80,7 milyar dolar olarak karşımıza çıkıyor.

2021 yılı için öngörülen ancak kanımca oldukça aşılması muhtemel 541 milyar TL tutarında iç borç bulmak üzere hazinenin her hafta piyasalara girmesi, borçlanma ihaleleri açması para piyasalarındaki, bankaların elindeki kaynağın neredeyse hepsinin hazine tarafından emilmesi demek. Bu düzeyde yüksek tutarlı bir iç borç talebiyle hazinenin ortaya çıkması aynı zamanda oldukça yüksek bir faiz ödemeyi de kabullenmesi anlamına geliyor. MB'nin son bir haftadaki repo ihalelerinde bankalara sattığı likidite faizinin yüzde 15 düzeyine tırmanması, hazinenin borçlanma ihalelerine katılacak bankaların hazineden en az yüzde 17-20 arasında faiz talep edeceğinin işaretlerini veriyor.

Bu yılın bütçesindeki borçlanma limitlerini yılın ortasında tüketen ve borçlanma limitini iki katına çıkartmak için meclise torba yasa içinde değişiklik teklifi getiren iktidarın 541 milyarlık borçlanma hedefinin yetersiz kalacağını, yüksek faizlerle borçlanmaya gitmek zorunda kalacağını bugünden öngörmekteyim. Yayınlanan 2021 Yılı Hazine Finansman Programı, iktidarın Türkiye ekonomisini, hazinesini, içeride ve dışarıdaki faiz lobilerine teslim ettiğini açık biçimde gösteriyor. İktidarın hesapsızca uyguladığı borçlanma politikası ve kabul etmeye mecbur kaldığı ağır faizlerle 83 milyonluk Türkiye'nin ve gelecek nesillerinin de bu borç ve faizleri ödeme zorunda kalacağını sergiliyor!

TURİZMDE KAN KAYBI SÜRÜYOR

Turizm gelirleri sezonun üçüncü çeyreğinde yüzde 71,2 düşerken, kişi başına turist harcaması da günlük 61 dolara indi!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Korona salgınından en çok etkilenen sektörlerin başında gelen turizmde elde edilen gelirler sezonun üçüncü çeyreğinde yüzde 71,2 düşerken, kişi başına turist harcaması da günlük 61 dolara indi. Turizm sezonunun en yoğun olduğu temmuz, ağustos, eylül aylarını kapsayan üçüncü çeyrekle ilgili veriler geçen yılın aynı dönemine göre turizm gelirlerinin yüzde 71,2 azalarak 4 milyar 44 milyon 356 bin dolar olduğunu ortaya koymaktadır!

Bu dönemde toplam turizm gelirlerinin yüzde 71,6'sı yabancı ziyaretçilerden, yüzde 28,4'ü ise yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarından elde edildi. Turizm gelirlerindeki azalmada, salgın nedeniyle kültür, eğlence, yeme-içme yerlerinin de kısıtlı olanaklarla hizmet vermesi, kapanış saatlerinin erkene çekilmesi ve buna paralel olarak kişi başına günlük harcama tutarının olağanüstü düzeyde düşmesi de etkili oldu. Üçüncü çeyrek turizm sezonunda yabancı turistlerin ortalama gündelik harcaması 70 dolar olurken, yurt dışında ikamet eden ve turizm amaçlı ülkemize gelen Türk vatandaşlarının gündelik ortalama harcaması ise 46 dolar düzeyinde kaldı. Böylece turist başında günlük harcama ortalaması 61 dolar düzeyinde gerçekleşti. Bu tutar bugüne kadar gündelik turizm harcaması ortalaması açısından en düşük tutar. Gelirlerdeki, azalma yanında turist sayısında da çok sert gerileme yaşandı.

Temmuz-Eylül döneminde turist sayısı geçen yılın aynı dönemine kıyasla yüzde 74,1 azalmayla 5 milyon 604 bin kişi oldu. Bunun yüzde 79'unu oluşturan 4 milyon 430 bin kişi yabancı turistlerden, yüzde 21'ini oluşturan 1 milyon 174 bini ise yurt dışında ikamet eden Türk vatandaşlarından oluştu. Türkiye'den yurt dışında turistik ziyaret amaçlı çıkışlarda da yüzde 93,1 düzeyinde gerileme yaşandı.

Bu dönemde yurt dışında ziyaret amaçlı çıkan vatandaşların sayısı 203 bin 223 kişiye inerken, Türkiye'nin turizm gideri de yüzde 89,8 oranında azalarak 126 milyon 79 bin dolar düzeyinde indi. Buna karşılık yurt dışına ziyaret amaçlı çıkış yapan vatandaşların kişi başı ortalama harcaması 620 dolar düzeyinde gerçekleşti.

Korona salgını nedeniyle turizm sezonu başlangıcının Mayıs sonuna çekilmesi, ardından Haziran ayında normalleşme sürecinin ilan edilerek Avrupa ve Rusya'ya seyahat çağrılarının yapılmasına karşılık açıklanan rakamlar turizmin ağır hasarlı olduğunu, sektörün acil destek ihtiyacı içinde bulunduğunu göstermektedir. Turizme yönelik olarak acil bir önlem ve destek paketinin yürürlüğe konulması elzemdir!

Küresel düzeyde salgın nedeniyle turistik amaçlı seyahatlerde çok büyük düşüşler yaşanırken, bu süreç havayolu şirketlerini, seyahat acentelerini, tur operatörlerini ve konaklama tesisleriyle turistik işletmeleri, yeme içme-eğlence-ulaştırma vb. sektörle bağlantılı pek çok yan hizmeti de ağır biçimde olumsuz etkiledi.

Bu vahim tablo, acil bir destek paketi uygulamaya konulmadığı takdirde ülkemizin en önemli döviz geliri kaynaklarından birisini oluşturan turizm sektöründe el değiştirmelere sebep olacaktır. Sektörün ve işletmelerin yabancıların kontrolüne, sahipliğine geçmesi, bu sektörden elde edilen milyarlarca doların el değiştirmeler sonrasında yurt dışındaki şirketlere, tur operatörlerine, küresel tatil zincirlerinin eline geçmesi söz konusu olacaktır.

İKTİDAR VE EKONOMİ YÖNETİMİNDEN 'U' DÖNÜŞÜ

İktidar ve Ekonomi yönetimi bir ay önce ekonominin uçuşa geçtiğini söylüyordu. Şimdi ekonomide yeniden kurtuluş mücadelesi verildiğini belirterek, 2023'e kadar 'sabır ve metanet' talep ediyor! İzmir depremi, 3 Kasım'da 19'uncu yılına giren iktidarın tüm yanlışlarını ve yetersizliklerini ortaya dökünce, bu kez çaresizlik içinde 81 yıl önceki Erzincan depreminden, asırlar öncesinden savunma bahaneleri arama acizliği sergiliyor!

ABD seçimlerinde Başkan Trump seçim sonuçları ve oy sayımlarına ilişkin Beyaz Saray'da düzenlediği basın toplantısında yalan ve gerçek dışı ifadeler kullanmaya başlayınca, ABD medyası Beyaz Saray'dan canlı yayını kesti ve Trump'ı yayından aldı. ABD merkezli sosyal medya platformları ise Trump ve destekçilerinin gerçek dışı, şiddet ve tehdit içeren paylaşımlarına engelleme getirerek, bazı hesapları askıya aldı. Kamuoyu kanaatinin doğrular ve gerçekler üzerine oluşması açısından ABD medyasının sergilediği bu sorumlu ve mesleki ahlak tavrı maalesef ülkemizdeki mevcut iktidar baskısı ve medya patronajı koşullarında hayal bile edilemeyecek bir durumdur. İktidar partisinin ve ittifak ortağının dile getirdiği en hafif tabirle gerçek dışı beyanlar onlarca kanalda aynı anda canlı yayınlarla kamuoyuna ulaştırılmakta, her saat başı haber bültenlerinde yinelenmektedir. Sadece son birkaç haftadaki yalan ve aldatma dalgasından, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın söylemlerinden bazı örnekleri bile dile getirdiğimizde iktidarın tükenmişliği daha somut şekilde anlaşılacaktır:

*Bir ay önce döviz kurlarındaki hareketlenme başladığında, bunun dış güçlerin oyunu olduğunu dile getirerek 'Ekonomimiz uçuşa geçti hem de yukarı doğru pik yapıyor' demişti. Geçen hafta sonu AK Parti İl Kongrelerindeki konuşmasında ise bu kez yeniden ekonomik kurtuluş mücadelesi verdiklerini dile getirerek partililerden ve halktan '2023'e kadar sabır ve metanet' istedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

*Geçen yıl yerel seçim kampanyasında 29 Mart 2019'daki Ankara mitinginde 'Türkiye ekonomisi benden sorulur, ekonominin sorumlusu benim. Belediye başkanının bir fonksiyonu yok' derken, şu anda içinde yaşadığımız ağır ekonomik kriz tablosunda ne kendisi ne de kabinesindeki bir başkası ekonomiyi sahiplenmemektedir.

*2017 Ekim'inde katıldığı toplantıda 'İstanbul'a ihanet ettik, etmeye de devam ediyoruz. Mezarlıklar dışında yeşil alan bırakmadık' derken, geçen hafta AK Parti genişletilmiş İl Başkanları Toplantısında 'İktidara geldiğimizde İstanbul çöldü, biz yeşillendirdik' diyebilmektedir.

*İstanbul'da ekme fiyatlarına zam yapılması üzerine iktidar ittifakının ortağı 'Askıda ekme' kampanyası başlatarak, iki ekme alan herkesin 3 ekme parası ödeyip bir ekmeği de evine ekme götürcek durumu olmayanlar için askıda bırakmalarını istedi. Birkaç gün sonra CUMHURBAŞKANI Erdoğan, 'Ülkede evine ekme götürmeyen mi var, olur mu öyle şey ya' karşılığını verdi. İttifak ortakları ekme konusunda karşılıklı sükût tavrına girdi!

*Kabine toplantısından sonra ekranlarda halka seslenirken; "Vatandaşlarımızdan kalabalık ortamlardan kaçınmalarını, ev ziyaretlerini dahi mecbur olmadıkça yapmamalarını özellikle rica ediyorum" diyen Cumhurbaşkanı Erdoğan, ertesi gün il başkanları toplantısında; "Her kesimden insanımızın evine, iş yerine, hayatını geçirdiği yerlere her gün bizzat gitmeliyiz. Onlarla muhabbet etmeli, gönlünü almalı ve kendi yaptıklarımızı onlara anlatmalıyız" demektedir.

Ortak somut gerçek, iktidarın tükenmekte olduğudur. Çaresizliğinin farkına vardıkça daha fazla yalana ve aldatmaya sarılmakta, gerçekleri çarpıtmakta daha pervasız bir tavra bürünmektedir. Bu da iktidarın çözüm üretme kapasitesini kaybettiğini, **çözümü halkı aldatmakta bulunduğunu göstermektedir!**

DAMADIN KARNESİ SIFIRLARLA DOLU...

Topu topu 2 yıl 4 ay maliye ve hazine bakanlığı yapan berat albayrak arkasında bir enkaz bıraktı

Milli geliri 145, ihracatı 6 milyar dolar azaltan damat, merkezi yönetim dış borcu 700, iç borcu 200 milyar lira, faiz giderlerini yıllık 60 milyar lira artırdı, merkez bankası borcunu 10 katına çıkardı, büyümeyi yüzde 5,8'den yüzde 0,5'e indirdi

Merkez bankasının swap hariç net rezervleri eksi 55 milyar dolara düşüren damat, doları 4,7 liradan 8,5 liraya, euroyu 5,5 liradan 10 liraya yükseltti

CHP İstanbul Milletvekili ve KİT Komisyonu üyesi Aykut Erdoğan, topu topu 2 yıl 4 ay Maliye ve Hazine Bakanlığı yapan Berat Albayrak'ın zaten bozulmuş olan ekonomiyi daha da bozduğunu ve arkasında bir enkaz bıraktığını belirterek. "Damat bakanın karnesi sıfırlarla dolu, bu kadar başarısızlıkla öğrenci olsaydı hiçbir okul kabul etmezdi" dedi.

Hazine ve Maliye Bakanlığı'ndan istifa eden Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın damadı, Maliye ve Hazine Bakanı Berat Albayrak'ın dönemini değerlendiren Erdoğan, 10 Temmuz 2018'de başladığı görevinden 8 Kasım 2020 tarihinde instagrama koyduğu yazılı bir açıklamayla istifa eden Bakan Albayrak'ın zaten kötü olan ekonomiyi daha da kötü yönettiğini söyledi. Bakan Albayrak'ın bakanlığının son bir yıllık döneminde dünyada Covid-19 salgınının başladığına işaret eden Erdoğan, "Damat bakan dünyada en kötü performans sergileyen Maliye Bakanı oldu. Hemen her ülke işe gidemeyen vatandaşına karşılıksız maddi destekler verirken, Bakan Albayrak insanlara bazı koşullarda faizli banka kredisi vermeyi destek olarak sundu. Pandemi döneminde dünyada enflasyonu, işsizliği, yoksulluğu en çok yükselten, büyümeyi en çok düşüren bakan oldu" diye konuştu.

Merkez Bankası Dış Borcunu 10 Katına Çıkardı

TÜİK, Hazine ve Maliye Bakanlığı verilerinden yapılan hesaplamalara göre, Albayrak'ın görev süresi içinde milli geliri 145 milyar dolar, kişi başına geliri bin 800 dolar, ihracatı 6 milyar dolar düşürdüğünü kaydeden Erdoğan, söz konusu dönemde Merkezi yönetim dış borcunun 700 milyar lira, iç borcunu 200 milyar lira artırdığını vurguladı. Merkez Bankası net rezervlerini 35 milyar dolarlardan 9 milyar dolara indiren, swap hariç net rezervleri eksi 55 milyar dolara düşüren Bakan Albayrak'ın, Merkez Bankası dış borcunu da 10 katına çıkardığının altını çizen Erdoğan, şunları kaydetti:

"Kayınpederinin 'faiz enflasyonun sebebidir' gibi hiçbir ekonomi okulunda yeri olmayan, saçma iddiasını gerçekleştirmek için Merkez Bankası rezervlerini yok yere tüketen damat, ne enflasyonu ne faizi düşürebildi ne de TL'nin değerini koruyabildi. Göreve geldiğinde 4,7 lira olan dolar, 8,5 liraya, 5,5 lira olan Euro 10 liraya çıktı. Döviz kurları yükselmesin diye, yok yere Merkez Bankası döviz rezervlerini zamansız ve plansız elden çıkardı,

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

bankanın 145 milyar lira zarar etmesine sebep oldu. Kamunun dış borcunu 24 milyar dolar artırarak, 163 milyar dolara yükseltti. Merkez Bankası dış borcunu da 10 katına, 19,6 milyar dolara çıkardı.”

Hiçbir Konuda Damada Geçer Not Veremedik

Bakan Albayrak göreve geldiğinde ülkenin yüzde 5,8 olan büyüme oranını 0,5'e indirdiğini anlatan Erdoğan, “Resmi rakamlarla bile zaten çok yüksek oranda olan işsizliği 3 puan daha artırarak işsizler ordusuna 900 bin kişi ilave edilmesine sebep oldu. Resmi rakamlara göre 4,2 milyon işsiz sayısı gerçekte 10,3 milyonu buluyor. Net asgari ücreti 341 dolardan 275 dolara düşürdü. 2 yıl 4 ayda millete resmi rakamlarla yüzde 35,6 tüketici, yüzde 43,4 yurt içi üretici enflasyonu yaşatan damat, ‘faize karşı oldukları’ iddiasını yalanlar şeklinde, yıllık faiz ödemelerini 60 milyar lira artışla 128 milyar liraya yükseltti” dedi.

AKP'nin Ekonomi Enkazını Kaldırmaya Mecali Kalmadı

Döviz fiyatları ayyuka çıkmasına rağmen cari açık sorununu çözemeyen damadın, bütçe açıklarını da katladığını belirten ve “Çok zorladık ama hiçbir konuda damada geçer not veremedik” diyen Erdoğan, AKP'nin Erdoğan ve damat ikilisinin sebep olduğu ekonomi enkazını kaldırmaya mecalinin kalmadığını bildirerek açıklamasını şöyle tamamladı:

“Ekonomide yapılması gerekenler belli. Amerika'yı yeniden keşfetmeye gerek yok, şeffaf, öngörülebilir, kararlı, hesap verebilir, tasarrufa, ihracata, verimliliğe, üretime, istihdama dayalı, yolsuzluktan uzak politikalar üretmek gerek. AKP zamanında bunları yapsaydı zaten ekonomi bu duruma düşmezdi. Ancak ipin ucunu kaçırdılar ve muhakeme yetilerini kaybettiler. Bir daha da yakalamalarına imkan yok. Yapmaları gereken ülkeye daha fazla zarar vermeden, en kısa zamanda görevi, bu işi yapabilecek olanlara devretmek. CHP buna talip. Hazırladığı kalkınma kuşakları programlarıyla, eğitimden sanayiye kadar hazırladığı projeleriyle ve bunları uygulayabilecek yetkin kadrolarıyla bu işin üstesinden gelebilecek tek parti bugün CHP'dir.”

Merkez Bankası Altın Rezervi (Milyar Dolar)	22,927	(6 Temmu z 2018)	Merkez Bankası Altın Rezervi (Milyar Dolar)	42,259	(30 Ekim 2020)
Merkez Bankası Brüt Döviz Rezervi (Milyar Dolar)	79,094	(6 Temmu z 2018)	Merkez Bankası Brüt Döviz Rezervi (Milyar Dolar)	42,147	(30 Ekim 2020)
Merkez Bankası Net Rezervi (Milyar Dolar)	35,985	Ara.17	Merkez Bankası Net Rezervi (Milyar Dolar)	9,256	Ağu.20
Merkez Bankası Swap Borçları (Milyar Dolar)	-1,091	Ara.17	Merkez Bankası Swap Borçları (Milyar Dolar)	-63,994	Ağu.20
Merkez Bankası Swap Hariç Açık Pozisyon (Milyar Dolar)	34,894	Ara.17	Merkez Bankası Swap Hariç Açık Pozisyon (Milyar Dolar)	-54,738	Ağu.20
Ekonomik Güven Endeksi	97,7	Tem.18	Ekonomik Güven Endeksi	92,8	Eki.20
Tüketici Güven Endeksi	92,1	Tem.18	Tüketici Güven Endeksi	81,9	Eki.20
Reel Kesim Güven Endeksi	101,5	Tem.18	Reel Kesim Güven Endeksi	109,7	Eki.20
Genel Yönetim Gelirleri (Milyar TL)	1.018,4 2	Haziran 2018 Yıllık	Genel Yönetim Gelirleri (Milyar TL)	1.358,2 5	Haziran 2020 Yıllık
Genel Yönetim Vergi Gelirleri (Milyar TL)	599,53	Haziran 2018 Yıllık	Genel Yönetim Vergi Gelirleri (Milyar TL)	719,54	Haziran 2020 Yıllık
Genel Yönetim Harcamaları (Milyar TL)	1.116,8 9	Haziran 2018 Yıllık	Genel Yönetim Harcamaları (Milyar TL)	1.493,2 6	Haziran 2020 Yıllık
Faiz Harcamaları (Milyar TL)	67,71	Haziran 2018 Yıllık	Faiz Harcamaları (Milyar TL)	127,90	Haziran 2020 Yıllık
Genel Yönetim Açığı (Milyar TL)	-98,47	Haziran 2018 Yıllık	Genel Yönetim Açığı (Milyar TL)	-135,01	Haziran 2020 Yıllık
Cari İşlemler Açığı	-51,854	Haziran 2018 Yıllık	Cari İşlemler Açığı	-23,203	Ağustos 2020 Yıllık

12 AYLIK CARİ AÇIK 27 MİLYAR 539 MİLYON DOLAR OLDU

TCMB ödemeler dengesi verilerini açıkladı: Türkiye'nin cari işlemler hesabı, eylülde 2 milyar 364 milyon dolar açık verirken, 12 aylık cari açık 27 milyar 539 milyon dolar oldu.

Buna göre, geçen yılın eylül ayında 2 milyar 828 milyon dolar fazla veren cari işlemler hesabında, bu yılın aynı ayında 2 milyar 364 milyon dolar açık gerçekleşti. Bunun sonucunda 12 aylık cari işlemler açığı 27 milyar 539 milyon dolar oldu.

Dış Ticaret Açığının 3 Milyar 44 Milyon Dolar Arttı

Bu gelişmede, eylülde bir önceki yılın aynı ayına göre ödemeler dengesi tanımlı dış ticaret açığının 3 milyar 44 milyon dolar artarak 3 milyar 709 milyon dolara yükselmesi ve hizmetler dengesi kaynaklı net girişlerin 2 milyar 869 milyon dolar azalarak 1 milyar 692 milyon dolara gerilemesi etkili oldu.

Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı, eylülde 3 milyar 236 milyon dolar fazla verdi. Söz konusu kalemden geçen yılın aynı ayında verilen cari fazla 6 milyar 46 milyon dolar düzeyinde bulunuyordu.

Aynı dönemde, hizmetler dengesi altında seyahat kaleminden kaynaklanan net gelirler 1 milyar 916 milyon dolar azalarak 1 milyar 555 milyon dolara geriledi.

Birincil gelir dengesi kaynaklı net çıkışlar, eylülde bir önceki yılın aynı ayına göre 615 milyon dolar azalarak 544 milyon dolara indi. İkincil gelir dengesi kaynaklı net girişler ise 106 milyon dolar artarak 197 milyon dolar oldu.

2018'DE 16.3 MİLYAR LİRA OLAN AÇIK 2019'DA 37.8 MİLYAR LİRAYA YÜKSELDİ

AKP iktidarında Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) açığı da kuruma bütçeden yapılan transferler de her geçen yıl artıyor. Cumhurbaşkanlığı 2021 Yıllık Programı'na göre, SGK'nin gelecek yılki gelirlerinin 518 milyar 21 milyon lira, giderlerinin 587.5 milyar lira olması hedefleniyor.

Gelir-gider farkı, yani açığın ise 69.5 milyar lira olması öngörülüyor. Ancak bu hedefin tutması çok zor. Çünkü açık her yıl artıyor. 2018'de 16.3 milyar lira olan açık 2019'da 37.8 milyar liraya yükseldi. Bu yılsonunda ise 84.5 milyar lira olması öngörülüyor.

Dolayısıyla açık sürekli artarken gelecek yıl yaklaşık 70 milyar liraya inmesi beklenmiyor. Ayrıca hükümet SGK'ye bütçeden yapılan milyarlarca liralık transferleri de açık olarak göstermiyor.

SGK'ye 2018'de 148.3 milyar lira, 2019'da ise 197.1 milyar lira bütçe transferi yapıldı. Bu yıl 249.2 milyar lira transfer yapılması öngörülüyor. Gelecek yıl da SGK'ye bütçeden 259.7 milyar lira transfer gerçekleştirilecek. Gelecek yıl bütçedeki genel açığın 245 milyar lira olmasının hedeflendiği dikkate alındığında, SGK'ye yapılacak transferlerin büyüklüğü de ortaya çıkıyor. SGK'ye yapılacak bütçe transferi, genel bütçe açığını da aşıyor.

'Kendimizi Kandırıyoruz'

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın bütçe görüşmeleri sırasında konuyu gündeme getiren CHP Genel Başkan Yardımcısı, Ankara Milletvekili Bülent Kuşoğlu, geçen yılın hedefleri içerisinde 2020'de SGK'ye Hazine'den 218 milyar lira cari transfer yapılacağına söylendiğini anımsatarak, "Onun az olduğunu, çok daha fazla olduğunu söyledim. Bu sene için Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda görünen rakam 249 milyar olmuş, yani 218 milyarda kalmamış.

Dolayısıyla, gayri safi yurtiçi hasılaya oranı da daha önce hedeflendiği gibi 5'in altında değil, 5'in üstüne çıkmış vaziyette ki ben yılsonu itibarıyla 249'da kalacağını da düşünmüyorum. Gelecek yıl için, SGK'ye bütçeden yapılacak transfer miktarı 259 milyar öngörülmüş. Yine, gayri safi yurtiçi hasılaya oranı 4.6 yapılmış.

Bu sene 250 milyarın üstüne çıkıyorsa cari transfer, gelecek sene 260 milyarda olması mümkün değil. Bu da 300 milyar civarında olacaktır" dedi. SGK'nin bütçesinin 587 milyar lira olduğuna dikkat çeken Kuşoğlu, "Çok büyük bir rakam. Bu 259 milyar olmasa, devlet bütçesinin açığı 245 milyar, bu açık söz konusu olmayacak. Bu konuyla ilgili bir reform çalışması yapılması lazım" diye konuştu.

Açığın sanki çok daha düşük bir meblağ gibi gösterildiğini belirten Kuşoğlu, "Doğru değil, kendimizi kandırıyoruz. Çok önemli bir konu, gözden kaçan bir konu. Gerçek açığı göstermiyoruz, cari transfer sonuç olarak bütçe açığı doğuruyor devlet bütçesinde. Bunun çoğu da gerçekte açıktır. Evet, bazı zorunlu ödemeler var, onları biliyoruz ama onların dışında kalanlar aslında açıktır" değerlendirmesini yaptı.

'KARA PARA' TORBASI

AKP, salgın hastalığı gerekçe göstererek 'kaynağı belirsiz' paraların ülkeye girmesini, her kamu kurumuna bir OHAL komisyonu kurulması ve patronların yüz binlerce TL'lik borçlarının faizsiz ertelenmesine olanak sağlayan düzenlemeyi yasalaştırdı.

TBMM Genel Kurulu'nda İşsizlik Sigortası Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi, AKP ve MHP'nin oylarıyla kabul edildi. Düzenlemenin Cumhurbaşkanı tarafından onaylanmasının ardından hemen her kamu kurumunda, "OHAL Komisyonları" kurulacak, patronlara daha çok "teşvik" verilecek ve hatalı yapılar için aranan ruhsat şartı ortadan kalkacak.

AKP'nin "kamuya borçları yapılandırıyoruz" diye duyurduğu ve içerisinde çok sayıda tartışmalı düzenlemenin bulunduğu torba teklifin yasalaşmasıyla "kaynağı belirsiz paraların" yurda getirilmesinin de önü açıldı.

Yurt dışında bulunan parayı, altını, dövizini, 30 Haziran 2021'e kadar Türkiye'deki bankalara veya aracı kuruma bildiren gerçek ve tüzel kişilere, bu varlıklarını "kaynağı sorulamayacak, denetime tabi tutulamayacak. Yurt içinde kayıt dışı varlık bulunduranlar da bu varlıklarını bildirirse aynı ayrıcalıklara sahip olabilecek. Cumhurbaşkanı, bildirim süresini 2022 yılına kadar uzatabilecek.

İktidar, darbe girişiminin ardından kamudaki mesleğinden ihraç edilen ve geri dönemeyen on binlerce yurttaş için de yeni komisyonlar oluşturacak. Buna göre, her kamu kurumu bir iç komisyon oluşturduktan sonra üç ay boyunca başvuruları toplayacak. Daha sonra olumlu ya da olumsuz bir karar verilecek ve bu karara idare mahkemeleri aracılığı ile itiraz edilebilecek. Bu durumun "geri dönüş sürecini zorlaştırdığını" ifade eden HDP'li ve CHP'li milletvekilleri ise AYM kararını anımsatarak ihraç edilenlerin komisyonuz işlerine dönmesini önerdi ancak bu öneri kabul edilmedi.

Kulelere Ruhsat Gerekmecek

Düzenlemeyle kamu ve özel mülkiyete tabii arsa ve arazilerde 15 metreden yüksek olmayan kule ve direklerle yapı ve binalardaki kule ve direkler için ruhsat gerekmecek. Bunun için şartları daha esnek olacak "izin belgesi" uygulaması hayata geçirilecek.

Turizm İşletmelerine Erteleme

Koronavirüs yüzünden işini kaybeden yurttaşları günlük 39 TL ile yaşamaya mecbur bırakan iktidar, turizm tesislerinin sahiplerini sevindiren düzenlemelere de imza attı. Buna göre, turizm tesisleri yapılmak üzere adlarına kamu arazisi tahsis edilen yatırımcıların yüz binlerce TL'yi bulan kira, kesin izin, kesin tahsis, irtifak hakkı, kullanma izni ödemeleri 6 ay ile bir yıl arasında "faizsiz" ertelendi.

Teklifte cezaevleri de unutulmadı. İktidar, salgını gerekçe göstererek, denetimli serbestlik tedbiri uygulanarak cezasının infazına karar verilen hükümlülerin 31 Ocak'a kadar "izinli" sayılmalarına ve bu tedbirin uygulanmamasına imkân sağladı.

Sadece Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı'nın dağıttığı basın kartına sahip çalışanların yıpranma hakkından yararlanmasına ilişkin düzenlemeyi iptal eden AYM'yi dikkate almayan AKP, aynı düzenlemeyi tekrar yasalaştırdı. Böylece basın kartı olmayan ancak bu sektörde çalışanların yıpranma hakkından yararlanmasının önü kapandı.

Kongrelerini stadyumlarda on binlerce seçmenin katılımıyla gerçekleştiren AKP, derneklerin sosyal mesafe kuralına göre yapmak istediği genel kurulları da torba düzenlemeyle dokuz ay daha erteleme hakkında kavuştu.

Yeniden Değerlendirilecek

AKP, işçi örgütlerinin ve sendikaların itiraz ettiği, 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanlar için 'esnek çalışma' modeli ile ilgili maddeleri, "yeniden değerlendirmek üzere" tekliften çıkardı. İktidar ayrıca Cumhurbaşkanı'na, yüzde 20 olan kurumlar vergisi oranını beş puana kadar indirme ve tekrar kanuni seviyesine getirme yetkisi veren maddeyi de tekliften çıkardı.

SALGIN KADINLARA DAHA FAZLA YOKSULLUK VE ŞİDDET GETİRDİ

Birleşmiş Milletler'in Kadın ve Kalkınma Programı'nın son yayımladığı raporlar, salgının en yıkıcı etkilerini kadınlar üzerinde gösterdiğini ortaya koyuyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

BİRLEŞMİŞ Milletler (BM) tarafından yayımlanan raporlara göre, Covid-19 salgını kadınlar için yoksulluk oranını önemli ölçüde artırdı ve hali hazırda yoksulluk içinde yaşayan kadın ile erkek arasındaki uçurumu daha da genişletti. Raporlarda, karantina süresi boyunca milyonlarca kadının acil durum çağrılarında ise artış görüldü. Verilen rakamlar, hızlı bir şekilde müdahale edilmezse kolay kolay geri dönülemez etkileri olacağını gösteriyor.

Yoksulluk En Çok Kadınları Etkiliyor

Salgından önce kadınlar için yoksulluk oranının 2019 ile 2021 arasında yüzde 2,7 azalması bekleniyordu ancak tahminler şu anda salgın ve etkileri nedeniyle yüzde 9,1'lik bir artışa işaret ediyor.

BM Kadınlar ile BM Kalkınma Programı'nın yayımladığı rapora göre, salgının genel olarak küresel yoksulluğu etkilerken kadınların orantısız bir şekilde kötü etkileneceğini gösteriyor. 2021 yılına kadar, aşırı yoksulluk içinde yaşayan (günde 1,90 ABD doları veya daha az yaşayan) 25-34 yaş arası her 100 erkek için 118 kadın olacak ve bu farkın 2030 yılına kadar 100 erkek başına 121 kadına çıkması bekleniyor.

Covid-19 ardından Birleşmiş Milletler Kadın Birimi- İç görüden Müdahaleye: Covid-19 bağlamında Toplumsal Cinsiyet Eşitliği raporunda özetlenen verilerde, salgının 2021 yılına kadar 47 milyonu kadın ve kız çocuğu olmak üzere 96 milyon insanı aşırı yoksulluğa sürükleyeceğini de gösteriyor. Bu, aşırı yoksulluk içinde yaşayan toplam kadın ve kız çocukları sayısını 435 milyona çıkaracak ve tahminler arasında bu rakamın 2030 yılına kadar salgın öncesi seviyelere geri dönmeyeceğini gösteriyor.

Kadınların Gelir Kaybetme Oranı Daha Yüksek

Salgın, bu on yılın sonuna kadar aşırı yoksulluğun ortadan kaldırılması beklentilerine dair ciddi bir tehdit oluşturdu. Kadınlara ve kız çocuklarına yönelik artan yoksulluk oranlarına ilişkin bu tahminler, yalnızca gayri safi yurtiçi hasılanın aşağı yönlü revizyonunu hesaba kattığı için - kadınların çocuk bakımı sorumlulukları nedeniyle işgücünden ayrılması gibi - diğer faktörleri hariç tuttuğundan, gerçek daha da acımasız olabilir. Kadınlar, gelir kaynaklarını kaybetme olasılıklarının daha yüksek ve sosyal koruma önlemlerinin kapsamına girme olasılıkları daha düşük olduğu için COVID-19 krizinin etkilerini erkeklere oranla daha fazla hissediyorlar. Salgının sonuçları, aşırı yoksulluk tahminlerini bölgeler arasında yeniden değiştirecek. Şu anda Sahra altı Afrika'da yaşayan dünyadaki yoksul kadınların yüzde 59'u ile bölge, dünyanın en fazla aşırı yoksuluna ev sahipliği yapmaya devam edecek. Yine de, son birkaç yılda yoksulluğun azaltılmasında önemli kazanımlar elde ettikten sonra, Güney Asya'nın aşırı yoksullukta yeniden yükselişe geçmesi bekleniyor.

2030'a kadar, Güney Asya'da yoksulluk içinde yaşayan 25-34 yaş arası her 100 erkeğe karşılık, 2021'de 118 olan bu artış, 129 yoksul kadın olacak.

Raporda, önceden var olan diğer cinsiyet eşitsizliklerinin hız kesmeden yükselişi de bu rakamları etkileyecektir. Kadınlar barınma, yemek hizmetleri ve ev işleri gibi en çok etkilenen sektörlerin bazılarında istihdam edilmektedir. Kadınlar, işten çıkarmalara ve geçim kaynağı kaybına karşı özellikle erkeklere oranla daha savunmasız kaldılar. Uluslararası Çalışma Örgütü'ne (ILO) göre, Haziran 2020 itibarıyla, dünya genelinde ev işçilerinin yüzde 72'sinin COVID-19 nedeniyle işini kaybettiği tahmin ediliyor. Kadınlar ve erkekler, karantina sırasında hem ev işlerini daha fazla üstleniyorlar hem de çocuklara ve aile üyelerine bakıyorlar, ancak işlerin çoğu hala kadınların ve kızların omuzlarına yüklenmiş durumda görülüyor.

Acil Durum Çağrıları Arttı

Salgının başladığı günden bu yana dünyada 243 milyon kadın cinsel ve fiziksel şiddete maruz kaldı. Salgın döneminde kadınların maruz kaldığı şiddetin "yakın ilişkide olduğu partnerleri" tarafından gerçekleştirildiği kaydedildi.

Kadına yönelik şiddet ekonomik krizler, çatışmalar veya salgın hastalık gibi dönemlerde her zaman artış göstermiştir. Önceden var olan bu sorun, cinsiyet eşitsizlikleri, salgının neden olduğu ekonomik ve sosyal stres, karantinadan kaynaklı kısıtlı hareket ile birleşince önemli ölçüde bir artış yaşandı. Dünyada birçok kadın salgın döneminde destek hizmetlerinden mahrum bırakılırken, kendilerine şiddet gösteren erkeklerle "kilit altında" yaşamak zorunda bırakıldı.

Kadınlar Yardım İsterken Zorlandılar

Salgın ve onun yarattığı koşullar, kadınların şikayet etmesini veya yardım istemesini daha da zorlaştırdı. Raporda verilen bilgilerin birçoğunun tam sayıları yansıtmayacağını altı çiziliyor. Bunun en büyük nedeni, COVID-19 salgınında yardım hatlarına "ulaşabilen" kadınlar data alınabildi. Kadına yönelik şiddet vakalarıyla ilgili mevcut raporların, büyük olasılıkla kadına yönelik şiddet vakalarının gerçek sayısının ve sorunun büyüklüğünün eksik bir tahmini olduğunu belirtmek bu anlamda önemli...

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Var olan verilerden ve kanıtlardan, şiddete maruz kalan kadınların büyük çoğunluğunun polise, yardım hatlarına veya diğer hizmet sağlayıcılara bildirimde bulunmadığını raporda belirtiliyor.

Dünyanın her yerinde artış görüldü

Örneğin, Fransa'da, aile içi şiddet vakaları 17 Mart'taki karantina uygulamasından bu yana yüzde 30 arttı. Kıbrıs ve Singapur'daki yardım hatları çağrılarda sırasıyla yüzde 30 ve yüzde 33 artış kaydedildi. Arjantin'de, aile içi şiddet vakaları için acil durum çağrıları, karantina başladığından bu yana yüzde 25 arttı. Kanada, Almanya, İspanya, Birleşik Krallık ve Amerika Birleşik Devletleri'nde hükümet yetkilileri, kadın hakları savunucuları ve sivil toplum kuruluşları, kriz sırasında aile içi şiddete ilişkin şikayetlerin veya acil durum sığınma evlerine başvurunun arttığını belirtmişlerdir.

TCDD'DEN 3,1 MİLYON TL'LİK REKLAM İHALESİ!

TCDD, Marmaray, Başkentray ve YHT hatlarındaki toplam 3500 metrekare büyüklüğündeki reklam alanlarını KDV hariç 3,1 milyon bedelle işletilmek üzere kiralamak için ihaleye çıktı.

TCDD İşletmesi Genel Müdürlüğü Emlak Dairesi Başkanlığı Merkez Taşınmaz İhale Komisyonu Başkanlığı'nın Resmi Gazete'de yer alan ilanına göre, TCDD'ye ait Halkalı - Gebze arası Marmaray hattında 43 istasyonda 3 bin metrekare, İstanbul - Ankara - Konya Yüksek Hızlı Tren hattında 9 istasyonda 250 metrekare, Sincan - Kayaş arası Başkentray hattında (ATG Gar hariç) 24 istasyonda 250 metrekare olmak üzere toplam 3 bin 500 metrekare alan reklam amaçlı işletilmek üzere yıllık KDV hariç 3 milyon 150 bin lira tahmini bedel üzerinden "kapalı teklif" usulüne göre kiralanacak.

İhale 26 Kasım'da yapılacak. Kiralama işi için yer teslim tarihinden itibaren 10 yıl geçerli sözleşme imzalanacak. İhaleye katılacak isteklilerden geçici teminat bedeli olarak 94 bin 500 lira alınacak.

KUZEY MARMARA'DA 'GARANTİ' TUTMADI

Yap-işlet-devret (YİD) yöntemiyle inşa edilen Kuzey Marmara Otoyolu'nun hizmete açılan bölümlerinde, "araç geçişlerinin garanti sınırının altında kalması" nedeniyle işletmeci Kalyon, Cengiz, Kolin, Limak, RYS İnşaat ve Pak Yatırım ortaklığına 1.4 milyar TL ödendi.

AKP'nin "geçiş garanti"li köprü ve yol projeleri, garanti sınırının altında kalan geçişleri ve dolayısıyla faturalarının da halka ödetilmesi nedeniyle gündem olmaya devam ediyor.

Son döneme damga vuran ve "mega" olarak anılan Yavuz Sultan, Osmangazi köprüleri ile İstanbul-İzmir ve Kuzey Marmara otoyol projeleri, Yap-İşlet- Devret (YİD) yöntemiyle ihale edildi. Buna göre ihaleyi kazanan şirket ya da ortaklık, inşaatı tamamladıktan sonra köprü ve otoyolu belli bir süre işletecek ve sonra devlete devredecek. Söz konusu projelere, devlet araç geçiş garantisi verdi. Geçişler, döviz olarak belirlendi. Araç geçişleri, garanti sınırının altında kalması durumunda aradaki farkı devlet ödüyor. Bu kapsamda yıl içinde Yavuz Sultan Selim ve Osmangazi köprüleri için garanti ödemesi yapıldı.

Ortaklığa Para Yağdı

Kuzey Marmara Otoyolu'nun hizmete açılan bölümleri için de "araç geçişlerinin garanti sınırının altında kalması" nedeniyle ödeme yapılması gündeme geldi. Habere göre, devlet işletmeci şirkete 1.4 milyar TL ödedi. Kuzey Marmara Otoyolu'nu; AKP döneminde devletin düzenlediği birçok "dev" ihaleyi alan Kalyon, Cengiz, Kolin, Limak, RYS İnşaat ve Pak Yatırım ortak girişim grubu işletiyor.

TMO'YA AİT 5 TAŞINMAZ SATILACAK

Yozgat'ta, Toprak Mahsulleri Ofisi Yerköy Şubesi mülkiyetinde olan beş taşınmazın satışı için ihale ilanı açıldı. TMO'nun taşınmazlarına ilişkin satış kararına tepki gösteren CHP Milletvekili Ali Keven, "Mirasyedi hayırsız evlat gibi Cumhuriyet'in kurduğu bütün fabrikaları, bütün kurumları sattınız" dedi

Toprak Mahsulleri Ofisi (TMO) Yerköy Şubesi mülkiyetindeki beş taşınmazın satışa çıkarıldığı öğrenildi. Resmi Gazete'de yayımlanan Gayrimenkul Satış İlanı'na göre TMO, biri Yozgat'ın merkezinde olmak üzere, Yerköy, Şefaattli ve Sorgun'daki beş taşınmazının satışı için harekete geçti.

Toprak Mahsulleri Ofisi Genel Müdürlüğü'nün, "Sadece buğday ithal eden ve kendi siloları boş dururken özel şirketlerin lisanslı depolarına hububat alımı yaptırın" bir kuruma dönüştürüldüğünü ifade eden CHP' Milletvekili Ali Keven, karara tepki gösterdi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

“Mirasyedi Evlat Gibi”

Keven, lisanslı depoculuğun ticari bir faaliyet yürütülebileceğini ancak bunun TMO'nun devreden çıkarılmasını gerektirmediğini kaydederek şunları söyledi:

“Adım adım tasfiye edilen TMO şimdi de elinde ki taşınmaz tesisleri satışa çıkarıyor. Yozgat Yerköy Şube Müdürlüğü'ne bağlı Osmanpaşa, Sarıkent, Doğankent, Saray ve Sekili tesislerine ait taşınmazlarının satışı için ihale ilanı yayımladı. Toplamda 27 bin ton kapasiteli çelik siloları içinde bulunduran bu tesisler ne yazık ki 13 Kasım'da yapılacak ihaleyle satılacak. Bu satışın ardından sıra daha büyük tesislerin satışı gündeme gelecek. Çiftçinin kara gün dostu olan bir kurumu mahvettiniz. Mirasyedi hayırsız evlat gibi Cumhuriyetin kurduğu bütün fabrikaları, bütün kurumları sattınız. Toprak Mahsulleri Ofisi'nden sonra sıra nereye gelecek?”

İŞSİZLİK KRİZİ DERİNLEŞİYOR

TÜİK'e göre işsizlik oranı yüzde 13,2'e düştü. DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu'nda ise gerçek işsizlik oranının yüzde 26 olduğu ve işsiz sayısının da 10,5 milyona ulaştığı açıklandı.

Dün TÜİK tarafından istihdam verilerinin açıklanmasının ardından DİSK-AR İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu yayınlandı.

DİSK-AR raporunda TÜİK'in işsizlik verilerini hesaplarken kullandığı sistemin gerçek işsizliği yansıtmaktan uzak olduğu dile getirilerek gerçek işsizlerin sayısındaki artışa dikkat çekildi.

Raporda TÜİK'in işbaşında olanlara ilişkin verisinin istihdamda olup referans döneminde en az bir saat çalışmış olanları kapsadığı belirtilirken, istihdamda olup işbaşında olanların sayısında salgının etkisiyle Ağustos 2020'de bir düşüş yaşandığı kaydedildi. Buna göre Ağustos 2019'da 26 milyon 657 bin kişi işbaşında iken, Ağustos 2020'de bu sayı 1 milyon 471 bin kişi azalarak 25 milyon 186 bine geriledi. İşbaşında olmayanların sayısı ise bir yılda 496 bin kişi arttı. (Tablo 1, Grafik 4). İstihdamda olup işbaşında olmayanların da özellikle kısa çalışma ödeneği ve ücretsiz izin kullanılan işçilerin durumunu göstermesi açısından önemli olduğuna dikkat çekildi.

Ümitsiz İşsizlerde Yüzde 117 Artış

İşgücüne dahil olmama nedenleri kategorisinde yer alan ve son dönemlerde artış eğiliminde olan ümitsiz işsizler ve iş aramayıp çalışmaya hazır olanların (diğer) sayısı Covid-19 nedeniyle artmaya devam ediyor. Son bir yılda ümitsizlerin sayısı 718 bin kişi (yüzde 117'lik artış) artarak 1 milyon 331 bine ulaştı.

İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar ise 1 milyon 117 bin kişi artışla 1 milyon 635 binden 2 milyon 752 bine yükseldi.(Tablo 1, Grafik 7). Bu durumun iş arama eğiliminin azalmasına işaret ettiği belirtilen raporda, dar tanımlı işsizliğin düşük görünmesinin önemli nedenlerinden birinin de işsizlerin iş bulamayacaklarını veya iş olmadığını düşünerek iş arama eğiliminde olmamaları olduğu belirtildi.

Gerçek İşsizlik Yüzde 26

DİSK-AR tarafından düzenli olarak hesaplanan ve İşsizlik ve İstihdamın Görünümü raporlarında yer alan geniş, tanımlı işsizlik metoduna göre Ağustos 2019'da yüzde 20,6 olan geniş, tanımlı toplam işsizlik oranı Ağustos 2020'de yüzde 26,7'e yükseldi.

Erkeklerde Ağustos 2019'da yüzde 16,5 olan geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 22,4'e, kadınlarda ise Ağustos 2019'da yüzde 28,1 olan geniş, tanımlı işsizlik oranı yüzde 34,6'ya yükseldi.

DİSK-AR tarafından hazırlanan raporda yer alan özet bulgular şöyle oldu:

- Ağustos 2020'de de Covid-19 ve ekonomik krizin işgücü piyasaları üzerindeki tahribatı sürüyor.
- DİSK-AR, ILO'nun yöntemini esas alarak Covid-19'un yarattığı gerçek istihdam kaybını ve işsizliği hesapladı.
- Covid-19 etkisiyle revize edilmiş geniş tanımlı işsiz sayısı ve iş kaybı Ağustos 2020'de 10,5 milyon olarak gerçekleşti!
- Revize edilmiş geniş tanımlı işsizlik ve iş kaybı yüzde 29,3 olarak hesaplandı.
- Covid-19 Ağustos 2020'de en az 2 milyon 159 bin yeni eşdeğer istihdam kaybına yol açtı.
- Geniş tanımlı işsiz sayısı 9,6 milyona yükseldi.
- Geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 26,7 olarak gerçekleşti.
- İstihdam bir yılda 975 bin kişi azaldı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

-İstihdam oranı yüzde 43,9'a geriledi.

-İşbaşında olanların sayısı son bir yılda 1 milyon 471 bin kişi azaldı.

-Ümitsiz işsizlerin sayısı bir yılda 613 binden 1 milyon 331 bine yükseldi.

-Kadınlar Covid-19'dan daha fazla etkileniyor: Kadın işgücü yüzde 7, kadın istihdamı yüzde 5,1 azaldı.

İSTİHDAM AZALIRKEN, GENİŞ TANIMLI İŞSİZ SAYISI 9.6 MİLYON KİŞİYE ULAŞTI

TÜİK, ekonomik kriz ve salgına rağmen tartışmalı işgücü verileri açıklamayı sürdürüyor.

TÜİK'in "İşgücü İstatistikleri, Ağustos 2020" araştırmasına göre, dar tanımlı işsiz sayısı ağustosta geçen yılın aynı dönemine göre 456 bin kişi azalarak 4 milyon 194 bin kişi, işsizlik oranı da 0.8 puanlık azalışla yüzde 13.2 oldu.

Oysa DİSK Araştırma Merkezi'nin (DİSK-AR) aynı verileri temel alarak yaptığı hesaba göre geniş tanımlı işsiz sayısı 2 milyon 272 bin kişi artarak 9 milyon 577 bin kişiye yükseldi.

'Ümitsiz' Çığ Gibi

İşsizlik oranı da yüzde 20.6'dan yüzde 26.7'ye çıktı. DİSK-AR'ın Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) yöntemiyle hesapladığı Covid-19 etkisiyle revize edilmiş geniş tanımlı işsiz sayısı da 10 milyon 513 bin oldu.

Oran ise yüzde 29.3. Ayrıca TÜİK'e göre tarım dışı işsizlik oranı 1 puanlık azalışla yüzde 15.7, gençlerdeki işsizlik oranı da 1.6 puan azalışla yüzde 26.1 oldu.

Yine TÜİK'e göre, ağustosta istihdam sayısı 975 bin azalarak 27 milyon 554 bin kişi, istihdam oranı da 2.4 puanlık azalışla yüzde 43.9'a indi. İşgücü sayısı da 1 milyon 431 bin azalarak 31 milyon 749 bin kişi, işgücüne katılma oranı 3.3 puanlık azalışla yüzde 50.6 oldu.

Ayrıca işgücüne dahil olmayanların sayısı 28 milyon 411 binden 30 milyon 981 bin kişiye çıkarken iş aramayıp çalışmaya hazır olanlar 2 milyon 248 binden 4 milyon 83 bin kişiye, bu kapsamda iş bulma ümidi olmayanların sayısı 613 binden 1 milyon 331 bine yükseldi.

TÜİK'in açıklamasına göre yılın üçüncü çeyreğinde toplam kamu istihdamı 2019'un aynı dönemine kıyasla yüzde 3.6 artarak 4 milyon 779 bin kişi oldu.

Öte yandan DİSK-AR'a göre, ücretsiz izin ve kısa çalışma nedeniyle Ağustos 2019'da 45.5 saat olan işbaşındakilerin haftalık ortalama çalışma süresi, Ağustos 2020'de 44.3'e geriledi.

2.1 Milyon Çalışan 39 Liraya Mahkûm

İŞKUR'un ekim ayı işsizlik sigortası bültenine göre, nisan-ekim döneminde 2 milyon 111 bin 852 kişi nakdi ücret desteği aldı. Toplam 5.7 milyar TL ödeme yapıldı. Şartlar nedeniyle ücretsiz izne çıkarılan bu kişilere günlük 39.24 lira destek veriliyor.

Ayrıca ekim itibarıyla 927 bin 621 çalışan için kısa çalışma ödeneği verildi. İlk 10 ayda bu tür ödeme 21.8 milyar TL oldu. İşsizlik sigortası ödemesi alan kişi sayısı da ekim itibarıyla 255 bin 424 kişi. İlk 10 aylık ödeme 5.7 milyar TL.

Ayrıca ilk 9 ayda işsizlik ödeneği almak için başvuran işsiz sayısı, salgın nedeniyle 17 Nisan'da başlayan işten çıkarma yasağına rağmen 1 milyon 222 bine ulaştı.

Bu kişilerden 421 bin 651'i de ödenek almaya hak kazandı. Önceki aya göre başvuru 83 bin 190 kişi arttı.

ÜLKEDENİN HER 100 KİŞİDEN 56'SI ÇALIŞMIYOR

TÜİK'e göre işsizlik geçtiğimiz yıla oranla 456 bin kişi azaldı ve işsizlik 4 milyon 194 bin kişi ile yüzde 13,2 oldu. Oysaki istihdamda da geçtiğimiz yıla göre azalma 975 bin kişidir. Aynı anda hem istihdamın hem de işsizliğin azalması ancak verileri çarpıtma merkezine dönüşen TÜİK'in hesaplama yöntemlerinde olur.

Ülkede Her 100 Kişiden 56'sı Çalışmıyor!

İstihdam edilenlerin sayısı 2020 yılı Ağustos döneminde, bir önceki yılın aynı dönemine göre 975 bin kişi azalarak 27 milyon 554 bin kişi, istihdam oranı ise 2,4 puanlık azalış ile yüzde 43,9 oldu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bu da demek oluyor ki Türkiye’de çalışamayan nüfus çalışabilen nüfusu geride bıraktı. **Yani ülkede çalışabilen nüfus içerisinde her 100 kişiden 56’sı çalışmıyor.** Ayrıca işgücü oranı geçtiğimiz yıldan bugüne 1 milyon 431 bin kişi azaldı. Bu demek oluyor ki insanlar iş bulma ümidini yitirdiği için iş gücünden çekiliyor. Yurttaşlar iktidarın istihdamı arttırdık masallarını artık inanmıyor.

İş Bulma Ümidi Olmayanların Sayısı 2 Kattan Fazla Arttı, Gerçek İşsizlik 10,2 Milyonu Aştı.

TÜİK’in resmi anlamda işsiz olarak değerlendirmedeği iş bulma ümidi olmayanlar ordusu, geçtiğimiz yıla göre 2 kattan fazla bir artışla **1 milyon 331 bine çıktı.**

Yine TÜİK’in işsiz olarak değerlendirmedeği; çalışmaya hazır olup iş aramayanların sayısı **2 milyon 752 bin, mevsimlik çalışanlar 77 bin, zamana bağlı eksik istihdam edilenlerin sayısı 1 milyon 223 bin ve yetersiz istihdam edilenlerin sayısı 710 bindir.**

TÜİK’in kendi verilerinin içerisinde olup TÜİK tarafından işsiz olarak değerlendirilmeyen bu kişileri de hesaba kattığımızda TÜİK’in 4 milyon 194 bin olan dar tanımlı işsize ek olarak gerçek işsiz sayısı 10,2 milyon aşmaktadır.

Torba kanunla işsizliği kâğıt üzerinde düşürecekler

İktidar nasıl şark kurnazlığı yapıp insanları işten çıkarma yasağı adı altında ücretsiz izne gönderip istihdam da yer alıyor olarak gösterdiyse, şimdi de mecliste görüşülen sözde istihdam paketi ile yine aynı şeyi yapmayı amaçlamaktadır.

Özellikle 25 yaş altı ve 50 yaş üstü çalışanlar belirli süreli iş sözleşmeleri ile geçici olarak çalıştırılacak ve iktidar bu şekilde güvencesiz istihdam modeli ile işsizliği kâğıt üzerinde düşürmüş gibi gösterecektir.

Her ne kadar resmi verileri çarpıtarak aksini iddia etseler de hayatın acı gerçeği er ya da geç iktidarın yüzüne çarpacaktır.

İşsizlik düşüyor istihdam daralıyor

TÜİK’e göre işsizlik oranı yüzde 13,2 oldu. DİSK-AR ise gerçek işsizlik oranının yüzde 26 olduğunu belirterek işsiz sayısının 10,5 milyona ulaştığını açıkladı. CHP’li Ağbaba da çalışabilen nüfus içerisindeki her 100 kişiden 56’sının çalışmadığını söyledi.

İŞSİZLİK DÜŞMÜYOR İSTİHDAM DARALİYOR

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Ağustos ayına ilişkin işgücü istatistiklerini yayımladı. Krizin ve koronavirüs salgınının ekonomik etkileri artarak devam ediyor. Ancak TÜİK’e göre ülke genelinde 15 ve daha yukarı yaştakilerde işsiz sayısı, geçen yılın aynı dönemine göre 456 bin kişi azalarak 4 milyon 194 bin kişi olarak kayıtlara geçti. Aynı dönemde işsizlik oranı 0,8 puanlık azalışla yüzde 13,2 seviyesinde gerçekleşti.

Öte yandan istihdam edilenlerin sayısı ağustosta geçen yılın aynı ayına göre 975 bin kişi azaldı ve 27 milyon 554 bin kişiye geriledi. İstihdam oranı da 2,4 puan azalarak yüzde 43,9 oldu. İş gücü ise ağustosta geçen yılın aynı dönemine göre 1 milyon 431 bin azalarak 31 milyon 749 bin kişi, iş gücüne katılma oranı da 3,3 puanlık azalışla yüzde 50,6 oldu.

TÜİK’e göre aktif olarak iş aramayanlar işsiz değil. Umudunu yitirdiği için iş aramayı bırakanlar işsiz değil. Ev işleri ile ilgilenmek zorunda olanlar işsiz değil. TÜİK’in dar tanımlı hesaplamasına göre işgücüne katılım oranının azalmasına rağmen işsiz sayısı da azalıyor.

Ev işleriyle meşgul olanların sayısı geçen yıl 11 milyon iken bu yıl 10 milyona geriledi. Ekonomik krizin yarattığı gelir kaybı nedeniyle ev işleriyle meşgul olanlar iş aramaya yöneldi. Bu nedenle ev işleriyle meşgul olduğu için işsiz sayılmayanların sayısı azaldı.

Ümitsizler Yüzde 117 Arttı

TÜİK tarafından açıklanan dar tanımlı işsizlik istidamdaki daralmayı ve Covid-19 nedeniyle yaşanan iş kaybını açıklayamıyor. Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) tarafından Covid-19 nedeniyle yaşanan iş kaybını ölçmek için önerdiği yöntemi kullanan DİSK-AR’ın açıkladığı ‘İşsizlik ve İstihdamın Görünümü Raporu’ gerçek rakamları gözler önüne seriyor.

DİSK-AR’ın açıkladığı geniş tanımlı işsiz sayısı 9,6 milyonu aştı, Covid-19 etkisiyle işsizlik ve iş kaybı toplamı 10,5 milyona ulaştı, ümitsiz işsiz sayısı ise yüzde 117 arttı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İşgücüne dahil olmama nedenleri arasında yer alan ve son dönemlerde artış eğiliminde olan ümitsiz işsizler ve iş aramayıp çalışmaya hazır olanların sayısı Covid-19 nedeniyle artmaya devam ediyor. Son bir yılda ümitsizlerin sayısı 718 bin kişi artarak 1 milyon 331 bine ulaştı.

İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar ise 1 milyon 117 bin kişi artışla 1 milyon 635 binden 2 milyon 752 bine yükseldi. Bu durum iş arama eğiliminin azalmasına işaret ediyor. TÜİK'in açıkladığı dar tanımlı işsizliğin düşük görünmesinin önemli nedenlerinden biri işsizlerin iş bulamayacaklarını veya iş olmadığını düşünerek iş arama eğiliminde olmamaları.

TÜİK'e göre işgücüne dahil olmayanlar		
	2019	2020
İşgücüne dahil olmayanlar:	28 milyon 411 bin	30 milyon 981 bin
İş aramayıp çalışmaya hazır olanlar:	2 milyon 248 bin	4 milyon 83 bin
İş bulma umudu olmayanlar:	613 bin	1 milyon 331 bin
Ev işleriyle meşgul olanlar:	11 milyon 417 bin	10 milyon 79 bin

Gerçek İşsizlik Yüzde 26

DİSK-AR tarafından düzenli olarak hesaplanan ve İşsizlik ve İstihdamın Görünümü raporlarında yer alan geniş tanımlı işsizlik metoduna göre Ağustos 2019'da yüzde 20,6 olan geniş tanımlı toplam işsizlik oranı Ağustos 2020'de yüzde 26,7'e yükseldi.

Erkeklerde Ağustos 2019'da yüzde 16,5 olan geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 22,4'e ve kadınlarda ise Ağustos 2019'da yüzde 28,1 olan geniş tanımlı işsizlik oranı yüzde 34,6'ya yükselmiştir.

İŞÇİYE YENİ YÜK YOLDA EMEKLİLİK KRİZİ KAPIDA

Kısa çalışma ödeneği alan ve ücretsiz izne çıkarılan milyonlarca işçi düşük ücretlerle geçinmeye çalışırken, emeklilik primleri de aylardır yatırılmıyor.

Hükümet, borçlanma formülü üzerinde dururken bu, işçilere yeni yük anlamına geliyor. Borçlanma yapılırsa zaten büyük bölümü düşük ücretli olan işçiler bir de emekli olabilmek için cebinden ödeme yapmak zorunda kalacak.

Gerek kısa çalışma ödeneği alan gerekse de ücretsiz izne çıkarılan işçilerin emeklilik prim ödemeleri de donduruluyor. Yani emeklilik primleri yatırılmıyor.

Sadece sağlık hakkından yararlanabilmeleri için genel sağlık sigortası primleri ödeniyor. Nisan ayından beri durum böyle.

İşverenin ileride normal çalışma düzenine geçildiğinde geriye dönük olarak işçilerin emeklilik için gerekli olan primlerini ödeme yükümlülüğü de bulunmuyor.

Prim Boyutu Unutuldu

Kısa çalışmada eğer bir ay içerisinde 20 gün normal çalışma, 10 gün kısa çalışma yapılıyorsa burada da kısa çalışmaya giren dönemler için prim ödemesi yok.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Hükümet kısa çalışma ve ücretsiz izinde süreyi sürekli uzatıyor. Ancak işin “prim” boyutu gözden kaçırılıyor. Oysa prim ödemesi emeklilik için aranan temel şartlardan birisi. 7 bin 200 gün prim ödemesi yapılması gerekiyor.

Yasaya göre bazı durumlarda primlerin yatmadığı dönemler için geriye dönük borçlanma yapılabilir.

Örneğin askerlik ve doğum borçlanması gibi. Ancak yasada kısa çalışma ile ücretsiz izin dönemi borçlanma yapılacak süreler içerisinde yer almıyor.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanı Zehra Zümrüt Selçuk eylülde, kısa çalışmadan yararlananların prim yatırılmayan dönemleri için borçlanma ve benzeri imkânlarla önümüzdeki dönemde bakacaklarını söylemişti.

Eğer hükümet prim ödenmeyen günler için geriye dönük borçlanma hakkı tanırsa bu işçi için hem iyi hem de kötü. İyi tarafı işçi prim yatırılmayan dönemleri ödeyerek emeklilik hakkı kazanabilecek. Kötü tarafı ise bu işçi için yeni bir yük anlamına geliyor.

Çünkü işçi ödenmeyen günlerin primini kendi cebinden karşılamak zorunda kalacak.

Ücretsiz İzin ‘Sömürsü’

Hükümetin verdiği yetkiyle işverenlerin ücretsiz izne çıkardıkları işçi sayısı artmaya devam ediyor.

Ücretsiz izindeki işçi sayısı 2.1 milyona ulaşırken, patronlar uygulamayı kötüye kullanmaya başladı.

İŞKUR son verilerine göre ücretsiz izne çıkarılan işçi sayısı 2 milyon 45 bin 139’dan nisan-ekim döneminde 2 milyon 111 bin 852’ye ulaştı.

Sendikalardan alınan bilgiye göre bazı işverenler işçileri ücretsiz izne çıkarıyor. İşçi devletten 1168 lira alıyor. İşveren ücretin kalan kısmını elden ödüyor.

Emekçinin prim ödemelerinden de kurtuluyor. Bir diğer uygulama da şöyle: İşçi ücretsiz izne çıkarılıyor. Ancak evden çalıştırılmaya devam ediliyor.

İŞ DE YOK İŞ BULMA UMUDU DA: 541 BİN GENÇ EN AZ BİR YILDIR İŞSİZ

2 milyon 560 bin 15-34 yaş arası gencin işsiz olduğu Türkiye’de, gençlerin iş bulma ümidi de giderek azaldı. ‘İşsizlik ve İstihdam Kasım 2020 Raporu’na göre bir yıldan fazla süredir iş arayan 15-34 yaş arası genç sayısının 2019 yılına göre 87 bin artarak 541 bin olduğu bildirildi.

Türkiye’nin içinde olduğu ekonomik darboğaz, gençlerin iş bulma ümidini de giderek tüketti. Hemen her yıl yüz binlerce genç işsizler ordusuna katılırken üniversite mezunlarının iş arama süresi de giderek arttı. Verileri değerlendiren CHP Genel Başkan Yardımcısı Fethi Açikel, eğitim ve istihdam planlaması arasında kopukluk olduğunu söyledi.

Genç İşsizler Platformu’nun, “İşsizlik ve İstihdam Kasım 2020 Raporu”, Türkiye’deki genç nüfusun içinde bulunduğu vahim tabloyu bir kez daha gözler önüne serdi. Platformun TÜİK ve İŞKUR verileri doğrultusunda hazırladığı rapora göre, bir yıldan fazla süredir iş arayan 15-34 yaş arası genç sayısı, 2019 yılında 454 bin iken 2020 yılında 541 bine fırladı. Bir yıldan fazla süredir iş aradığını bildiren 15-34 yaş grubundaki genç sayısında artış oranı yüzde 19 oldu.

İş Arama Süreleri Uzun

Raporda, üniversite mezunlarının da iş arama sürelerinin giderek uzadığı kaydedildi. Buna göre, 2019 yılında 227 bin üniversite mezunu genç, bir yıldan fazla süredir iş aradığını söylerken bu sayı 2020 yılında 253 bin olarak kayıtlara geçirildi. Genç İşsizler Platformu, iş arama süresi uzayan üniversite mezunlarına yönelik raporda, “Uzayan iş arama süresi, KYK kredi borçlarının ödenmemesine, gecikme faizi sonucu hacizlere kadar uzayan üzücü sonuçlara neden olmaktadır” değerlendirmesinde bulunuldu.

Eğitim Politikası Yanlış

CHP’li Fethi Açikel, Türkiye’deki eğitim sisteminin en önemli sorunlarından birinin de eğitim ile istihdam planlaması arasındaki bağın kopukluğu olduğunu ifade etti. İstihdam ve üretime dönük eğitim planlama stratejisinin uzun senelerdir terk edildiğini ifade eden Açikel, şunları kaydetti:

“Türkiye’de sadece iki büyük fakülte grubundan bir milyonu aşkın işsiz gencimiz iş arar duruma düştü. Bunlardan birisi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi mezunları bir diğeri ise ülkemizin ciddi bir öğretmen açığı olmasına rağmen ataması yapılmayan eğitim fakültesi mezunları ve branş öğretmenleri. Plansızca yürütülen ‘Her ile bir üniversite projesi de bugünkü özellikle üniversite mezunu genç işsizliğin en önemli nedenlerinden

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

birisi. AKP iktidarı döneminde rekor kıran genç işsizlik sorunu, bize bilim, eğitim ve istihdam politikalarının yeni baştan gözden geçirilmesini ve mesleğe dönük eğitimin stratejik olarak ön plana çıkarılması zorunlu kılıyor. Türkiye'nin bu derin sorunu aşması için, bilim, teknoloji, Ar-Ge açığını gidermesi gerekiyor.”

‘Gençler Kurtarılmalı’

Açikel, Türkiye'nin hem üniversite mezunu hem de ortaokul ve lise mezunu tüm gençlerine istihdam sağlayan bir ekonomik yapıya kavuşması gerektiğini vurgulayarak, “Bu doğrultuda Cumhuriyetimizin ikinci yüzyılında gençlerimizi mesleksiz, işsiz, borçlu olma durumundan kurtarmamız ve bugünün işsizlerinin yarının yoksulları olmasının önüne geçmemiz gerekiyor” ifadelerini kullandı.

AKP İKTİDARLARINDA EN AZ 25 BİN 716 İŞÇİ İŞ CİNAYETLERİNDE ÖLDÜ

CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıku, AKP iktidarları döneminde en az 25 bin 716 işçinin iş cinayetlerinde öldüğünü açıkladı.

CHP İstanbul Milletvekili Sezgin Tanrıku, Türkiye İş Cinayetleri 2020 Ocak- Ekim Raporu’nu yayımladı. Raporda Türkiye’deki iş cinayetlerinin yıllar itibariyle verileri bulunuyor. Rapora göre 2002 yılında 146 kişi iş cinayetlerinde ölürken, bu sayı yıllar itibariyle arttı ve toplamda 25 bin 716 işçi iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Koronavirüs salgını sürecinde hayatını kaybeden işçi sayısı da 325 oldu.

Raporda Sosyal Güvenlik Kurumu verilerine atıfta bulunularak, “SGK’nın açıkladığı rakamlara göre ise, 2014 yılında 494, 2015 yılında 510, 2016 yılında 597 işçi meslek hastalığına yakalanmıştır. 2016 yılında ise meslek hastalığına yakalanan 72 işçi ‘geçici iş göremezlik’ nedeniyle ayakta, 79 kişi ise yatarak tedavi görmüştür” denildi.

Raporda meslek hastalıklarıyla ilgili CİMER’e yapılan bir başvuruya gelen yanıt da aktırılarak, “2018 yılında Ankara, İstanbul ve Zonguldak Meslek hastanelerinden tarafıma iletilen cevaba göre, 2017 yılının ilk 11 ayında, bu 3 hastanede toplam 6 bin 948 hasta yatarak, 589 bin 568 hasta ise ayakta tedavi görmüştür” bilgisi verildi.

Raporda Fişek Enstitüsü Çalışan Çocuklar Bilim ve Eylem Vakfının “TÜİK Çalışan Çocuk İşgücü Anketi 2019” hakkındaki değerlendirmeye atıfta bulunuldu. Raporda çocuk işçiliğine yönelik şunlar kaydedildi:

- 2012 yılındaki anketle karşılaştırıldığında Türkiye’de çalışan çocuk sayısının 173 bin kişi azalarak 893 binden 720 bine düştüğü görülüyor. Ancak bu azalış yorumlarken dikkatli olmak gerekir. Çünkü 2011 sonrası Türkiye’ye göç eden Suriyeliler geniş bir özgür olmayan emek gücü havuzu yarattılar. İşverenler yerli işçileri son derece ucuz olan bu göçmen işçilerle ikame etti. Çalışan çocuklar için de aynı şey söz konusu. Dolayısıyla çalışan çocuk sayısındaki azalmanın, Suriyeli çocukların çok daha ağır koşullarda çalıştırılması ile sağlanmış olma olasılığı kuvvetli.

- Çocuk emeğinin sektörel dağılımı da çalışan çocuk olgusundaki işçileşme eğilimi ile paralel bir seyir izlemektedir. Ücretsiz aile işçiliğinin yaygın olduğu tarım sektöründe, tarımsal tasfiyenin bir yansıması olarak çalışan çocuk sayısı gerilemektedir. Sanayi kesiminde ise küçük bir azalma görülse de bu sektörde çocuk emeği kullanımının ciddi bir direnç gösterdiği ortadadır. Hizmetler sektöründe çocuk işgücü istihdamının artma eğilimi ise güçlü bir şekilde devam etmektedir. Hizmetler sektörü çalışan çocukların yüzde 45’ini istihdam ederken, 15-17 yaş grubunda bu oran yüzde 51’e çıkmaktadır.”

EKİM AYI İŞ CİNAYETLERİ

İSİG Meclisi verilerine göre Ekim ayında en az 207 işçi, 2020 yılının ilk on ayında ise en az 1736 işçi çalışırken hayatını kaybetti.

Kasım ayının ilk haftasında ise en az 17 işçi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi.

Ekim ayındaki iş cinayetlerinde yaşamını yitirenlerin 8’i çocuk ve 14’ü ise kadın işçilerden oluşmaktadır.

Ayrıca hayatını kaybeden işçilerden 12 tanesi göçmen işçilerden oluşmaktadır. Ölen göçmen işçilerin 9’u Suriyeli işçilerdir.

Hayatını kaybeden işçilerin yalnızca 10’u herhangi bir sendika üyesidir.

En çok ölüm sebepleri; 51 işçi Covid-19, 36 işçi ezilme/göçük, 35 işçi trafik/servis kazası, 18 işçi yüksekten düşme, 13 işçi kalp krizi, 12 işçi elektrik çarpması, 12 işçi şiddet ve 7 işçi boğulma nedeniyle hayatını kaybetti.

Covid-19 nedeni ile bugüne kadar en az 327 işçi hayatını kaybetti.

İŞÇİ İNTİHARLARI 5 YILDA 6 KAT ARTTI

En Fazla Canına Kıyanlar İse Beyaz Yakalılar

CHP Milletvekili Emine Gülizar Emecan, işçi intiharlarının 6 yılda 5 kat arttığını söyledi. İSİG Meclisi'nden Çakır, beyaz yakalıların mavi yakalılara göre daha çok intihar ettiğini belirtti.

Kocaeli Dilovası'nda bulunan bir ambalaj fabrikasında çalışan Bayram Kömürcü 20 Şubat'ta depoda kendini asarak yaşamına son verdi.

Kömürcü'nün intihar nedeninin, "ekonomik ve ailevi sıkıntılar" olduğunu öne süren iş arkadaşları, ölümünden sonraki saatlerde arkadaşlarının cenazesi yerdeyken bile çalıştırılmaya devam ettiklerini iddia etti.

Mersin'in Erdemli ilçesinde bir mermer ocağında çalışan 43 yaşındaki Ümit K. de 15 Mayıs 2020 tarihinde kendini asarak yaşamına son verdi.

Maddi sıkıntılar nedeniyle intihar ettiği belirlenen Ümit K.'nin otopsisinde koronavirüs tespit edilince birlikte çalıştığı 120 kişi karantinaya alındı.

Bir süredir işsiz olan İsmail Devrim, liseye giden oğlunun okul kıyafeti olmadığı için derse alınmak istenmediğini öğrendi.

Oğlunun anlattıklarıyla akşam evde bunalıma giren iki çocuk babası 45 yaşındaki İsmail Devrim, 20 Eylül 2018'de sabaha karşı 06.00 sıralarında evin banyosuna girdi ve kendini ipe astı.

Bunlar Türkiye'de son yıllarda intihar eden işçilerden sadece üçü.

Altı Yılda 351 İşçi İntihar Etti

CHP İstanbul Milletvekili Emine Gülizar Emecan, geçen günlerde TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda Çalışma, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'nın bütçesi üzerine yaptığı konuşmada İSİG verilerine dayanarak son altı yılda işçi intiharlarının beş katına çıktığını iddia etti.

"Türkiye'de işçi intiharları işsizlik ve güvencesizlikle doğru orantılı şekilde artmaktadır" Emecan, şöyle konuştu:

2013 yılında 15, 2014 yılında 25, 2015 yılında 59, 2016 yılında 90, 2017 yılında 89 ve 2018 yılında 73 işçi intihar etmiştir. Yıllar bazında intihar eden işçi sayısı gittikçe artmaktadır. Son 6 yılda çalışma koşullarına bağlı sebepler yüzünden yaşanan intiharlar 5 katına çıkmış ve 351 kişiye ulaşmıştır. Günde 12 saati geçen uzun çalışma süreleri, ağır ve aşırı çalışma, iş baskısı, geçici işlerde çalışma, iş stresi, düşük ücret, ücretsiz fazla mesai, performans sistemi gibi çalışma koşulları işçilerin yaşamını ciddi olarak tehdit etmektedir.

Emecan, güvencesiz çalışmanın, yoksullaşmanın ve gelir seviyesinin düşmesinin işçilerde intiharları tetikleyen nedenler arasında olduğunu söyledi.

"Rakamlar Yoksul İnsanların Daha Çok Hayatına Son Verdiğini Gösteriyor"

İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi (İSİG) Sözcüsü Murat Çakır, söz konusu rakamların yoksul insanların daha çok hayatına son verdiğine dair genel bir görüntü sunduğunu belirterek, İSİG verilerine göre de işçi intiharlarında bir artış görüldüğünü kaydetti.

"Beyaz Yakalılarda İntiharlar, Bedensel İşlerde Çalışanlara Göre Daha Fazla"

Ekonomik koşulların kötüleşmesinin insanların hayatına kötü yansıdığını kaydeden ve bunun da kimi insanları intihara sürükleyebildiğini kaydeden Çakır, beyaz yakalı olarak da tabir edilen çalışanlar arasında intiharların bedensel işlerde çalışanlara, yani mavi yakalılara göre daha fazla görüldüğünü şu sözlerle ileri sürdü:

20 yıl eğitim görüyorsunuz sonrasında çok düşük ücrete çalışmaya başlıyorsunuz. İşsiz kalma ihtimali de daha çok. Bu özellikle okumuşlar için büyük kaygı. Yaşı 30'a geldiği ve üniversite bitirdiği halde halen düzenli bir işi olmayan, hayatını kuramayan bir sürü insan var. Bu da insanları bunalıma sürükleyen nedenlerden biri.

Mobbing Baskı Oluşturuyor

İşyerlerinde artan mobbingin de çalışanlar üzerinde baskı oluşturduğunu iddia eden Çakır, "Bazen hakarete varan durumlar olabiliyor. Bu özellikle üniversite bitiren insanlar için katlanılması zor bir durum" dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tespitlerine göre 10 numaralı iş kolu olarak tabir edilen meslek gruplarında, yani büro ağırlıklı işlerde ve üniversite mezunu çalışanlar arasında intiharın daha yaygın olduğunu belirten Çakır, bedensel işlerde çalışanlar arasında intiharların daha az olmasının nedenini şuna bağladı:

Güce dayalı işlerde bu durum daha az. Çünkü metal işçisi, inşaat işi de yapabiliyor. Daha kolay iş bulabiliyor. Yine bazı zorluklara katlanma iradesi daha güçlü. Çalışmaya da küçük yaşta başladığı için bazı durumlara da daha alışkın.

DİSK Genel İş Sendikası Şube Başkanı Nebile Irmak Çetin de işçi intiharlarındaki artışın vahim bir hal aldığını öne sürerek, iddialarını şöyle sürdürdü:

İnsanlar sürekli işini kaybediyor. Elindeki avucundakini tüketiyor. Borçlular. Durum vahim. Böyle devam ederse önümüzdeki dört ay sonra bu sefer toplu intiharlar başlayabilir. Yakın zamanda TV'de gördük. Birisi intihar eden bir kişiye müdahale ediyor 'en niye çıktın ben intihar edecektim' diyor. Çok komikmiş gibi bu intihar sırası diye haber yapıldı. Biz bu vakaları çokça göreceğiz ve yaşayacağız.

"İş Cinayetlerinin Birçoğu Aslında İntihardır"

İş cinayetlerinin seri bir şekilde takip edildiğini belirten Çetin, "Bunların birçoğu aslında intihardır. Adam borçlu, geçinemiyor. Bu nedenle işine konsantre olamıyor, dalgın ve orada yaşamını yitiriyor. Sırf Ekim ayında 270 kişi iş cinayetlerinde yaşamını yitirdi. Evet bunlar iş cinayeti ama aynı zamanda birçoğu intihardır" diye konuştu.

Çetin'in dört ay sonra toplu intiharlar olabilir sözünden yola çıkarak "Özellikle işten çıkarma yasağının son bulmasının ardından mı bu tür bir ihtimal görüyorsunuz" sorusuna "Evet bunların artabileceğini düşünüyorum. Böyle bir süreç başlarsa artacağı kaygısındayım" dedi.

YOKSULA KESİNTİ, ŞİRKETLERE KIYAK

2019 yılında 4 milyon abonenin 2.4 milyar TL'lik borcunu ödememesinden dolayı elektriği kesildi. Elektrik ve doğalgaz dağıtım şirketlerine verilen 3.7 milyar TL'lik cezanın ise zaman aşımına girmek üzere olduğu belirlendi.

Ülke yönetimindeki beceriksizlik ve belli çevrelere kamu kaynaklarının aktarılması tercihinin yeni bir örneği daha saptandı. Çok sayıda ayrıcalık tanındığı bilinen elektrik ve doğalgaz dağıtım şirketlerinden mevzuata aykırı davranışlara kesilen cezalar da tahsil edilmedi. EPDK'nin gerekli sistemi kurmaması nedeniyle kurumlar arasında otaya çıkan koordinasyon eksikliği 3.7 milyar TL'lik para cezasının zaman aşımına uğraması riskini ortaya çıkardı. Bugüne kadar para cezalarının sadece yüzde 1'i tahsil edildi.

2019 yılında 4 milyon abonenin 2.4 milyar TL'lik borcunun ödeyememesi üzerine elektriklerini kesen kamu, şirketlerin ödemeleri konusunda aynı titizliği göstermiyor.

Sayıştay'ın, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nu 2019 denetim raporunda, "Kurumlar arasındaki koordinasyon eksikliği sebebiyle kamu alacaklarının zaman aşımına uğrama riskinin bulunduğu tespit edilmiştir" denildi. Kurum tarafından yapılan denetimler ile protokol kapsamında kamu kurumlarınca yapılan denetimlerde tespit edilerek EPDK'ye gönderilen mevzuata aykırı hareket eden firmalara idari para cezası kesildiği belirtildi. Kurum tarafından elektrik ve doğal gaz piyasasına ilişkin verilen idari para cezalarından kesinleşenlerin tahsil edilmesi için vergi dairesine bildirim yapıldığı ifade edilen raporda, şu tespitlere yer verildi:

"Bundan sonraki işlemler vergi daireleri tarafından takip edilmektedir. Tahsilatı tamamlanan cezalara ilişkin bilgilerin Kabahatler Kanunu gereği kuruma iletilmesi gerekmektedir. Ancak yapılan incelemede; idari para cezalarının tahsili sürecinde EPDK ile tahsilat dairelerinin koordinasyon içerisinde çalışmadığı tespit edilmiştir. Kurum, vergi dairelerine gönderdiği idari para cezalarının tahsilatının sağlanıp sağlanmadığına ilişkin güncel ve sağlıklı bilgiyi elde edememekte, bu nedenle ilgili vergi dairelerinden ve Gelir İdaresi Başkanlığından zaman zaman yazı ile bilgi istemektedir. Vergi dairelerince gönderilen cevabi yazılarda ise, idari para cezasına ilişkin evrakın vergi dairesine ulaşmadığı, alacağın zaman aşımına uğradığı ve herhangi bir işlemin yapılamayacağı ifade edilebilmektedir. Vergi dairelerinde iş yoğunluğu sebebiyle, idari para cezalarının tahsilat süreci uzayabilmekte, hatta alacaklar zaman aşımına uğrayabilmektedir. Bu yüzden EPDK tarafından idari para cezası dosyasında yer alan bilgilerin elektronik ortamda vergi dairelerine iletilmesinin, alacağın eksiksiz ve zamanında tahsil edilmesi bakımından önemli olduğu değerlendirilmektedir."

EPDK Sistemi Kurmadı

Gelir İdaresi Başkanlığı'nın, idari para cezalarına ait verilerin elektronik ortamda paylaşılmasına yönelik sistem kurulması için talepte bulunmasına rağmen EPDK'nin bir çalışma başlatmadığı vurgulandı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tahsilat Sadece Yüzde 1

EPDK'nin muhasebe kayıtlarında, geçmiş yıllardan gelen kayıtlarla beraber 2019 yılı sonu itibarıyla tahakkuk eden idari para cezası tutarı 3 milyar 847 milyon TL olduğu, bunun bugüne kadar 3 milyar 695 bin TL'sinin tahsilat işlemlerinin sonuçlandırılmadığı tespitine raporda yer verildi.

TARIMSAL HASILADA DÜNYA PAZARINDAKİ GÜCÜMÜZÜ KAYBEDİYORUZ

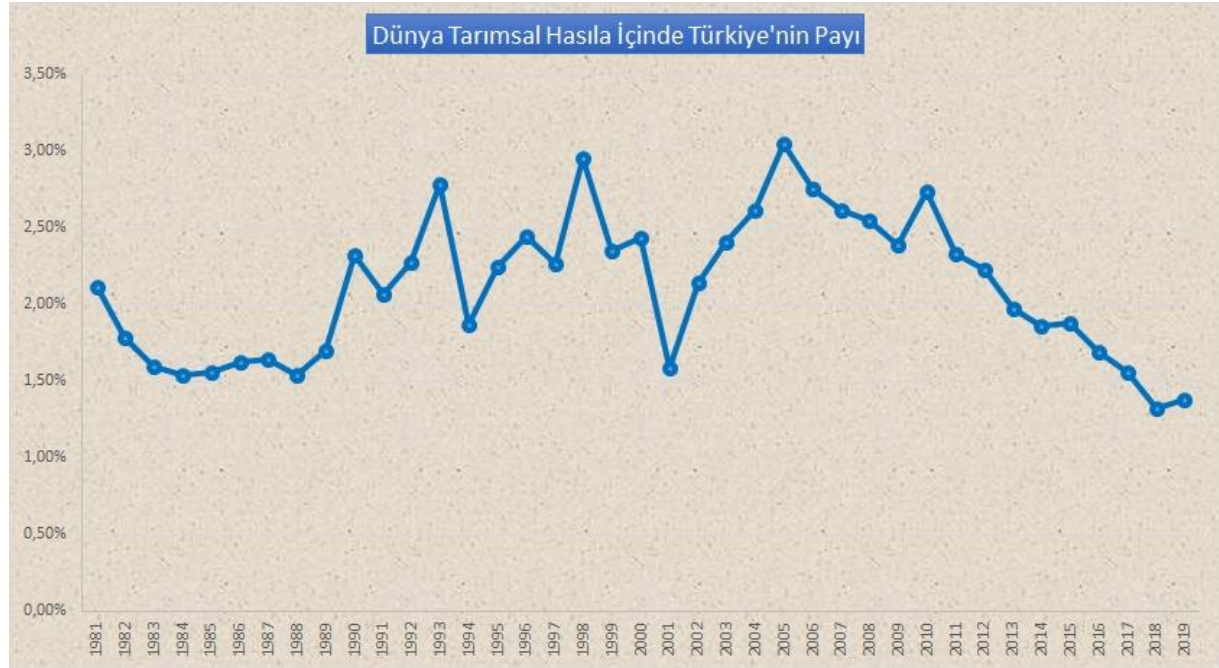
CHP Bursa Milletvekili ve PM üyesi Orhan Sarıbal, tarımsal hasıladaki düşüş nedeniyle ülke tarımının her gün kan kaybettiğini belirterek, "Bu durum dünyadaki konumuzu da etkiliyor. 'Ülke uçuşa geçecek' denilen ucube Cumhurbaşkanlığı Sisteminde tarımdaki gerileme daha da arttı. Yeni sisteme geçtikten sonra 2018, 2019 yıllarında dünya tarımsal hasıla içindeki payımız son 39 yılın en düşük oranına geldi" dedi.

CHP Genel Başkanı Tarım Politikaları Başdanışmanı da olan Orhan Sarıbal, tarım sektörünün ekonomik kriz yaşanan 2001 döneminden bile daha kötü duruma geldiğini söyledi.

Son 39 Yılın En Düşüğü

Sarıbal, "2001 krizinde ülkemizin dünya tarımsal hasıla içindeki payı %1.59 idi. Tek adam keyfi yönetimine geçildiği 2018 yılında bu oran 1981 yılından sonraki en düşük oran olan 1,33'e düştü. Türkiye'nin dünya tarımsal hasıla içindeki payı 2019 yılında ise %1,38 oldu. Son 39 yıl içerisinde dünya pastasındaki en düşük pay 2018 ve 2019 yıllarında, 'tek adam keyfi yönetimi'nde gerçekleşti" dedi.

Dünya tarımsal hasılanın 2019 yılında 3,5 trilyon dolar olduğunu hatırlatan Sarıbal, şöyle devam etti:

Çok Ürün Verip Az Döviz Kazanıyoruz

"Dünyanın üretilen ürünlerin ekonomik değeri her geçen gün artarken ülkemizin tarımsal hasılası dolar kuru karşısında sürekli değer kaybediyor. Bu durum üreticimizin ürünün aynı para birimi ile daha çok ürün satarak daha az para kazanması anlamına geliyor. Üreticilerimiz, dövizle bağlı olarak her gün zam gören girdilerle ürettikleri ürünlerini hak ettikleri değerde satamıyor. Çiftçimiz emeğinin karşılığını alamazken ülkemiz de daha az döviz girdisi sağlıyor."

ÇİFTÇİNİN DEĞİL YABANCI ŞİRKETLERİN BÜTÇESİ

Tarım ve Orman Bakanlığı 2021 yılı bütçesinde çiftçi desteklerinin 2020 yılı ile aynı kalmasını eleştiren CHP Bursa Milletvekili ve PM üyesi Orhan Sarıbal, "Bütçede ülke çiftçisinin sorunlarını çözümüne ilişkin kaynak ayrılmamış. Bu bütçe çiftçimizin değil, ithalat lobilerinin ve dolayısıyla yabancı ülkelerin çiftçilerinin bütçesi" sözleriyle tepki gösterdi.

Türkiye'nin 2021 yılı Gayri Safi Milli Hasılasının (GSMH) 5.6 trilyon olduğunu hatırlatan Sarıbal, Tarım Kanununun göre bugüne kadar çiftçiye verilmesi gereken 211 milyar TL'nin verilmediğini söyledi. Sarıbal şunları söyledi:

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Çiftçinin 211 Milyar TL Alacağı Var

“5488 sayılı Tarım Kanununun 21. Maddesine göre çiftçiye verilecek destek GSMH'nin %1'den az olamaz. Yani en az %1 olması gerekir. Yasaya göre bu yıl çiftçiye verilmesi gereken doğrudan destek en az 56 milyar TL. Kanun böyle diyor. Bu kanunu kim yaptı AKP. Ne zaman çıkardı; 25 Nisan 2006 yılında. 2007 yılında hayata geçti. Bu rakamlar üzerinden değerlendirdiğimizde, 2007'den 2021'i de dahil ettiğimizde çiftçiye verilmesi gereken en az 376 milyar TL. 2021'i de dahil ettiğimizde çiftçiye verilen 165 milyar TL. Aradaki fark 211 milyar TL. Çiftçiye verilmesi gereken ama verilmeyen miktar 211 milyar TL” diye konuştu.

Çiftçiye verilen doğrudan destek miktarının 22 milyar TL olarak 2020 yılı ile aynı kaldığını hatırlatan Sarıbal, mazot ve gübre gibi çiftçinin en fazla kullandığı girdilere verilen desteklerin ise 2020 yılına göre 2021 yılında düşürüldüğünü belirtti. Sarıbal şöyle devam etti:

Çiftçinin Mazot Gideri Doğrudan Destek Miktarı Kadar

“Mazot desteğinde 2020 yılına göre 2021 yılında %6.1'lik bir düşüş var. 2020 yılında 2 milyar 901 milyon TL olan destek 2021 yılında 2 milyar 724 milyon TL'ye düşürülüyor.35 milyon dönüm tarım arazisi üretimden çıkmıştı. Bilmediğimiz çok yüksek oranda, tarımsal alanda bir düşüş mü var ki mazot desteği düşürülüyor? Çiftçinin en çok kullandığı tarımsal girdi mazottur. Çiftçi yılda yaklaşık 3 milyar litre mazot kullanır. Ortalama litresini 6.20 TL'den hesapladığımızda yılda 18-19 milyar TL para ödüyor.

Hükümetin çiftçiye verdiği destek miktarı çiftçinin bir yılda kullandığı mazot miktarına denk gelmektedir. Çiftçi cebinden 19 milyar TL'ye yakın para veriyor, hükümet toplam 22 milyar TL destek veriyor.”

Çiftçinin gübre desteğinde de %6.2'lik bir düşüş olduğunu belirten Sarıbal, 2020 yılında 840 milyon TL olan gübre desteğinin 2021 yılında 788 milyon TL'ye düşürüldüğünü çiftçinin gübreye daha fazla para ödemek zorunda kalacağını söyledi. Aynı şekilde hayvancılık desteğinin de 2020 bütçesine göre indirildiğini hatırlatan Sarıbal, “Hayvancılıktaki sorunlar bitti mi ki desteği çekiyorsunuz?” diye sordu.

Çiftçinin İşi Dolarla

Çiftçinin kullandığı mazot, gübre, ilaç, tohum gibi temel girdilerinin ithal edildiğini ve dövize bağlı olarak sürekli arttığını kaydeden Sarıbal, “Damadın dolarla işi olmayabilir ama çiftçinin bütün girdileri dolarla” dedi.

Uygulanan destekleme modelinin çiftçiyi çöktüğünü ve tarımdan uzaklaştırdığını belirten Sarıbal, hazırlanan bütçenin üretimi teşvik etmek yerine ithalatı hedeflediğini söyledi. AKP döneminde tarımsal ürün ithalatına 111 milyar dolar para verildiğini kaydeden Sarıbal, 2020 yılının ilk 9 ayında ise 7 milyar dolarlık tarım ürünü ithalatı yapıldığını kaydetti.

“Çiftçinin resmi borcu 138 milyar TL. Mazot, gübre, tohum bayileri gibi diğer borçlarıyla birlikte 170 milyarı buluyor. Çiftçilerin bu sorununa tek bir çözüm yok bütçede” diyen Sarıbal, Bu bütçe çiftçinin, orman köylüsünün, mevsimlik tarım işçilerinin, işçinin, doğal afetten zarar gören üreticinin ve 83 milyon vatandaşın bütçesi değil. Peki, bu bütçe kimin” diyerek şunları söyledi:

İthalat Lobilerinin Bütçesi

“Bu bütçe ithalat lobilerinin bütçesi. Çünkü sınırsız ve sorumsuzca ithalat devam ediyor. Bu bütçe tarımsal girdileri sağlayan tohum, ilaç, gübre gibi çiftçinin ve tarımın temel girdilerini sağlayan büyük yabancı şirketlerin bütçesidir. Çiftçiyi, bu ülkede yaşayan 90 milyona yakın vatandaşımızı müşteri yapan şirketlerin bütçesi. Bu bütçe, 18 yılda 111 milyar dolar hammadde ithal ettiğimiz yabancı ülkelerin çiftçilerinin bütçesi. Rusya, Ukrayna, ABD, Kanada, Bulgaristan, Romanya, Macaristan, Şili, Uruguay, Arjantin, Brezilya ülkelerinin çiftçilerinin bütçesi. Bu bütçede çiftçi, köylü, tüketici, tarım bileşenleri yok. Bu bütçede gıda egemenliği ve gıda güvenliği yok. Dolayısıyla bu bütçe halkın bütçesi olamaz.

Bu bütçe ile AKP ülke tarımına ilişkin tavrını net olarak ortaya koymuş, ‘Ben bu ülkede tarımsal üretim yapılmasını istemiyorum. Ben ithalattan yanayım’ demektedir.”

TARIM VE HAYVANCILIĞIN ALTINI OYUYORLAR

Tokat'ta 20 bin dönümlük arazide altın arama çalışmalarına tepki gösteren bölge halkı platform kurdu. Konuyu Meclis'e taşıyan CHP'li Durmaz ise madenin tarımsal üretim ve hayvancılık faaliyetlerine ağır bir darbe vuracağını belirtti.

Tokat'ın Erbaa ilçesinde 20 bin dönümlük arazide altın arama çalışmaları yürüten Verusa Holding'e bağlı Galata Altın İşletmeleri A.Ş'ye tepkiler sürüyor. Yeşil Erbaa Çevre Platformu'nu kuran bölge halkı topraklarında siyanür istemediklerini belirtti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sosyal medyada tepkilerini gösteren yurttaşlar “Erbaa’nın üstü ‘altından’ değerlidir” paylaşımlarında bulundu.

En önemli geçim kaynağı hayvancılık ve tarım olan bölgede siyanür kullanımının yaratacağı olumsuzluklar endişe yaratıyor. Sondajla altın cevheri araması yapılan ‘Boğalı’ ve ‘Sakarar’ yaylaları tescilli mera alanlarına sahip ve bölgedeki içme suyu kaynaklarının çıkış noktası. Erbaa Belediyesi içme suyunun 60’ını ise projenin yapıldığı alanda bulunan Alacabal, Bostanlık ve Beyra mahallelerinden karşılanıyor.

Bölgede Geçim Kaynağı Hayvancılık Ve Tarım

Sondaj çalışmalarından ve kurulması planlanan altın madeninden etkilenecek civar köylerinde toplamda yaklaşık 112 bin küçükbaş, 46 bin büyükbaş hayvan varlığı ile 8 bin 200 kovanla arıcılık yapılmakta.

Hayvancılığın yanı sıra ova olarak nitelendirilen Erbaa’da tarım da önemli yer kaplıyor. Erbaa Ovası’nda 29 bin 500 dönümde sebze, 49 bin 950 dönümde meyvecilik ve bağcılık yapılıyor. 18 bin 840 dönüm alanda üretilen sarmalık bağ yaprağının 4 bin tonu ihraç ediliyor.

Bölgeyi Bitirecek Proje

Konuyu Meclis gündemine taşıyan CHP Tokat Milletvekili Kadim Durmaz, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Fatih Dönmez’in yanıtlaması istemiyle soru önergesi verdi. “Madencilik faaliyetinin bölgenin endemik bitki yapısını, su kaynaklarını, ormanlarını, tarım alanlarını olumsuz etkileyeceği açıktır” diyen CHP’li Durmaz soru önergesinde şu ifadelerle yer verdi:

- ◆ Altın madenciliğini bölgede kurulması durumunda ne kadar ağaç kesileceği ve ne miktarda su kullanılacağı planlanmış mıdır?
- ◆ Bölge insanlarını olumsuz etkileyeceği açık olan bir madencilik faaliyetinin o bölgede başlatılmadan önce, o bölgede yaşayan yüz binlerce vatandaşımızın ve bölgedeki STK’lerin görüşleri alınmış mıdır?
- ◆ Bölgenin tarımsal üretim ve hayvancılık faaliyetlerine ağır bir darbe olacağı açık olan, yeraltı su kaynaklarının yapısını bozacak ve bölgenin dengesini olumsuz etkileyecek faaliyete neden izin verilmiştir?
- ◆ Daha arama ve sondaj aşamasında yol açma ve delme işlemi için binlerce ağacın kesildiği, sondajlarla bölgenin jeofizik yapısına zarar verildiği ortadayken, böyle bir çalışmanın bölgeye etkileri önceden hesaplanmış mıdır?
- ◆ Madenlerde “zehir barajı” deprem bölgesi olan bölgelerin olmazsa olmazıdır. Binlerce kişinin yaşadığı, verimli tarım arazilerine sahip, birincil deprem bölgelerinden biri olan Erbaa yöresinde “zehir barajı” inşasını nereye yapmayı düşünüyorsunuz? Zehir barajlarının çevresel etkileri araştırılmış mıdır?
- ◆ Projenin ÇED raporu bulunmakta mıdır? Böylesine hassas bir bölgede yaşayan insanları ve milyonlarca canlıyı olumsuz etkileyecek olan bir proje için ÇED raporu olmadan altın arama ruhsatı verilmesinin nedeni nedir?

AKP’Lİ DELEGEYE 66 İHALE

Özellikle AKP’li belediyelerden aldığı çok sayıda ihalelerle dikkat çeken A-Z Reklam Basım Organizasyon ve Turizm Şirketi yine gündemde. Şirketin A-Z son 10 yıl içinde aldığı ihale sayısı 66’ya ulaştı. İhalelerin toplam bedeli ise 54 milyon 443 TL’yi aştı.

Şirketin ortağı olan AKP İstanbul İl delegesi Fatih Bolcan, 66’ncı ihalesini Fatih Belediyesi’nden aldı. 2014 seçimlerinde AKP’den Başakşehir Belediye Başkanlığına aday adayı da olan Bolcan’ın şirketi, Fatih ilçesindeki kültürel mirası tespit edecek.

Fatih Belediyesi’nin, ‘Fatih ilçesindeki kültürel mirasın tespiti, tanıtımı ve korunmasına yönelik hizmet alımı’ adı altında düzenlediği ihale sonuçlandı. Açıklanan sonuca göre ihaleyi Bolcan’ın ortağı A-Z Reklam Basım Organizasyon, 946 bin 388 TL’ye üstlendi. Fatih Belediyesi’nin söz konusu firma ile yaptığı sözleşmeye göre, ihale kapsamında istenen hizmet 31 Aralık 2020 tarihine kadar tamamlanacak.

Online festivale 213 bin TL

Öte yandan AKP’li Zeytinburnu Belediyesi’nin 5 Haziran’da düzenlediği Online Tıp Festivali için düzenlenen ihale yine aynı şirkete gitmişti. Şirket, tek başına katıldığı ihaleyi 213 bin 350 TL teklif vererek almıştı.

FATSA BELEDİYESİ İŞLETTİĞİ KAFEYİ 10 YILLIĞINA BEDELSİZ OLARAK İLİM YAYMA CEMİYETİ'NE VERDİ

AKP'li Fatsa Belediyesi'ne ait Mustafa Kemal Mahallesi'ndeki Elekçi Kafe, Belediye Meclisi kararı ile eğitim, kültür ve sosyal hizmetler ile kitap kafe olarak kullanılmak üzere 10 yıl süre ile bedelsiz olarak iktidara yakın İlim Yayma Cemiyeti'ne tahsis edildi.

Belediye meclis toplantısında Elekçi Kafe'nin İlim Yayma Cemiyeti'ne verilme yetkisi 11 oya karşılık 15 oyla alındı.

Karara tepki gösteren CHP Fatsa İlçe Başkanı Murat İnanlı, tahsis işleminin yangından mal kaçırıcısına yapıldığını söyledi.

İnanlı, "Meclis gündemi akşam 21.30'da iletildi meclis üyelerine. Nasıl bir istişare kültürü bu? Yangından mal kaçırıcısına. Açıklayın bir hafta önceden. Kamuoyu tartışın. Vatandaşa soralım. Öyle alalım kararları. Kimin malını kime veriyorsunuz? 10 yıllığına bedelsiz. Bu şehirde kamu için faydalı işler yapan bir sürü başka kurum ve kuruluş var. Kızılay var, Sosyal Hizmetler Müdürlüğü var, Gençlik ve Spor Müdürlüğü var, Atatürkçü Düşünce Derneği var, var da var. Ülkemizi, vatanımızı, topraklarımızı, özgürlüğümüzü borçlu olduğumuz şehit ve gazilerimize ait dernekler var. Bir kez daha yinelemekte fayda var. Fatsa Belediyesi'ndeki ekonomik sıkıntılar ortadayken, belediyenin yaratabileceği her kuruş gelir kalemine ihtiyacı vardır. Söz konusu yer kolaylıkla gelir yaratılabilecek bir yerdir ve Fatsa Belediyesi'nde kalmalıdır" dedi.

GAZİANTEP ÜNİVERSİTESİ'NDEKİ AKRABALIK AĞINI ORTAYA ÇIKARAN İLAN

Gaziantep Üniversitesi'nin internet sitesinde yer alan bir vefat ilanı, üniversitedeki akrabalık ağını ortaya çıkardı. İlanda ölenin kimliği değil, üniversitenin idarecileri ve öğretim görevlileri ile yakınlık bilgileri yer aldı.

Gaziantep Üniversitesi'nin internet sitesinde yer alan bir vefat ilanı, akademideki akrabalık ilişkilerinin trajikomik bir örneğini oluşturdu.

Üniversitenin internet sitesinde 11 Kasım tarihinde paylaşılan başsağlığı mesajında, vefat eden kişinin kim olduğu açıklanmazken üniversitede görevli iki öğretim üyesi ile rektörlük özel kalem müdürü ve bir fakülte sekreteri ile akrabalığına ilişkin bilgi yer aldı.

İlan şöyle:

"Üniversitemiz Makina Mühendisliği Bölümü Öğretim Üyesi Prof.Dr. Nihat YILDIRIM'ın kayınpederi, Havacılık ve Uzay Bilimleri Fakülte Sekreteri Ayfer YILDIRIM'ın babası, Sosyal Bilimler MYO Öğr.Gör.Aykut DİREZİNCİ'nin dedesi, Rektörlük Özel Kalem Aysun ŞAHAN'ın dedesi vefat etmiştir."

SAĞLIK BAKANLIĞI'NIN 'SAHADA İŞE YARAMAZ' DEDIĞİ ÜRÜNDEN MSB 15 BİN ADET ALDI

Skandalın CİMER'den gelen yanıtla ortaya çıktığını belirten CHP'li Murat Emir, belgesi bulunmayan kanama durdurucu ürünün askerler üzerinde kullanıldığını söyledi.

Sağlık Bakanlığı'nın "işe yaramayacağı" ve "yan etkileri nedeniyle sahada kullanılmasının uygun olmayacağı" uyarılarına karşın Milli Savunma Bakanlığı'nın (MSB) talebiyle Türk Silahlı Kuvvetleri'nin (TSK) kullanması için 15 bin adet alınan kanama durdurucu ürünlerin, çatışmalarda kullanılmak üzere sağlık çantasına konulduğu ortaya çıktı.

CHP Ankara Milletvekili Murat Emir, Tıbbi İlaç ve Cihaz Kurumu'nda (TİTCK) kaydı ve kalite belgesi bulunmayan kanama durdurucu söz konusu ürünün askerler üzerinde kullanılmaya başlandığını iddia etti. MSB'nin talebiyle Savunma Sanayii Başkanlığı (SSB) tarafından yapılan ihalede, Sağlık Bakanlığı'nın uyarılarının göz ardı edildiği ortaya çıktı. TSK tarafından sahadaki çatışmalarda kullanılmak üzere hazırlanan sağlık çantalarının içerisinde yer alan kanama durdurucu ürünün hiçbir izin ve gerekli kayıtlarının olmadığı iddia edildi.

CHP'li Murat Emir, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) üzerinden başvuru yapan bir yurttaşın verilen yanıtla skandalın ortaya çıktığını kaydetti. Emir, "SSB, MSB'nin talebi üzerine kanama durdurucu ürünün bulunduğu çantadan 15 binin üzerinde alım yaptı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Bir vatandaşın ürün güvenliği ile ilgili CİMER'e yaptığı başvuruya verilen yanıtta "TÜBİTAK katkıları", 'klinik çalışmalar', 'bilimsel yayınlar' gibi ifadeler kullanılmış ama sunulan tek belge, zaten her ürünün üretim sürecinde alması gereken TSE Kalite Yönetim Sistemi belgesi olmuş. Bugüne kadar yalnızca fare deneyleri yapılmış ürünün içerisinde etken madde olduğundan bu etken madde ile ilgili de Sağlık Bakanlığı ruhsatı gerekiyor.

SSB'nin yanıtına göre ürünün bu ruhsatı da yok. Konuyu daha da araştırdığımızda ürünün barkod numarasından TİTCK'e yapılması gereken Ürün Takip Sistemi (ÜTS) kaydının da yapılmadığı bilgisine ulaştık" dedi.

CHP'li Emir, kanama durdurucu ürünün CE belgesinin olmadığını, TİTCK kaydı ile Sağlık Bakanlığı ruhsatının olmamasının yanı sıra ürünün üretim yerinin de belli olmadığını kaydetti.

Emir, böyle bir ürüne ihtiyaç varsa TİTCK'de kayıtlı onlarca ürün bulunduğu işaret ederek, "Kayıtlı ürünler arasından neden seçim yapmıyorsunuz da kaydı olmayan bir ürüne yöneliyorsunuz?" diye sordu.

Emir; Sağlık Bakanlığı'nın görüş talebi üzerine, 6 Mart 2018 tarihli yazısında, "Ürünlerin gerek savaş yaralanmalarında klasik yöntemlere üstünlük sağlamaması, gerekse olası yan etkilerinden dolayı daha sonra uygulanacak cerrahi müdahaleyi ve tedaviyi olumsuz etkileyebilme potansiyeli nedeniyle hastane öncesinde (sahada) kullanımı uygun görülmemiştir" ifadelerinin yer aldığını aktardı.

İhaleyi yapan SSB'nin CİMER'e verdiği yanıtta ürün için "Gülhane Tıp Fakültesi uzmanlarınca teyitli" ifadesini kullanıldığına dikkat çeken Emir, "Devlette 'uzman teyidi' diye bir belge olmaz. Üstelik Gülhane teyitli dedikleri ürün için TİTCK, 8 profesör, 6 doçentin imzasıyla hazırladığı raporda 'Sahada işe yaramaz, almayın' demiş. Bu skandalın arkasında kimler var, MSB açıklamalı" çağrısında bulundu.

Emir, "Hiçbir kalite belgesi olmayan bir ürünü askerler üzerinde nasıl denersiniz? MSB bu ürünü hangi kriterlere göre aldı, yalnızca fareler üzerinde deneyi yapılmış ürünü askerler üzerinde nasıl kullanabiliyor? Hepimizin gözbebeği olan TSK'ye bu ihaneti yapanlar hakkında adli süreçlerin başlatılmasını talep ediyoruz" diye konuştu.

SOKAK RÖPORTAJINDA İKTİDARI ELEŞTİREN YURTTAŞ TUTUKLANDI

Sokak röportajı sırasında ekonominin gidişatını ve iktidarı eleştiren İsmail Demirbaş hakkında önce ev hapsi kararı verildi, sonra da tutuklanarak cezaevine gönderildi.

Antalya'da sokak röportajı sırasında yaptığı konuşmada iktidarı eleştiren 49 yaşındaki İsmail Demirbaş'ın evi 24 Ekim'de basıldı. Gözaltına alınan İsmail Demirbaş, adli kontrol şartıyla bırakıldıktan sonra yaptığı açıklamada "Ülkemin geldiği duruma üzülüyorum. Ben bildiklerimi söylemeye devam edeceğim" dedi.

Demirbaş ikinci kez konuştuğu bir sokak röportajında yine iktidarı eleştirince bir kez daha gözaltına alındı. Demirbaş hakkında bu kez ev hapsi kararı verildi.

Sokak röportajında iktidarı eleştirdi, akşamında evi basılarak gözaltına alındı!

Demirbaş ev hapsi kararına itiraz etmek için bir gün sonra adliyeye gitti. Burada dilekçe veren Demirbaş hakkında tutuklama kararı verildi.

Demirbaş için CMK'den atanan avukat, Demirbaş'ın 'Cumhurbaşkanına hakaretten' tutuklandığını söyledi. Demirbaş Antalya E Tipi Cezaevi'ne gönderildi.

'Bu Ülkede İnsanlar Kendi Düşüncelerini İfade Ettikleri İçin Tutuklanıyorlar'

Geçtiğimiz hafta cezaevine görüşen Melih Demirbaş, babasının düşünceleri nedeniyle tutuklanmasına şöyle tepki gösterdi. "Babam kötü bir şey yapmadı. Düşüncelerini ifade ettiği için birçok şey yaşadı. Kendisi suç işlemedi. Maalesef yaşadığımız bu ülkede insanlar kendi düşüncelerini ifade ettikleri için tutuklanıyorlar. Bir an önce babamın serbest bırakılmasını istiyorum."

CUMHURBAŞKANINA HAKARETTEN 5 YILDA 63 BİN DAVA

CHP Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır, ekonomi politikalarını ya da iktidarı eleştirdikleri için tutuklanan, gözaltına alınanların tutuklama ve gözaltı süreçleriyle ilgili olarak "Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın göreve başladığı 2014 yılından 2019 yılı sonuna kadar olan dönemde, cumhurbaşkanına hakaret suçundan 63 bin 41 kişiye dava açıldı. Açılan bu davalardan 9 bin 554 kişi mahkûm oldu" açıklamasını yaptı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan döneminde "hakaret" suçlamasıyla yargılanan ve ceza alanların sayısı binlerle ifade edilecek oranda artış gösterdi. Bu durum; ülkemizde bize yargının siyasallaştığını ve iktidarın halkımıza ve muhalefete yargı eliyle gözdağı verdiğini gözler önüne sermektedir" dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

CHP'li Başarır, ekonomi politikalarını ya da iktidarı eleştirdikleri için tutuklanan ya da gözaltına alınanların, tutuklama ve gözaltı süreçlerinde; yargının siyasallaşmasının etkisinin olup olmadığının enine boyuna araştırılıp incelenmesi için meclis araştırma komisyonu kurulmasını istedi.

Yapılan gözaltılara örnekler de veren CHP'li Başarır, Meclis Araştırma Önergesinde şunlara değindi:

Mevcut İktidarın Baskıcı, Sindirici, Korkutucu Anlayışının Bir Göstergesi

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan döneminde açılan cumhurbaşkanına hakaret davaları, önceki Cumhurbaşkanlarımız dönemiyle kıyaslanmayacak derecede artış göstermiştir. Bu durum, vatandaşlarımız üzerinde mevcut iktidarın baskıcı, sindirici, korkutucu anlayışının bir göstergesi olmuştur.

İstiyorlar ki Her Yaptıkları Alkışlansın

İktidarı eleştiren kim varsa gözaltına alınıyor. İstiyorlar ki her yaptıkları alkışlansın. Vatandaşlarımız içerisinde yaşadıkları sosyal ve ekonomik sıkıntıları gerek sosyal medya hesaplarından gerek sokak röportajları yoluyla dile getiriyor ve sonrasında en küçük eleştiri durumunda dahi gözaltı ile karşılaşılıyorlar. Bu tutum, hukuk devleti anlayışıyla bağdaşmamaktadır. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın göreve başladığı 2014 yılından 2019 yılı sonuna kadar olan dönemde, cumhurbaşkanına hakaret suçundan 63 bin 41 kişiye dava açıldı. Açılan bu davalardan 9 bin 554 kişi mahkûm oldu.

İŞTE AKP'NİN 'MUHBİR TOPLUM' HEDEFİNİN SONUCU: 167 BİN İHBARIN 116 BİNİ YALAN

AKP tarafından çeşitli 'ödüllere' teşvik edilen ihbarcılığın faturası ortaya çıktı. Adalet Bakanı Abdulhamit Gül, yapılan 167 bin ihbardan 116 bininin 'asılsız' olduğunu açıkladı.

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'nda konuşan Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, savcılıklara yapılan sahte ihbarlarda büyük artış yaşandığını söyledi. Bakan Gül, "Lekelenmeme hakkını daha etkili korumak için mevzuatımızda yapılabilecek değişiklikler gündemimizde" dedi. Cumhurbaşkanlığı tarafından hazırlanan 2021 Yılı Bütçe Teklifi'nin TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki görüşmeleri dün Adalet Bakanlığı bütçesi ile sürdü. Adalet Bakanı Abdülhamit Gül, 22,8 milyar TL'lik bütçe teklifinin gerekçelerini ve bakanlığı bir yıllık çalışmalarını anlattı.

Asılsız İhbar Yağdı

Bakan Gül, savcılarının muhbirleri dinleme yetkisine kavuştuktan sonra toplamda 438 bin 896 başvuru yapıldığını, bunların 278 bin 206'sının "soruşturma gerektirmediğini" bildirdi. Gül, sadece 2020 yılında yapılan 167 bin 719 ihbarın 116 bin 170 hakkında da soruşturma açılmadığını söyledi. Sahte ihbarlara dikkati çeken Gül, "Birine yersiz şekilde şüpheli sıfatı verilmesi, sadece onu değil aynı zamanda ailesini ve sonuçta toplumu etkilemektedir. Lekelenmeme hakkını daha etkili korumak için mevzuatımızda yapılabilecek değişiklikler gündemimizde yer almaktadır" diye konuştu.

Tutuklu Sayısı Azaldı

Son yıllarda hızla artan cezaevleri nüfusu hakkında da konuşan Adalet Bakanı Gül, "Tutuklu sayısı azaldı" dedi. Yargılama aşamasında "cezalandırma yöntemi" olarak kullanılan tutuklama işlemine ilişkin 2002 ile 2020 yılları arasında kıyaslama yapan Gül, "Tutuklama bir cezalandırma aracı değildir, bir tedbirdir. Fakat geçmişte Türkiye tutuklamanın bir ceza gibi uygulandığı dönemleri yaşamıştır. 2002 yılında cezaevlerinde bulunanların yüzde 41'i tutuklu iken bu oran düşerek 2020 yılı ekim ayı itibarıyla yüzde 16,98 olmuştur. Denetimli serbestlik hizmetleri kapsamında sürdürülen bir diğer çalışma da elektronik yöntem ve araçlar ile izlenmedir. Elektronik izleme sistemi ile bugüne kadar 54 bin 683 şüpheli, sanık ve hükümlünün takibi gerçekleştirilmiştir. Hala bin 520 kişinin denetim ve takibine de bu sistem kullanılarak devam edilmektedir" dedi.

Cezaevlerindeki koronavirüs vakaları hakkındaki verileri Meclis'te de paylaşmayan Gül, "Koronavirüs şüphesi bulunan hükümlü ve tutukluların hastane ortamında gözlem ve tedavileri tamamlanmadan ceza infaz kurumlarına gönderilmemesi uygulamasına da geçilmiştir. Sağlık Bakanlığı ile işbirliği halinde kurum dışı hastanelere sevklerinin koronavirüs riskini arttıracığı düşüncesiyle aile hekimi veya uzman doktor muayenesinin infaz kurumlarında yapılması temin edilmiştir" demekle yetindi.

MECLİS GÖNDERDİ RTÜK BAŞKANI ALDI

RTÜK Başkanı Şahin, görevden alınan eski Meclis Hastanesi Başhekimi Ahmet Dinç'e yeni görev verdi. Şahin ve Dinç'in 'dernek arkadaşı' oldukları öğrenildi.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) Başkanı Ebubekir Şahin'in, Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un görevden aldirdığı doktora iş verdiği ortaya çıktı.

Yanlı kararları, 'talimatla karar alacağını duyurması' ve iktidara yakın kanallardaki ihlaller için "Büyütülecek bir şey yok" sözleri nedeniyle tepki çeken Şahin'in bir skandala daha imza attı.

Edinilen bilgiye göre, geçen aylarda Meclis Hastanesi'nde başhekim olarak görev yapan Dr. Ahmet Hakan Dinç hakkında kurum içerisinde çeşitli iddialar ortaya atıldı. Bu sırada başka bir doktor ile görüşen Meclis Başkanı Mustafa Şentop'un isteği üzerine Dinç'in görevden uzaklaştırılması gündeme geldi. Şentop'un, Dinç'in görevden alınmasını istediği ve Sağlık Bakanlığı'nın da bu talebi kabul ettiği ifade edildi.

Görevden alınma kararının ardından başhekimlik unvanı alınarak atamasının yapılması beklenen Dinç, bir dernek aracılığıyla arkadaşlığının bulunduğu bildirilen RTÜK Başkanı Şahin tarafından işe alındı. Aynı zamanda halkla ilişkiler ve reklamcılık bölümünden mezun olan Dinç'in başkanlık müşavirliği görevini üstlendiği ve kendisine özel asistan tahsis edildiği kaydedildi. Dinç'le Şahin'in Geleceği Önemseyenler Derneği (GÖNDER) isimli bir kurumda birlikte çalıştığı öğrenildi. GÖNDER'in sosyal medya paylaşımlarında da Dinç'in kurumun 'Denetim Kurulu Üyesi', Şahin'in ise 'üye' olduğu bilgisi yer aldı.

'TELİF FONU'NDAN SANATÇILARA PAY YOK

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın özel kopyalama harcında bulunan 320 milyon TL'nin pandemide iş yapamayan sanatçılara ödenmesini istedi. Bakan Ersoy, fondaki parayı kullanacaklar arasında sanatçıların yer olmadığını kaydetti.

CHP'li İlgezdi, TBMM Başkanlığı'na sunduğu yazılı soru önergesinde, Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın özel kopyalama harcına dikkati çekti. İlgezdi, "Üretilen, ithal veya ihraç edilen kaset, CD, DVD, matbaa makinesi, fotokopi makinesi gibi ürünlerden yüzde 3 oranında kesinti yapılmakta, kesintiler 'telif tazmin bedeli' ya da bilinen adıyla 'özel kopyalama harcı' adı altında bir fonda toplanmaktadır" dedi.

2017 yılı itibarıyla fon büyüklüğünün 320 milyon liraya ulaştığını kaydeden İlgezdi, "2020 yılı itibari ile fonda biriken paranın ne kadar olduğu soruma ise yanıt verilmiyor" dedi. İlgezdi, fonda biriken paranın pandemi nedeniyle zor günler geçiren sanatçılar için kullanılması gerektiğini de söyledi.

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, İlgezdi'nin soru önergesine verdiği yanıtta, "Özel kopyalama harcında bulunan meblağ, fikri mülkiyet sisteminin güçlendirilmesi ve kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla kullanılmaktadır. Bu amaçlar doğrultusunda gelirin kullanılabilmesi için alanlar yönetmelikte sayılmıştır" dedi. Ersoy'un atıfta bulunduğu yönetmelikte "kiralama gideri" bile yer alırken sanatçılara ödeme yer almıyor.

Bakanlıktan Bahaneler

Bakanın yanıtını eleştiren CHP'li Akkuş İlgezdi, "Olağanüstü bir dönemden geçiyoruz. Sanat camiası kan ağlıyor, Bakanlık ise seyrediyor. En son mekanların 22.00'de kapanma zorunluluğu ile az sayıda iş yapan müzisyenler de işlerinden oldu. Sanat camiası bu kadar zor durumdayken eldeki hazır fonu sanatçılar için harcamayan bakanlık bahaneler uyduruyor" diye konuştu.

Bakanlığın "Yönetmelikte yok parayı sanatçılara veremeyiz" demek yerine yönetmeliğe yeni maddeler eklemek zorunda olduğunu dile getiren İlgezdi, "27 Aralık 2019'da yani 11 ay önce yönetmeliğe bir ek yapılarak paranın harcanabileceği yerlere 'Kültürel ve sanatsal faaliyetlerin yürütülmesi amacıyla salon veya bina kiralınması, satın alınması veya yaptırılmasına ilişkin giderler' eklendi. İstedikleri harcama için yönetmelik değiştiren bakanlık, konu sanatçılar olunca sorunları duymazdan geliyor" dedi.

2019 YILI CEZA İNFAZ KURUMU VERİLERİ ENDİŞE VERİYOR

TÜİK Verilerine Göre;

Ceza İnfaz Kurumlarındaki Kişi Sayısı % 10,1 Arttı; Ceza infaz kurumunda 31 Aralık 2019 tarihindeki kişi sayısı, 2018 yılının aynı tarihine göre %10,1 artarak 291 bin 546 oldu. Ceza infaz kurumlarının 31 Aralık 2019 tarihindeki nüfusunun %84,1'ini hükümlüler ve %15,9'unu tutuklular oluşturdu. Bu kişilerin %96,1'ini erkekler, %3,9'unu ise kadınlar oluşturdu.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Her yüz bin kişiden 351'i ceza infaz kurumunda; Her yılın 31 Aralık tarihi itibarıyla Türkiye'de yüz bin kişi başına düşen ceza infaz kurumundaki kişi sayısı 2010 yılında 163 olurken, bu sayı yıllar itibarıyla artarak 2018 yılında 323'e ve 2019 yılında 351'e ulaştı. Diğer taraftan 2019 yılında 12 ve daha yukarı yaştaki her yüz bin kişiden 430'u ceza infaz kurumunda yer aldı.

Çocuk Yaşta Hükümlü olanların sayısı %19,9 azaldı ; Ceza infaz kurumuna hükümlü statüsünde giriş kaydı olanlardan ceza infaz kurumuna girdiği andaki yaşa göre çocuk (12-17 yaş grubu) olanların sayısı bir önceki yıla göre %19,9 düşerek bin 679 olurken, suç işlediği andaki yaşı çocuk yaşta olanların sayısı bir önceki yıla göre %10,3 düşüşle 13 bin 15 oldu.

2019 yılında 281 bin 605 hükümlünün giriş kaydı yapıldı; Aynı yıl içinde bir veya daha fazla giriş kaydı dikkate alındığında, 1 Ocak-31 Aralık 2019 tarihleri arasında ceza infaz kurumlarına 281 bin 605 hükümlü statüsünde giriş kaydı yapıldı. Yine aynı yıl içinde bir veya daha fazla çıkış kaydı dikkate alındığında, aynı tarihler arasında 291 bin 212 hükümlü statüsünde çıkış kaydı yapıldı. Giren hükümlülerin %96,0'ını, çıkan hükümlülerin ise %96,2'sini erkekler oluşturdu.

2019 yılında kişiler en çok hırsızlık suçundan hüküm giydi; Ceza infaz kurumuna 1 Ocak-31 Aralık 2019 tarihleri arasında giren hükümlülerin %15,2'si hırsızlık, %12,4'ü yaralama, %7,0'ı uyuşturucu veya uyarıcı madde imal ve ticareti, %5,4'ü İcra İflas Kanunu'na muhalefet ve %3,4'ü ise öldürme suçu işledi.

Eğitim durumuna göre işlenen suçlar; Ceza infaz kurumuna 1 Ocak-31 Aralık 2019 tarihleri arasında giren hükümlüler eğitim durumu ve işlenen suç sırası itibarıyla değerlendirildiğinde; okuryazar olup bir okul bitirmeyenlerde %29,7, okuma yazma bilmeyenlerde %24,1, ortaokul ve dengi meslek okulu mezunlarında %21,2 ve ilköğretim mezunlarında %15,6 ile hırsızlık suçu; lise veya dengi okul mezunlarında %13,5, ilkokul mezunlarında %13,0 ve yükseköğretim mezunlarında %8,1 ile yaralama suçu ilk sırada yer aldı.

BİR ÜLKEDE ADALETİN PUSULASI ŞAŞARSA, O ÜLKEDE TOPLUMSAL BARIŞ OLMAZ

- **Cezaevleri 27 ilden daha kalabalık**
- **Bir soru önergesinin maliyeti 11 bin 703 lira.**

Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkan Yardımcısı ve İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, Adalet Bakanlığı bütçesinde yaşanan adaletsizlikleri ortaya koyarak, "Bir ülkede adaletin pusulası şaşarsa o ülkede toplumsal barış olmaz" dedi.

CHP Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi, Adalet Bakanlığı bütçesinin Türkiye'nin demokrasi karnesi olduğunu vurgulayarak "Ve ne yazık ki bu karne kırıklarla doludur. Bakın adaleti mumla arıyoruz! Çünkü özgürlükleri rafa kaldırdınız ve "Sıfır" aldınız. Yasaların kişiye göre işlediğini görüyoruz. Çünkü hukukun üstünlüğü ilkesini yok ettiniz ve "Bütünlemeye" kaldınız. Takım tutar gibi siyasi karar veren hâkimleri görüyoruz. Çünkü adaleti yozlaştırdınız ve "sınıfta" kaldınız" dedi.

Bir Soru Önergesinin Maliyeti 11 Bin 703 Lira

CHP'li Akkuş İlgezdi, Soru önergelerini de yanıtlayan birim olan Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü'nün 15 milyon 238 bin lira bütçesi olduğunu hatırlatarak, "Bakanlığınıza bu dönemde 4.364 soru sorulmuş sadece 1.302'si yanıtlanmış. Üstelik yanıtların çoğu da "kopyala-yapıştır" usulü verilmiş. Bunu da bana verilen cevaplardan biliyorum. Sayın Bakan kısacası yanıtlanan bir sorunun maliyeti tam 11 bin 703 lira. Bu israf değilse nedir?" diye konuştu.

Cezaevleri 27 İlden Daha Kalabalık

Genel Başkan Yardımcısı Gamze Akkuş İlgezdi cezaevlerinin toplam nüfusunu, Türkiye'nin tam 27 ilini ayrı ayrı geride bıraktığını vurgulayarak, "Yetti mi? Hayır! 2021'de 39 yeni cezaevi daha açmayı planlıyorsunuz. Anlaşılan o ki, cezaevlerinden oluşan yeni bir büyükşehir yaratacaksınız" dedi.

Ceza İnfaz Kurumlarının 2021 bütçesinin 9 milyar 639 milyon 43 bin lira olduğunu kaydeden Akkuş İlgezdi, "Cezaevlerine ayırdığınız bütçe: Ticaret, Dışişleri, Sanayi ve Teknoloji, Kültür ve Turizm, Çevre ve Şehircilik, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı bütçelerinden daha fazla!" açıklamasında bulundu.

"Son beş senede cezaevi nüfusu tam yüzde 64 arttı" diyen CHP'li Gamze Akkuş İlgezdi, Covid-19'da cezaevlerinin en büyük risk alanlarından olduğunu vurgulayarak, "Sürecin başından itibaren cezaevlerindeki karantina koşullarına, hijyen kurallarına ve yaygın test uygulamasına ilişkin şeffaf bilgilere ulaşamadık" dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Acı Üzerine Gelecek İnşa Edilmez!

Cezaevlerindeki en büyük kanayan yaranın annesi ile cezaevinde kalan çocuklar olduğunu da vurgulayan Akkuş İlgezdi. "İnsanlık böylesine acı dramlar üzerinden bir gelecek inşa edemez. Bir kişinin suçlu ya da suçsuz olduğuna karar vermek elbette yargının işidir ancak, ebeveynlerinin tercihleri suçsuz bebeklerin kaderi olmamalıdır" dedi. Gamze Akkuş İlgezdi, cezaevinde annesiyle yaşayan bebek sayısının ısrarla açıklanmadığının altını çizerek, Bakanlara "Bu bebeklerin sayısı nedir sayın Bakan? Covid riskine karşı hangi önlemleri aldınız? Bu çocukların anneleri için denetimli serbestlik düşünüyor musunuz?" sorularını yöneltti.

13 Binden Fazla Çocuk Mahpusta

"2019 verilerine göre şu anda cezaevinde 18 yaşından küçük 13 binden fazla çocuk var. Suç işlediği anda yaşı 14'ten küçük olan çocuk sayısında yüzde 65 artış var!" diyen Akkuş İlgezdi, bunun sebeplerini de Adalet Bakanına sordu.

Adaletin Pusulası Şaşarsa, Toplumsal Barış Olmaz!

CHP'li Gamze Akkuş İlgezdi, "Eğer bir ülkede adaletin pusulası şaşarsa, o ülkede toplumsal barış olmaz. Gelin vakit varken, gerekli düzenlemeleri birlikte yapalım. Yeni cezaevleri açmak yerine sosyo-ekonomik yapıyı onaralım ve ülkemizi huzura, sağlığa, güvene ve her şeyden çok yeniden adalete kavuşturalım" dedi.

DİYARBAKIR VALİSİ KARALOĞLU: MESELE İŞSİZLİK DEĞİL, İŞ BEĞENMEZLİKTİR!

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi kayyumu ve kentin Valisi Münir Karaloğlu, 4 milyondan fazla kişinin işsiz olduğu Türkiye'de, meselenin işsizlik değil 'iş beğenmemelik' olduğunu savundu.

Diyarbakır Büyükşehir Belediyesi kayyumu Münir Karaloğlu, 'Mesleki Eğitime Erişim Seferberliği Programı'nda açılış konuşması yaptı. Kendisine gelen iş taleplerinden yakınan Karaloğlu, "Cuma günü camiye gittiğimde, camiden arabama, sağdan soldan gelen iş talepleri nedeniyle geçemiyorum. İş talep edene 'Ne iş yaparsın' diye soruyorum, 'Her işi yaparım' diyor. Her işi yapan adam hiçbir işi yapamaz. O zaman mesele işsizlik değil; mesele mesleksizliktir, mesele iş beğenmezliktir" dedi.

Karaloğlu, göreve geldiği 5 aydır kendisine en çok iş talebinin geldiğini belirterek, gelen talepler yüzünden camiden arabasına bile binemediğinden yakındı.

Karaloğlu, 4 milyondan fazla kişinin işsiz olduğu Türkiye'de, sorunun 'işsizlik' değil, 'iş beğenmemelik' olduğunu savunarak şunları söyledi:

"Devletin sunduğu imkanlar o kadar muhteşem ki bunu eğer biz doğru şekilde halka, esnafa, işverene, sanayicilerimize indirirsek gençlerimize bunu hakkıyla anlatabilsek biz mesleki eğitim meselesini çözeriz. 5 aydır Diyarbakır'dayım, en çok talep iş konusunda geliyor. Cuma günü camiye gittiğimde, camiden arabama, sağdan soldan gelen iş talepleri nedeniyle geçemiyorum. İş talep edene 'Ne iş yaparsın' diye soruyorum, 'Her işi yaparım' diyor. Her işi yapan adam hiçbir işi yapamaz.

İnsanların yapabileceği şeyler sınırlıdır. Bir mesleğiniz olur, o mesleğin peşinde koşarsınız. Bu 'Her işi yaparım' diyen arkadaşları alacağız, mutlaka bir meslek sahibi yani altın bilezik sahibi yapmamız lazım ki o da iş bulurken kolay iş bulsun. Sanayiciler nitelikli işçi bulamadıkları için dert yanıyor. Küçük sanayi sitesindeki esnaf ise çırak bile bulamadığını söylüyor. Sokaklar işsiz dolu, peki bu nasıl oluyor? O zaman mesele işsizlik değil; mesele mesleksizliktir, mesele iş beğenmezliktir. Onun için işsizlerimize meslek öğretmek durumundayız."

GRAMAJ OYUNUYLA GİZLİ ZAM

Tüketiciler Birliği Derneği Antalya Şube Başkanı Neşet Gündüz, pandemi sürecinde fahiş fiyat artışının ardından şimdi de çoğu ürünün gramajının düşürüldüğünü belirterek, "Bu bir suçtur ve şikayet edilmelidir" dedi. Gündüz, kendilerine gelen şikayetler arasında, insanların maske takmaması ve sosyal mesafeye uymamaların da bulunduğunu söyledi.

Koronavirüs sürecinde yaşanan sokağa çıkma kısıtlamaları sırasında bazı satıcılar, elindeki ürünleri fahiş fiyatlara satmaya başladı. Tüketicilerin şikayetleri üzerine Ticaret Bakanlığı'nın yaptığı incelemeler sonucu bazı işletmelere ceza kesildi. Tüketiciler Birliği Derneği Antalya Şube Başkanı Neşet Gündüz, fiyat artışı yapmayan firmaların bazı ürünlerinin gramajlarını düşürdüklerini belirterek, bunun da bir suç olduğunu ve şikayet edilmesi gerektiğini söyledi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

'Tüketici Bildirsin'

Tüketicilerin bu tür şikayetleri nereye yapacaklarını bilmediklerini söyleyen Gündüz, "Pandemi sürecinde bazı ürünlerin fiyatlarının çok artması ve stok yapılması en çok gelen şikayetlerden biriydi. Tüketiciler özellikle bu konuyla ilgili şikayetlerinin nereye yapacaklarını tam olarak bilemiyor. Bazı ürünlerin fiyatları yüzde 60'a kadar artış gösterdi. Bakanlığımız şikayetler üzerine bununla ilgili önlem olarak önüne geçmiştir. Tüketici fahiş fiyat artışlarını Ticaret İl Müdürlüklerine ve zabıtaya bildirmeli" dedi.

Son Oyun Gramaj Eksikliği

Tüketicilerin fahiş şekilde fiyatı yükselen ürünleri fotoğraflayıp şikayette bulunması gerektiğini belirten Gündüz, DHA'ya "Son oynanan oyun ise gramaj eksikliği. Tüketici aldığı paketlerin eksildiğini görüyor. Ürünlerin fiyatları aynı, ancak gramajı düşük. Bu da bir suçtur ve şikayet edilmelidir. Satış yapan iş sahipleri ise stok yapmadıklarını, ürünlerin zaten stoklarında olduğunu söylüyor. Bakanlığın bu konudaki yönetmeliğe göre deponuzdaki ürünlerin 5 yıl içerisindeki hareketi neyse bugün de aynı hareketin olması lazım. Tüketiciler simsarların bu oyunlarına gelmesin. Fiyatı fahiş şekilde yükselen ürünün fotoğrafını çekip şikayette bulsunlar" diye konuştu.

İnsanların maske takmamasına kadar şikayetler aldıklarını söyleyen Gündüz, "Pandemi döneminde tüketicilerin bizlere ulaştırdığı birçok şikayet oldu. Bunların başında ise sağlıkla ilgili sorunlar ve sosyal çevreyle ilgili şikayetler oldu. İnsanların maske takmaması ve sosyal mesafeye uymamaları şikayetler arasında. Bu durum tüketici haklarına girer mi diyorlar, evet tüketici haklarına girer. Evrensel hukuktaki maddelerden birisi de tüketicinin sağlık ve güvenliği ile ilgili maddedir. Bize gelen bu tür şikayetleri Sağlık İl Müdürlüğü'ne, iş yerlerinde bu tür durumlarla karşılaşılacak şikayetlerde de Ticaret İl Müdürlüğü'ne iletiyoruz. Tüketici 112'yi aradığı zaman da acil bir şekilde kolluk güçleri müdahale ediyor" dedi.

İKTİDARIN KADIN VE ÇOCUK KONUSUNDA TAMAMEN KAYITSIZ!

"Kadına yönelik şiddet" uluslararası tanımıyla; "fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik acı veya ıstırap veren veya verebilecek olan cinsiyete dayalı her türlü eylem veya bu tür eylemlerle tehdit etme, zorlama veya keyfi olarak özgürlükten yoksun bırakma" olarak değerlendirdiğimizde Türkiye'de karşımıza şu tablo çıkıyor:

- **Türkiye, Dünya Ekonomik Forumu'nun 2020 Küresel Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'nde 153 ülke arasında 130. Sırada**
- **Kadın cinayetleri hız kesmeden devam ediyor**

Bianet'in Erkek Şiddet Çetelesi'ne göre;

- Erkekler Ekim'de en az; 23 kadını öldürdü
- 80 kadına şiddet uyguladı
- 25 çocuğu istismar etti
- 49 kadını seks işçiliğine zorladı
- Kadınları öldüren faillerden sadece 5'i tutuklandı

Kadın Cinayetlerini Durduracağız Platformu'nun, Kadına Yönelik Şiddete İlişkin Ekim Ayı Raporunda;

- 8'i şüpheli olmak üzere toplam 21 kadının öldürüldü

Raporda öldürülen 21 kadından 12'sinin ölüm nedeni belirlenemezken, 9'unun "boşanmak", "barışmayı ve evlenmeyi reddetmek", "ilişkiyi kabul etmemek" gibi gerekçelerle öldürüldü.

Raporda ayrıca; öldürülen 12 kadının hangi bahaneyle öldürüldüğünün tespit edilememesinin kadına yönelik şiddetin ve kadın cinayetlerinin görünmez kılınmasının bir sonucu olduğu; kadınların kim tarafından, neden öldürüldüğü tespit edilmedikçe; adil yargılama yapılmayıp şüpheli, sanık ve katiller caydırıcı cezalar almadıkça, önleyici tedbirler uygulanmadıkça, şiddetin boyut değiştirerek sürmeye devam edeceği belirtildi. İlgili bakanlıklar, kadın cinayeti verilerini açıklamak yerine, raporun yanlış hazırlandığını söyleyerek gerçekleri çarpıtıldığını iddia ediyor.

- Hükümet ya da iktidar; kadına yönelik şiddetin bir diğer boyutu olan "ekonomik şiddet" ise dikkate almak bir yana, hazırlığını yaptıkları yoksulluk nafakasının süreli hale getirilmesi gibi yasal düzenlemeler ile kadını koruyacak olan hakları elinden alma uğraşı içinde.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ekonomik şiddeti vurgulayan DİSK-AR'ın araştırmasına göre;

- Erkekler kadınlardan yüzde 31,4 daha fazla gelir elde ediyor
- Ücretlerde cinsiyet eşitsizliği artıyor
- Ücretli kadın ve erkekler arasındaki gelir eşitsizliği büyüyor
- 2006 yılında yüzde 12 olan fark yüzde 20,7'ye yükseldi
- Kendi hesabına çalışan kadınların geliri erkeklerinkinden yüzde 77,3 daha az.

İçişleri Bakanlığı Verileri, Kadın Cinayetleri Hızını Kesmezken, Kendince, Pembe Tablo Çizmeye Devam Ediyor.

Bakanlığın yaptığı yazılı açıklamaya göre:

Kadına yönelik şiddetle mücadele kapsamında alınan tedbirler etkisini gösterdi. Yılın 10 ayında kadın cinayetleri, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 27 düştü.

Aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadeleye yönelik yürütülen çalışmalar sonuç vermeye devam ediyor. Buna göre, 2020'nin 10 aylık döneminde kadın cinayetleri geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 27 oranında düştü. Bu yılın Ekim ayı ile bir önceki yılın aynı dönemi mukayese edildiğinde ise azalış yüzde 14 oldu.

Yıl sonuna kadar 140 bin personel daha eğitilecek.

Aile içi ve kadına yönelik şiddeti önleme ve müdahaleye yönelik eğitimler de düşüşte etkili oldu. 1 Kasım 2019-1 Kasım 2020 tarihleri arasında Polis Merkezi Amirliklerinde ve Jandarma Karakollarında görev yapan 128 bin 798 kolluk personeline "Aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadele" eğitimi verildi.

Polis sorumluluk bölgelerinde kurulan bin 5 adet aile içi ve kadına karşı şiddetle mücadele büro amirliğinde profesyonelleşme sağlandı. Yıl sonuna kadar 140 bin personele daha eğitim verilmesi planlanıyor.

Önleyici tedbir kararı yüzde 70 oranında arttı

Eğitilmiş kolluk personeline doldurulan "Aile İçi ve Kadına Yönelik Şiddet Olay Kayıt Formu" doğrultusunda, aile içi ve kadına şiddet olaylarında risk analizleri artık daha etkin şekilde yapılabiliyor.

Bu sayede yılın 10 aylık döneminde, geçen yılın aynı dönemine göre 6284 sayılı Kanun kapsamında şiddet mağdurlarına yönelik koruyucu tedbir kararı yüzde 46, şiddet uygulayanlara yönelik önleyici tedbir kararı yüzde 70 oranında arttı.

Yarım milyondan fazla kişi KADES'i indirdi

Acil durum anlarında kolluk birimlerine kolayca ihbarda bulunulması amacıyla hizmete sunulan Kadın Destek Uygulamasını (KADES) 545 bin 579 kişi indirdi.

45 bin 920 kadın ise acil durumlarda uygulamayı kullanarak ihbarda bulundu. KADES'in etkin ve yaygın kullanımı da aile içi ve kadına yönelik şiddet oranlarının düşüş göstermesinde önemli pay sahibi oldu.

Ayrıca şiddet mağdurlarının ve sivil toplum kuruluşlarının sosyal medya üzerinden yapmış olduğu ihbarlara kolluk kuvvetleri tarafından hızlı bir şekilde müdahale ediliyor.

Çarpıtılmış Verilere Pembe Tablo Çizilemez!

İçişleri Bakanlığı yaptığı yazılı açıklama ile 2020 yılının ilk 10 aylık döneminde kadın cinayetlerinin, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 27 oranında düştüğünü açıkladı. Aile içi ve kadına yönelik şiddetle mücadeleye yönelik yürütülen çalışmaların ise sonuç verdiğine dikkat çekildi. Peki, kadın cinayetlerinin veya kadına yönelik şiddetin bu kadar arttığı bir dönemde sadece telefonlar üzerinden ihbarlarla yapılan değerlendirmenin gerçeklik oranı nedir?

Söz konusu verilere Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından kullanıma sunulan Kadın Destek Uygulaması (KADES) kaynak gösterildi. 2018 yılında uygulamaya girmesinin ardından, KADES'e 45 bin 920 kadının ihbarda bulunduğu ve 545 bin 579 kişinin ise programı indirdiği belirtiliyor. Yarım milyondan fazla kadının bu uygulamayı indirdiği bir ortamda, kadın cinayetlerinin azaldığına kim inanır?

Akıllı telefonu olmayan, her hareketi kontrol altında tutulan, şiddet, tehdit ve yoksulluk nedeniyle hele de pandemi koşullarında saldırgan ile aynı yerde yaşamak zorunda kalan ve hiçbir olanağa erişemeyen kadın ve çocukları nereye koyacağız?

Şu bir gerçek: Devlet tarafından beslenme, barınma, güvenli bir yaşam alanı ve istihdam olanakları sunulmadığı sürece, hiçbir kadın ve çocuk şiddetten korunamayacaktır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Koruma kararlarına rağmen sokak ortasında öldürülen, yemeğin tuzu az olduğu için dayak yiyen kadınların olduğu, ailesinden öç almak için çocukların öldürüldüğü bir ortamda, şiddetle top yekûn mücadele etmek gerekir. Şiddet uygulayan erkeklerin her gün “iyi hal” ve “tahrik” indirimleri ile sırtının sıvazlandığı bir adalet anlayışı içinde, ihbar hatları ile teselli olunamaz!

Daha bu yılın ilk 10 ayında en az 229 kadın erkekler tarafından öldürüldü. Sadece Ekim ayında; 23 kadın öldürüldü, 80 kadına şiddet uygulandı, 7 kadına tecavüz edildi, 49 kadın seks işçiliğine zorlandı, 25 çocuk istismar edildi. Bunlar sadece basına yansıyan ve kadın örgütlerinin ulaşabildiği veriler. Ya kırılan kollarımızın içinde kalan yenler? Ya toplumsal cinsiyet rolleri ile kadınlara ve çocuklara öğretilen suskunluk ve çaresizlik? Şiddet çığ gibi büyürken, sadece buzdağının görünen kısmından bahsediliyor.

KADES uygulaması olumlu bir adım olabilir ama bunu kadın cinayetlerinin ve şiddetin arttığı bir dönemde, azalıyor gibi bir algı oluşturmak için kullanmak kabul edilemez.

Şunun tekrar altını çizelim: Şiddet, eşitsizlikten beslenir. Kadın üniversitelerinin kurulmaya, baroların parçalanmaya, “biat et rahat et” mantığının yayılmaya çalışıldığı bir ülkede eşitlikten söz edilemez. İstanbul Sözleşmesi’ni tartışmaya açılıp toplum için zararlı olduğunu savunanların olduğu bir ortamda, kadına yönelik şiddet azalmaz. Ne zaman haklar güvence altına alınır, yasalar uygulanır, toplumun bir arada ve eşit koşullarda yaşayacağı politikalar hayata geçirilir, işte o zaman şiddetle samimi mücadeleden bahsedilebilir.

‘PARALEL EĞİTİM BAKANLIĞI’ BÜYÜYOR

Maarif Vakfı’na 2021 yılında 486 milyon TL aktarılması öngörüldü. Selçuk, dört yılda eğitim bütçesinden 1 milyar TL’nin üzerinde para alan Maarif’in her yıl artan payını, “Okul sayısı arttığı için” diye açıkladı

“Paralel Eğitim Bakanlığı” olarak nitelendirilen Maarif Vakfı’na aktarılan para, TBMM’de tartışmalara neden oldu. MEB bütçesinin görüşüldüğü TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda konuşan Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk, Maarif’e 2021 yılında 486 milyon TL ödenek aktarımı planlandığını söyledi.

CHP Milletvekili Sibel Özdemir, Maarif Vakfı’na ayrılan bütçenin MEB bütçesinden daha fazla arttığını anımsatınca Bakan Selçuk, “Vakfın okul sayısı arttığı için ödenek artıyor” demekle yetindi. Öte yandan vakfa 2016 yılından bugüne aktarılan para 1 milyar TL’yi aştı.

Payı Her Yıl Artıyor

MEB dışında, yurtdışında doğrudan eğitim kurumu açma yetkisine sahip tek kuruluş olan ve yönetiminde çok sayıda AKP’li isim bulunan Maarif Vakfı’na 2017, 2018 ve 2019 yıllarında aktarılan ödenek sırası ile 163 milyon TL, 270 milyon TL ve 422 milyon TL oldu. Vakfa 2020 yılında aktarılan toplam ödenek henüz kesinleşmedi ancak 2021 yılındaki payı 486 milyon TL olacak.

Maarif Vakfı’na eğitim bütçesinden aktarılan pay, MEB’in 2021 yılı bütçesinin karara bağlandığı TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu’nda gündeme geldi. CHP Milletvekili Sibel Özdemir, Milli Eğitim Bakanı Ziya Selçuk’a, “Maarif Vakfı’na ne kadar kaynak aktarıldı ve yıllara göre vakfa aktarılan bütçe gerçekten MEB bütçesindeki artıştan daha fazla, bunun gerekçesi nedir? Personel sayısı ile ilgili bilgi verebilir misiniz, ne kadar istihdam yapılıyor? Özellikle mütevelli heyeti üyesine ödenen maaş ve huzur hakları nedir?” sorularını yöneltti.

“Okul Sayısı Arttığı İçin”

Bakan Selçuk, vakfın 104 ülke ile resmi temas sağladığını ve 67 ülkede faaliyet gösterdiğini anlattı. Vakfa ait toplam 328 okul ve 42 yurdun bulunduğunu ifade eden Selçuk, ödenek artışına, “Okul sayısının artmasını” gerekçe olarak ileri sürdü. Selçuk, MEB’in Maarif dışında herhangi bir vakfa “bir kuruş” bile vermediğini dile getirdi.

DIYARBAKIR MİLLİ EĞİTİM’DE HİZBULLAH KADROLAŞMASI

Hüküm giyene, cinayetten yatana ‘rütbe!’

Diyarbakır Millî Eğitim Müdürlüğü’nde Hizbullah kadrolaşması olduğu iddia edildi. Sözcü yazarı Saymaz, “Millî Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullar, bu parti-örgüt ve cemaatin sempatanlarına terk ediliyor” dedi.

Sözcü gazetesi yazarı İsmail Saymaz, Diyarbakır Millî Eğitim Müdürlüğü’ndeki Hizbullah kadrolaşmasının endişe verici olduğunu belirtti. Saymaz, “Yasadışı örgüt, yasal parti ve dini cemaat şeklinde üçlü bir görünüm arz eden bu yapı, AK Parti yanlısı Memur-Sen Konfederasyonu’nda memurlar arasında kiteselleşiyor. En başta da Millî Eğitim’de...” değerlendirmesini yaptı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

"Dersimiz domuzbağı" başlıklı bugünkü yazısının devamında Hizbullah örgütlenmesiyle ilgili bazı iddialara yer veren Saymaz, şunları söyledi:

İddiaya göre Hüda-Parlı öğretmenler, Memur-Sen'e bağlı Eğitim-Bir-Sen'de faaliyet gösteriyor. İmamlıklarını, şube başkan yardımcısı olan Y.Ö. yürütüyor.

Y.Ö., bir imam hatip lisesinde İngilizce öğretmeni.

Hüda-Parlı bir diğer başkan yardımcısı ise, beden eğitimi öğretmeni K.A.

K.A.'nın ağabeyi Y., polis Mehmet Zengin'i şehit etmekten ceza almıştı.

Şube Başkan Yardımcısı R.G.'nin ağabeyi R.'nin de Hizbullah'tan hüküm giydiği ifade ediliyor.

Diyarbakır'daki en az 20 imam-hatip lisesi ve ortaokulunun müdürü ve yardımcısının bu parti ile bağlantılı oldukları, bazılarının geçmişte Hizbullah'tan tutuklandığı kaydediliyor. Örneğin, Bağlar'daki bir müdürün 5.5 yıl, aynı okulda görevli öğretmenin iki cinayetden ötürü 12 yıl hapis yattığı ifade ediliyor.

Hüda-Par'lılar Eğitim-Bir-Sen'in Çınar, Çermik, Bismil, Hazro, Ergani ve Hani şubelerinde de yöneticilik yapıyor.

İlim Yayma Cemiyeti ya da TÜGVA'ya bile sızdıkları anlatılıyor.

İddialara göre Diyarbakır'daki okul aile birlikleri de gelir kaynağı olarak kullanılıyor.

En az 200 okul kantinini onlar işletiyor. Kantin ihalelerine müdahale ederek, hile yoluyla onda biri oranında kira ödedikleri ileri sürülüyor.

Görünen o ki...

Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı okullar, bu parti-örgüt ve cemaatin sempatanlarına terk ediliyor.

EĞİTİM ALANI RANTA ÇEVİRİLDİ

Denizli'nin Pamukkale ilçesinde eğitim alanı olarak ayrılan bölge, AKP'li Zeybekci'nin ortağı olduğu şirketin talebiyle ticaret alanına çevrildi. CHP'li ve İYİ Partili Meclis üyeleri karara şerh koydu.

Denizli'nin Pamukkale ilçesinde eğitim alanı olarak ayrılan bölge, ticaret alanı olarak kullanıma açılıyor. Karşıyaka Mahallesi'nde 2011 yılında Denizli Büyükşehir Belediyesi Meclisi kararıyla imar planı değiştirilerek 'eğitim alanı'na dönüştürülen bölgeye 9 yıldır kamulaştırma yapılmadı.

Bölgedeki parsel sahiplerinin bu 9 yıllık sürede hak kaybının ortaya çıktığı ileri sürüldü. 2011 yılından sonra bölgenin nüfusuna göre yeterli okul alanının ayrıldığı iddia edilerek, planda değişiklik yapıldı.

Denizli Büyükşehir Belediyesi Meclisi, 17 Şubat 2020 tarihinde imar planı değişikliğini onaylayarak, 'eğitim alanı' olarak ayrılan bu bölgeyi 'ticaret alanı'na çevirdi.

Ticaret alanı olarak kullanıma talep eden şirket ise eski Ekonomi Bakanı AKP'li Nihat Zeybekci'nin ortağı olduğu Turkuaz Motorlu Araçlar Tic. San. A.Ş.

CHP Pamukkale Belediyesi Meclis Grup Başkanvekili Bülent Taylan Kaplan ve İYİ Parti Pamukkale Belediyesi Meclis Üyesi Bilal Güner karara şerh koydu. Üyeler, söz konusu parselin hazine arazilerinin ortasında yer aldığını vurgulayarak şu ifadelerle karara itiraz etti:

"Arazi eğitim alanı olarak belirlenmiş olup bölgenin sosyal donatı alanlarında biri. Yapılan değişiklikle ticari alan olarak değiştirilen bölge hazine arazilerinin ortasında yer alıyor. Eğitim amaçlı kullanılabilecek alanları fiziken bölmekte. Bölgede ve ilçede eğitim alanına ihtiyaç var. Dolayısıyla imar planındaki sosyal donatı alanları dengesi kamu aleyhine bozuldu."

MEB, ZENGİNLERİN DAHA AVANTAJLI OLDUĞUNU İTİRAF ETTİ

Öğrenciler Arasında 'İki Sınıflık' Fark Var

MEB'in, Dünya Bankası'ndan finans desteği istediği proje kapsamında hazırlanan dosyada, öğrenciler arasında uçurum olduğu belirtildi. Dosyada yoksul ile zengin öğrenciler arasında iki yıllık eğitime eşdeğer bir öğrenme boşluğu bulunduğu ifade edildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İç siyasette, "Eğitimde başarı hikayesi" anlatan iktidarın, sıra Dünya Bankası'ndan kredi almaya gelince fırsat eşitsizliğini kabul ettiği ortaya çıktı. EBA altyapısının geliştirilmesi ve güvenli okullaşma amacıyla Dünya Bankası finansmanı ile başlatılan "Türkiye Güvenli Okullaşma ve Uzaktan Eğitim Projesi" kapsamında hazırlanan dosyada, "Türkiye'de mevcut durumda sosyoekonomik gruplar arasında halihazırda geniş bir öğrenme boşluğu bulunmaktadır" ifadelerine yer verildi.

Milli Eğitim Bakanlığı, Eğitim Bilişim Ağı'nın (EBA) geliştirilmesi için mart ayında Dünya Bankası'na sessiz sedasız finansman başvurusunda bulundu. EBA'nın, "Acil geliştirilmesi" için yapılan finansman başvurusu uzaktan eğitimdeki mevcut sorunların daha fazla yok sayılmadığını da ortaya koydu. Talep edilen kredinin, "Türkiye Güvenli Okullaşma ve Uzaktan Eğitim" isimli projede kullanılacağı bildirildi.

Çalışmalar Başladı

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü, Dünya Bankası finansmanı ile hayata geçirilecek proje için çalışmaların başladığını 31 Mayıs'ta bir iç yazı ile il ve ilçe milli eğitim müdürlüklerine duyurdu. Bakanlık, proje için "Paydaş Katılım Planı" ile "Çevresel ve Sosyal Taahhüt Planı" isimli iki farklı belge yayımladı. Belgelerde, pandemide eğitimin dijital platformları taşınması nedeniyle ortaya çıkan, "Devasa sayıdaki eş zamanlı kullanıcı sayısını" kaldırabilmesi için EBA'nın acil geliştirmelere ihtiyaç duyduğu belirtildi. Bu kapsamda Dünya Bankası finansmanı ile yapılacak projenin bütçesi 1 milyon dolar olarak belirlendi.

Geriyeye Dönük Finansman

Projede yürütülen çalışmalar kapsamında hazırlanan, "Çevresel ve Sosyal Yönetim Çerçevesi" dosyasına ulaşıldı. Ekim ayında tamamlanan dosyada, Türkiye'deki eğitim sistemine ilişkin itiraf niteliğinde ifadeler yer verildiği öğrenildi. Öğrenciler arasında giderek derinleşen eşitsizliği iç siyasette dillendirmeyen MEB'in, proje dosyasında yoksul ile zengin öğrenciler arasında eğitime erişim anlamında, "Uçurum" olduğunu kabul etmesi dikkat çekti. Covid-19 salgını nedeniyle EBA'da geliştirmelere başlandığı kaydedilen dosyada, "Projeden geriye dönük finansman talep edilecektir. Özellikle yoksul haneler başta olmak üzere dijital uçurumu kapatmak için EBA online eğitim platformuna erişim, televizyon ve cep telefonları üzerinden iletilen dersler, materyaller ve mesajlarla desteklenecektir" ifadeleri kullanıldı.

'Çocuklar Okulu Bırakacak'

Dosyanın, "Çevresel ve Mevcut Durum" başlığı altında yer alan ve Türkiye'deki eğitim sisteminin durumuna ilişkin itiraf niteliği taşıyan değerlendirmelerden bazıları ise şunlar oldu:

"İyileştirici çözüm politikaları zamanında alınmazsa düşük gelirli ailelerdeki öğrenciler okulu bırakacak ve bir daha okula dönme fırsatına sahip olmayacak, öğrenciler erken yaşta okulu bırakacaktır. Okulu bırakma oranı artacak ve öğrenme kayıpları kaçınılmaz olacaktır. İyileştirici önlemler bu kayıpları ele almazsa ülkenin insan sermayesi de 0.03 oranında düşecektir. Bu da uzun vadede eğitim kazanımları düşük durumda olan öğrenci gruplarının 15 yıl içinde iş piyasasına girdiklerinde daha düşük gelir sahibi olacakları, daha düşük sosyoekonomik durumda olacakları ve doğal olarak GSYİH'in düşeceği anlamına gelmektedir."

'Öğrenciler Arasında Uçurum'

Devamında ise öğrenciler arasındaki uçuruma şöyle dikkat çekildi:

"Ülke içindeki öğrenciler arasındaki uçurumun daha da fazla büyümemesi için mevcut uzaktan eğitim verimliliğinin geliştirilmesi ve nüfusun tüm katmanlarına ulaştırılması gerekmektedir. Türkiye'de mevcut durumda sosyoekonomik gruplar arasında halihazırda geniş bir öğrenme boşluğu bulunmaktadır. En yoksul sosyoekonomik dilimde yer alan öğrenciler en varlıklı sosyoekonomik dilimde yer alan öğrencilerin gerisinde yer almış ve 87 PISA puanı (yaklaşık 2 yıllık eğitime eşdeğer) elde etmiştir. Bu boşluklar küresel pandemi nedeniyle okulların kapanmasına bağlı olarak yüzde oranında artabilecektir. Bu nedenle uzaktan öğrenime katılımın da etkili hale getirilmesi için belirli çabanın gösterilmesi gerekmektedir."

EĞİTİM HEDEFLERİNE 2021 BÜTÇESİYLE ULAŞAMAZ

2021 Eğitim Bütçesi Hayal Kırıklığı Yarattı

Covid-19 pandemisi etkisini artırarak devam ederken, eğitime ayrılan bütçe hayal kırıklığı yaratmıştır.

2020 yılında Covid-19 pandemisi yokken Milli Eğitim Bakanlığı bütçesi 125 milyar 396 milyon, eğitim yatırımlarına ayrılan pay ise yüzde 4,65 idi. Bu bütçenin normal koşullarda dahi yetersiz kaldığını gördük.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Covid-19 pandemisi koşullarında hazırlanan 2021 yılı Millî Eğitim Bakanlığı bütçesi ise 146 milyar 920 milyon olarak öngörülmüş. Yatırımlara ayrılan pay ise 7,69 olmuş. Millî Eğitim Bakanlığı bütçesinde sadece 21 milyar 524 milyonluk bir artış söz konusu.

Covid-19 pandemisi koşullarında Millî Eğitim Bakanlığının bütçesini değerlendirdiğimizde, bir artışın söz konusu olmadığını, aksine pandemi koşulları nedeniyle geçen yıla göre daha da aşağıda kaldığını söyleyebiliriz.

Çünkü pandemi koşullarında yüz yüze eğitime geçmek için derslik ve öğretmen açığının kapatılması birinci koşuldur. Uzaktan eğitim yapabilmek için de bilgisayar/tablet televizyon, internet ihtiyacının karşılanması gerekir.

Millî Eğitim Bakanı 2021 Bütçesiyle Açıkladığı Hedeflere Ulaşamaz

Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk 2021 bütçe görüşmelerinde hedef olarak;

- Tekli eğitime geçileceğini,
- Eğitimde fırsat eşitliği sağlanacağını,
- Öğretmenlerin sorunlarının çözüleceğini,
- Köy okullarının açılacağını,
- EBA alt yapısının iyileştirileceğini,
- Öğrencilere 500 bin tablet dağıtılacağını, açıkladı.

Ancak bu bütçeyle bu hedeflerin gerçekleştirilemeyeceğini kendisi de çok iyi biliyor.

Buradan AKP ve MHP Milletvekillerine sesleniyorum, Millî Eğitim Bakanı Ziya Selçuk'un 2021 yılı bütçesinde açıkladığı hedefleri gerçekleştirmesi için gelin hep birlikte buna uygun bir bütçe verelim.

Aksi halde, 2021 Millî Eğitim Bakanlığı bütçesiyle ne öğretmen açığı kapatılabilir, ne derslik ihtiyacı giderilebilir, ne öğrencilerin, bilgisayar, tablet ve internet bağlantısı karşılanabilir, ne de Millî Eğitim Bakanının açıkladığı hedeflere ulaşılabilir.

2021 Bütçesiyle Öğretmen Açığı Kapatılamaz

- 20 bin köy okulu açıldığında bile, her okula en az 2 öğretmen, toplamda ise 40 bin öğretmen atanması yapılamaz.
- Her okula pandemi koşullarını takip edecek en az bir öğretmen, toplamda 54 bin 715 öğretmen atanması yapılamaz.
- Uzaktan eğitimin sağlıklı yapılması için her okula bir teknoloji öğretmeni, toplamda en az 54 bin 715 öğretmen atanması yapılamaz.
- 4+4+4 eğitim siteminden kaynaklı ortaöğretime başlayan fazladan 600 bin öğrenciyi için 100 bin öğretmen atanması yapılamaz.

Bu bütçeyle ne bizim tespit ettiğimiz 250 bin öğretmen açığı kapatılabilir, ne 2019 Sayıştay Raporuna göre 138.393 öğretmen ihtiyacı karşılanabilir.

2021 Bütçesiyle Derslik İhtiyacı Karşılanamaz

Devlet okullarındaki dersliklerdeki ortalama öğrenci sayısı 26'dır. Bu sayı Bilim Kurulunun pandemi sürecinde yüz yüze eğitim için açıkladığı 15 öğrenci ortalamasının çok üstündedir. Her derslikte 15 öğrenci olması için 424 bin 659 dersliğe daha ihtiyaç vardır. Pandemi sürecinde ikili eğitim yapılacağını varsaydığımızda ise en az 212 bin 329 dersliğe ihtiyaç duyulmaktadır.

2021 Millî Eğitim bütçesiyle derslik ihtiyacının karşılanmasına da imkan yoktur.

2021 Bütçesi Öğrencilerin Bilgisayar İnternet İhtiyacını Karşılayamaz

- Eğitimin uzaktan yapılması halinde, internet bağlantısı bulunmayan 3 milyon 621 bin öğrencinin evine internet bağlantısı sağlanamaz.
- Uzaktan eğitime bilgisayar/tablet ve televizyonu olmadığı için erişemeyen 12 milyon öğrencinin ihtiyacı karşılanamaz.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Üniversiteler Bu Bütçeyle Nasıl Bilimsel Araştırma Yapsın

2020 yılı bütçesinde Yükseköğretim Kurumu ve üniversitelerin bütçelerinin toplamı, 36 milyar 034 milyon 244 bin TL iken; 2021 bütçesinde YÖK ve Üniversitelere 45 milyar 395 milyon 788 bin TL ayrılmıştır.

YÖK ve Üniversiteler, ilave olarak verilen 9 milyar 361 milyon 544 bin TL'yi pandemi koşullarında eğitim-öğretim için mi harcasın yoksa bilimsel araştırmalar mı yapsın?

Bu koşullarda üniversitelerimizden ne bekleyebiliriz? Dünyadaki ilk 500 üniversite içine tek bir üniversitemizin girememesinin yanıtı burada gizli değil mi?

Eğitim Yatırımı 2002 Yılı Oranına Çekilsin

AKP iktidara geldiği 2002 yılında Milli Eğitim Bakanlığı eğitim yatırımlarına ayrılan pay yüzde %17,18 idi. AKP eğitim yatırımlarına ayrılan payı iktidara geldiği 2002 yılındaki seviyeye çekerek, en az 17,18 yapmalıdır.

2021 yılı eğitim bütçesinde bir artış olmazsa eğitimi zor günler bekliyor. Bu bütçeyle eğitimde fırsat eşitliği sağlanamayacak, çocuklarımız sağlıklı koşullarda pandeminin gölgesinde mağdur edilecekler.

2021 bütçesi "Okuma oranı arttıkça beni afakanlar basıyor" anlayışın eğitime reva gördüğü bütçedir.

PROJE OKULLARININ SONUCU REKOR BEYİN GÖÇÜ!

Proje Okullar Nedir?

2014 yılında ilk defa resmi olarak anılmaya başlanan "proje okullar", 2016 yılında düzenlenen yönetmelik ile tanımlandı ve proje okulların "ayrıcılıkları" belirlendi. Temelde çeşitli faaliyetlerin düzenlendiği, akademik ve sosyal faaliyetlerde başarılı olarak nitelendirilen, Türkiye'nin farklı bölgelerinden toplam 155 okulun proje okul olarak (daha sonra sayıları artmıştır) isimlendirilip "imtiyaz" kazanması olarak ifade edilen projenin **en çarpıcı noktası, bu okulların "özel" okullar olmasından dolayı "özel" yönetmeliklere tabii tutulmaları**. Örneğin, bu okullara yapılan idari kadro atamalarında liyakat usulü aranmamakta ve atamalar doğrudan Eğitim Bakanı tarafından yapılabilmekte.

Türkiye gibi liyakatin alaşağı edilmesinin çok kolay olduğu ve sık görüldüğü bir ülkede, bu tarz imtiyazların okulların aleyhine kullanılabilceği akla gelebiliyor. Nitekim 2016 yılı itibarıyla proje okulu olarak nitelendirilen okullardan öğrencilerin seslerini duyurma çabası bu aleyhe olan durumu vakalar incelendiğinde de gözler önüne sermektedir.

Geçtiğimiz 4 yılda sesini duyuran proje okulu öğrenci ve mezunları, temelde bu okulların prestij kaynağı olan; Öğrenci liderliğinde yürütülen bilimsel ve sosyal faaliyetlerin, Özgür düşünce ortamının, Uluslararası ve yerel projelerin, Proje okulların birçoğunun buldukları şehirdeki en köklü liseler oldukları göz önüne alındığında okulların geleneklerinin önüne geçilmesinin hükümet tarafından amaçlandığı düşüncesinde ortaklaşıyor.

Bu okullardaki oturmuş geleneklerin ve öğrenci dayanışmasının hükümetin uzun vadede görmeyi düşlediği öğrenci profilinden uzak olması, birçok öğrenci tarafından bu projenin sebebi olarak gösterilmiştir. Halihazırdaki eğitim sistemindeki yapısal problemlere karşın fark yaratabilen bu okullara yönelik yürütülen bu operasyon, direkt Bakanlık'la bağlantılı bir idari kadro ve eğitimci ekibi aracılığı ile okulların sıradanlaştırılması ve özerkliklerinin azaltılması ile sonuçlanmaktadır.

Proje okullarına yönelik atılan adımların uzun vadeli planlar olduğu İstanbul Erkek ve Kabataş Erkek liselerinin **2012 yılında müdürsüz bırakılmaları** ve 3 yıl süre ile, yani proje okulları yönetmeliği netleşene kadar müdürsüz bir şekilde yönetilmeleri ile ortaya konulmuştur. 2015 senesinde Kabataş Erkek Lisesi'ne atanan Fatih Güldal ve İstanbul Erkek Lisesi'ne atanan Hikmet Konar, bu müdürsüzlük döneminin ardından okullarda ciddi kısıtlamalar getirmiş, **dönem şartlarını öne sürerek okullardaki köklü geleneksel aktivitelerin MEB tarafından engellenmesi müdürlerce sessiz kalınarak desteklenmiştir**. Yine bu sebeplerle öğrenci dayanışmasının kuvvetli olduğu bu okullar, 2016 senesinin mezuniyet törenlerinde bu projeye ve müdürlerine tepkilerini ortaya koymuşlardır. Basına da yansıyan bu süreç, proje okul yönetmeliğinin motivasyonlarını dönem süresince sorgulatmış olsa da bir süre sonra kamuoyunca konuya duyulan ilgi yitirilmiş ancak projenin okullara uzun vadeli olarak uygulanması devam etmiştir.

Rotasyon süreci

Aynı yılın Eylül ayında okulların açıldığı haftalarda yürürlüğe giren yeni yönetmelik ile proje okullarda **8 yılı aşkın süredir görev yapan öğretmenlerin başka okullara atanması, yine kamuoyunda çokça yankı bulan, üzerinde durulması gereken ancak daha sonrasında geride kalan bir mesele olmuştur**. Rotasyon olarak adlandırılan bu sürecin işleyişine dair birçok problem söz konusudur.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Uzun yıllar tek bir okulda görev yapmanın dezavantajları ve verimsizliği söz konusu olabilir ve buna dair iyi niyetli yapıcı çözümler getirilebilir, ancak 2016 yılında yaşanan süreç, kararın iyi niyetli ve yapıcı bir bakış açısıyla oluşturulduğunu birçok öğrenci, öğretmen ve eğitimciye sorgulatmıştır.

Yukarıda bahsedildiği gibi, proje okullar Türkiye'nin seçkin ve başarılı okulları olduğu için, bu okullarda gerçekleşen rotasyonun birincil problemi, uzun yıllardır kurum kültürüne katkıda bulunuyor olan öğretmenlerin ani bir şekilde, dönem başladıktan sonra ve toplu olarak gönderilmesi yöntemidir. Bu okulların başarılı olmasında ve okul kültürlerinin şekillenmesinde rol oynayan öğretmenlerin çok büyük kısmının bir anda gönderilmesi, yeni gelen öğretmenlerin bu kültüre adapte olmasını zorlaştıran ve öğrenciler için de yıkıcı etkisi olan bir uygulamadır. Eğitim bilimci Pervin Kaplan'ın haberine göre 2016'nın Eylül ayında çıkan karar ile Bornova Anadolu Lisesi'ndeki **95 öğretmenin 92'si**, Balıkesir Sırrı Yırcalı Anadolu Lisesi'ndeki **65 öğretmenin 54'ü** ve Ankara Atatürk Lisesi'ndeki **106 öğretmenin 68'i** tek seferde gönderilmiştir. Bu gönderilme işleminin ardından bahsi geçen okullardan bazılarında, rotasyonla boşalan kadrolara uzun süre öğretmen atanamamış ya da geçici öğretmenler atanmış ve atanmış öğretmenlerin sıkça değişiyor oluşu öğrencilerin başarısını ve psikolojisini olumsuz yönde etkilemiştir.

Rotasyon sürecindeki başka kritik problem de kültür aktarımının kadrolardaki radikal değişiklikler sebebiyle yapılamamış olmasıdır.

Bu noktada rotasyon sürecinin aşamalı ve kademeli olarak yapılması gerektiği birçok akademisyen, uzman ve eğitici tarafından ifade edilmesine; öğrencilerin bu konuda kamuoyu farkındalığı oluşturma çabasına rağmen rotasyon tek seferde ve radikal bir şekilde gerçekleştirilmiştir. Milli Eğitim'in tüm bu çabalara kulak tıkaması, bu kararın bilinçli olarak bu yapıda alındığı gerçeğini göz önüne sermektedir. Bu noktada 2016 yılının Mayıs-Haziran aylarında yapılan **öğrenci protestolarının ardından bu şekilde bir hamle gerçekleşmesi, öğrencilere göz dağı verme, özgür düşünceli ve farkındalığı yüksek öğrenci kitlelerini bastırma ve susturma girişimi olarak kolayca yorumlanabilir.**

Proje okulları meselesindeki en kritik nokta olan "*atamaların liyakata dayanmaması*" problemi, rotasyon süreci ile de tekrarlanmış, **rotasyonu yapılan 906 öğretmenin kadrosu liyakat usulüne uyma çabası gösterilmeden Bakanlık tarafından doldurulmuştur.** Bu doldurma sürecinin öğretmenlerin uygunluk ve yetkinliklerinin sorgulanmasını engellemesi, şeffaf bir şekilde yapılmaması, yolsuz sonuçlara yer verebilecek nitelikte olması birçok uzman ve bireyde soru işaretleri uyandırmıştır.

Geçtiğimiz dört yılda etkileri daha çok görülen proje okul sistemine karşı yukarıda bahsedildiği gibi güçlü bir kamuoyu oluşturulmuştur. **Aşağıda alıntılanan Danıştay Kararı, seçilmiş bazı okulların proje okulları ilan edilmesinde nasıl motivasyonlar olabileceği konusunda ışık tutmaktadır.** Proje okullardaki atama sisteminin problemleri Danıştay mahkemesine taşınmış ve atamalara yönelik yönetmelik hükümlerine dair "*hiç bir somut kriter öngörmeyen, duyuru yapmaya gerek görmeyen, başvuru kabul etmeyen, yarışma sınavının olmadığı, memuriyet hukukunun temeli kariyer ve liyakat ilkelerine uymayan bir atama usulünün öngörüldüğü; görev süresinin uzatılması konusunda da keyfilik tanındığı, "görevinde başarı gösterenler" şeklinde yer verilen kriterin hiç bir somut öngörüsü bulunmadığı, başarılı ya da başarısız sayılması hiç bir objektif kriterinin ifade edilmediği; öğretim üyelerinin görevlendirilmelerinde ise genel özel şartlar dahi aranmadığı, somut ve elle tutulur hiç bir belirleme yapılmadığı; atamalarda duyurunun öngörülmemesi, başvuru kabul edilmemesinin eksik düzenleme niteliğini de açıkça ortaya koyduğu*" davacılar tarafından ortaya konulmuştur. **Bununlabirlikte yönetmeliğin bu maddelerine yönelik olan itiraz Danıştay tarafından reddedilmiştir.**

Uzun Vadeli Toplumsal Yansımalar ve Beyin Göçü

Peki yukarıda bahsi geçen itibarsızlaştırmanın uzun vadede eğitim sistemimiz ve gençler üzerindeki etkileri neler olabilir? **Türkiye'nin az sayıdaki okulunu etkileyen bir karar neden toplumsal bir mesele olarak görülmeli ve ne gibi sonuçlar doğuruyor?**

Yukarıda bahsedildiği üzere proje okullar, Türkiye'nin geleceğini şekillendirecek genç beyinlerin çıktığı, çocukluktan yetişkinliğe uzanan süreçte öğrencilere yuva olan, dolayısıyla her birinin kişiliğinin oluşumunda ve dünya görüşlerinin şekillenmesinde etkili olan önemli kurumlardır. **Bu kurumlar aynı zamanda fırsat eşitsizliğini azaltıp başarının ödüllendirildiği devlet okullar olarak ülkemiz gençlerine sahip çıkmada devletin bir numaralı aracı konumundadır.** Kurum kültürlerinin ve kurum içi demokrasinin gelişkin olduğu, öğrencinin kendini iyi ifade edebildiği ve kendini geliştirmeye fırsat bulduğu proje okullar, bu özgür ortam sayesinde diğer okullardan ayrılarak okul gelenekleri oluşturabilmiş ve öğrenciler için tercih edilesi konuma yerleşmişlerdir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Özellikle de yatılı öğrenci alan köklü liselerin ve fen liselerinin ülkemizin farklı bölgelerinden gençlerin daha iyi şartlarda eğitim almasını mümkün kılması açısından da eşitleyici bir rolü de vardır. Farklı köylerden, ilçelerden ve illerden sınavda başarılı olduğu için ayrılıp en yüksek kalite ve seviyede eğitim görmeye gelen bu gençlerin, kendi şehirlerine de bu eğitim vizyonunu getirmesi ve şehirlerimizin kalkınmasına katkı sağlaması uzun vadede görülen bir faydadır.

Ne yazık ki, bahsi geçen eğitim kurumları örnek kurumlar olarak desteklenmesi yerine tek tipleştirilmekte ve itibarsızlaştırılmaktadır. Her ne kadar “akademisyen desteği” “laboratuvar desteği” gibi vaatlerle projenin bu amaçla kullanılacağı zaman zaman ifade edilmiş olsa da geçtiğimiz 6 yılda bu vaatlerin gerçekleştirildiği görülmemiştir.

Bunun yerine proje okulları projesi, bu okulların özgür düşünce ortamının ve öğrencileri haklarının kısıtlandığı bir ortamı yaratma işlevi görmüştür.

Tam da bu sebepten dolayı, bu okulların ülke için vizyonlu gençler yetiştirme gayesi baki olsa da öğrenciler itibarsızlaştırma kampanyası karşısında bıktırılmış ve küstürülmüşlerdir. Özellikle de bahsi geçen atamalarla öğrenciyi kısıtlayan yaklaşımlar ve sevgi ve saygı bağına sahip hocaların okullardan ani ve şeffaf olmayan süreçler sonunda rotasyon ile uzaklaştırılması, okulların kalitesini olumsuz yönde etkilemenin yanı sıra öğrencilerin psikolojilerinde ciddi bir hasar bırakmıştır ve bırakmaya devam etmektedir. Bu süreçlere denk gelen nesillerin ülkemiz konjonktüründe geleceğe dair umutları azalmış, başarılı ve vizyonlu gençler olarak kendi geleceklerini farklı şekillerde kurgulamaya başlamışlardır.

Bu kurgunun bir sonucu olarak Türkiye’de geçtiğimiz yıllarda lise seviyesinden yurt dışına beyin göçü verme oranı ciddi şekilde artmıştır.

Özellikle de yurtdışı bağlantısı bulunan proje okulları öğrencilerinin fırsatları değerlendirip yurtdışını ekonomik sorunlara rağmen tercih ediyor oluşu, çok çarpıcı bir gerçek olarak basına da yansımıştır.

2019 yılı **İstanbul Erkek Lisesi** mezunlarının %53’ü yurtdışında lisans eğitimi almayı tercih etmişlerdir. Yurtdışında lisans tercihi son 2 yılda **Galatasaray Lisesi’nde** de %10 artarak %33’e ulaşırken, uluslararası nitelikteki özel okullarda bu oranlar yüzde 80-90’a ulaşmaktadır.

Beyin göçü Türkiye için her yaş grubunu kapsar nitelikte, çok ciddi bir sorundur. Genç beyinlerin ülkeye küserek ülkeyi terk etme hevesine sahip olması, buradaki özgür düşünceye, özgür bilime ve özgür yaşama duydukları inancın yok olduğunu göstermektedir. TÜİK’in temmuz ayında yayınladığı **“Uluslararası Göç İstatistikleri Raporu”na göre** 2019 yılında **Türkiye’den göç eden 330 bin kişi içinde en kalabalık yaş aralığı 25-29** olarak belirlenmiştir. Sosyal medyada da fırsat olduğunda gideceğini belirten gençlerin sayısı her geçen gün artarken, bir yandan da ekonomik kriz bu gençlerin sırtında yük oluşturmaktadır. TÜİK’in mayıs ayında yayınladığı **“İstatistiklerle Gençlik”** raporuna göre Türkiye’deki **her 4 gençten biri işsizdir**. Eğitim kalitesinin uluslararası standartlardan giderek uzaklaştığı, liyakatin farklı yollarla önemsizleştirildiği eğitim sistemimizde, gençlerin işsizlik korkusu ve kaliteli eğitime erişim istekleriyle yurt dışını tercih etmesi kaçınılmazdır. Gençlerin problemlerini konu alan bir başka rapor olan **“Türkiye’nin Gençliği Araştırması”** Raporu, SODEV tarafından mayıs ayında yayınlanmıştır. Raporda, yukarıda belirtilen çıktılara benzer çıktılar elde edilmiş, **gençlerin %32’sinin ne eğitimde ne istihdamda** olduğu istatistiğine ulaşılmıştır.

Araştırmada yer alan gençlerin %63’ü imkânı olduğu takdirde yurt dışına yerleşmek istediğini ifade ederken, %70’i ülkede yetenek ve başarı ile bir yere gelinebileceğine inanmadığını ifade etmiştir. Bu çıktılar, gençlerin eğitim sistemine ve geleceğe olan bakışını anlamak için oldukça önemlidir.

Neler olmalı?

İdareci ve öğretmen atamalarında **liyakat usulüne geri dönülmelidir.**

Karar süreçleriyle ilgili Bakanlık **şeffaf ve hesap verebilir olmalı, itirazlara açık olmalıdır.** İtirazların yapılabileceği şeffaf kanallar oluşturulmalıdır.

Süreçler **öğrencilerle ve okullarda çalışmış eğitimcilerle beraber tasarlanmalı**, kapsayıcı kararlarla ilerlenmelidir.

Rotasyon kurbanı olan öğretmenlere **yaşanılan mağduriyet süreçlerinden dolayı destek verilmelidir.**

Yönetmelikte 17. Madde olarak geçen **“Proje danışma kurulu”** her okulun mezunlar derneği, okul aile birliği üyeleri ve idarecileriyle kurulan, proje okulu kapsamında **yapılan çalışmaların şeffaflaştırılması, iletişimi ve hesap verilebilirliği için çalışan kurullar olmalıdır.**

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Proje okullarına **vaad edilen özerklik ve yapısal destekler yerine getirilmelidir.**

Öğrenci kulüplerinin **etkinleştirilmesi**, ayırt edilmeksizin **desteklenmesi** ve **fonlanmasına dair netlik kazandırılmalıdır.**

GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI'NIN FEDERASYON SEÇİMLERİ İLE İLGİLİ ALDIĞI AKLA ZARAR KARAR

Cumhuriyet Halk Partisi ülkemiz ve dünya gündemindeki tüm gelişmeleri yakından takip etmektedir.

Spor konusu da Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun ve partimizin en üst yetkili organları oluru ile "CHP Spor Kurulu" tarafından titizlikle izlenmektedir.

CHP Spor Kurulu olarak Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın uygulamalarına bugüne kadar mümkün olduğunca yapıcı eleştirilerde ve tavsiyelerde bulunduk.

Ancak, Sayın Cumhurbaşkanı'nın her zaman dediği gibi "Türkiye Cumhuriyeti bir Muz Cumhuriyeti değildir " söylemine tezat oluşturan Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın federasyon seçimleri ile ilgili aldığı akla zarar kararı kamuoyu ile paylaşmak istiyoruz.

Bağımsız spor federasyonlarının kurulması, genel kurullarının oluşumu, faaliyetleri, seçilenlerin hak ve yetkileri 3289 Sayılı "Gençlik ve Spor Hizmetleri Kanunu" nun EK-9 uncu maddesi ile bu Maddeye dayanılarak çıkarılan Yönetmelik ve federasyon ana statülerinde düzenlenmiştir.

Yürürlükte bulunan düzenlemelere göre "Genel Kurul" federasyonların en üst yetkili karar organıdır.

Yine yürürlükte bulunan kanun ve spor federasyonları ana statüsüne göre, görev süreleri dört yıl ile sınırlandırılan federasyon başkanlığı seçimleri, ilgili branşlarına göre Olimpiyat ve Paralimpik Oyunlarının bitimini takip eden üç ay içerisinde yapılır.

Yürürlükte bulunan yukarıda açıklanan sair hükümlere rağmen, T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı - Spor Hizmetleri Genel Müdürü adına Genel Müdür Yardımcısı Murat Kocakaya imzası ile tüm federasyonlara gönderilen 05.11.2020 Tarih ve 55713576-125-99-E.976226 Sayılı "GENELGE" de; "...Covid-19 salgının meydana getirdiği olağanüstü durum ve Olimpiyat oyunları hazırlıkları da gözetilerek; 3289 Sayılı Kanunun EK-9 uncu maddesi uyarınca olimpiik ve paralimpik spor dallarının yaz olimpiyat oyunları ile ilgili olan spor federasyonları ile olimpiik veya paralimpik olmayan spor dallarının bağlı olduğu spor federasyonlarının olağan genel kurullarının 2021 yılında Tokyo'da yapılacak Yaz Olimpiyat Oyunlarının bitiminden itibaren üç ay içerisinde yapılması bu süre zarfına kadar mevcut başkan ve yönetim ve diğer kurulların görevine devam etmesi,.." şeklinde talimatlandırılarak, federasyonların genel kurulları yok sayılmıştır.

CHP Spor Kurulu olarak T.C.Gençlik ve Spor Bakanlığı – Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü'ne sormak isteriz, Ülkemizde ne zamandan beri "Genelge" ler her türlü mevzuatın üzerinde tutulmuştur. Spor bundan sonra genelgelerle mi idare edilecek. Yoksa sizin zihniyetinizle Sayın Cumhurbaşkanı'nın görüşleri çatışıyor mu? Siz Türkiye Cumhuriyeti'ni Muz Cumhuriyeti olarak mı görüyorsunuz?

Ayrıca Federasyonların harcamalarını, faaliyetlerini belirlemekle yetkili, federasyonun en üst organı olan genel kurulun iradesi yok sayılarak, bir kişinin iradesi, genel kurulun iradesinin üstünde mi görülmektedir?

Daha da ayrıntılırsak Genel Kurul iradesi ile iş yapmak üzere yetkilendirilen kişilerin imza yetkileri genel kurul kararı ile dört yıl olarak sınırlanmış olmasına rağmen, seçimle iş başına gelen kişilerin, hangi mevzuata göre bir sene daha devam edebileceğini kamuoyu merak etmektedir.

Kafasına estiği gibi sporu yönetmeye çalışan, günü kurtarmak için koltuk telaşına düşen, dilediğini başkan yapan, dilediğine istediği bütçeyi veren, dilediğini kapısında sürdüren, sporun en dibine kadar siyaseti soğan ve her geçen gün Türk Sporunun başarı çitasının düşmesinin en büyük sorumlusu olan Gençlik ve Spor Bakanlığı tabiri caiz ise "Nereye Koşuyor?"

BAKANLIK'TAN TEST KİTİ İTİRAFİ!

Sağlık Bakanlığı, güvenilirliği ve doğruluk oranı aylardır tartışma konusu olan Covid-19 test kitlelerine ilişkin dikkat çeken bir duyuru yayımladı. Duyuruda, Covid-19 test kitlerinin yeterli sayıda klinik numune ile test edilemediği ve belirlenenden daha yüksek hata payı barındırabileceği belirtildi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sağlık Bakanlığı'na bağlı Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü, doğruluk oranı aylardır tartışma konusu olan ve Covid-19 tanısında kullanılan test kitlerine ilişkin itiraf niteliğinde bir duyuru yayımladı. Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'nün resmi internet sitesinde yayımlanan duyuruda, "Covid-19 tanısında kullanılan test kitlerinin yeterli sayıda klinik numune ile test edilemediği belirtildi. Duyuruda, "Test kitlerinin belirlenen güvenlik aralığından daha yüksek hata payı barındırabileceğinin" de ifade edilmesi "İtiraf niteliğinde bir açıklama" yorumuna neden oldu.

"COVID-19 Tanı Kitleri Ürün Değerlendirme İşlemleri" başlığıyla yayımlanan duyuruda, "Halk sağlığının korunması ve Covid-19 pandemisinin yayılmasının önüne geçilebilmesi için Covid-19 tanı kitlerinin hastalığın tanısında etkin olup olmadığının tayinin yapılması yetkisi Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü'ne verilmiştir" de denildi. Duyuruda, Covid-19 ürün analizi için gerekli numune miktarlarına ilişkin de bilgilere yer verildi. Şirketlerden, antikör testi için 200, antijen testi için 300, ELISA testi için 300, PCR testi için 300, LAMP testi için 300, Covid-19 swap-numune alma çubuğu analizi için 300 ve Covid-19 VTM-Viral numune taşıma ortamı analizi için de 300 adet numune istendi. Test edilecek ürünlerin elden teslim edilmesi gerektiği ve test sürenin de üç hafta ile sekiz hafta arasında olduğu belirtildi.

Geçen aylarda da Sağlık Bakanlığı'nın satın aldığı test kitlerinin doğruluk oranının yüzde 40 civarında olduğu iddiası ortaya atılmıştı. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca ise tartışmalara, "Medyada ve sosyal medyada ilginç görümlü birkaç konu var. Test kitlerimizin doğru sonuç verme oranımızın yüzde 40 olduğu ileri sürülüyor. Test kitlerimizin doğru sonuç verme oranı yüzde 90'ın üzerindedir" diye yanıt vermişti.

Resmi Ağızlardan İtiraf Geldi

Duyuruya ilişkin "Covid-19 test kitlerinin güvenilirliğine ilişkin resmi ağızlardan itiraf gelmiş durumda" diyen Sağlık ve Sosyal Hizmet Emekçileri Sendikası (SES) Genel Sekreteri Pınar İçel, yaptığı açıklamada şunları söyledi: "Pandeminin başından beri test sayısı ve güvenilirliği tartışma konusu olmuştur. Sağlık Bakanlığı, test sayılarını düşük tutarak adeta hastalığı tespit etmemeye çalıştığı gibi testlerin doğruluk oranının da yüzde 40'larda kalıyor olması da test sonuçlarına olan güveni tartışma konusu haline getirmişti. Şimdi kendileri de testlerin güvenilir olmadığını kabul etmektedir."

İKTİDAR, PANDEMİ'YE SOMUT TEDBİRLER ALMIYOR, YAŞLILARI EVE HAPSETME KOLAYCILIĞINDAN VAZGEÇMİYOR

CHP Genel Başkan Yardımcısı, İstanbul Milletvekili Prof. Dr. Fethi Açıkel, son olarak Ankara ve İstanbul'da 65 yaş üstü vatandaşların saat 10.00 ve 16.00 saatleri dışında sokağa çıkmalarının yasaklanmasına yönelik olarak, iktidarın pandemi ile mücadelede ilk dönemde olduğu gibi yine kolaycılığa kaçarak 65 yaş üstü vatandaşlara yönelik sınırlama ve yasakları çare olarak görmeye devam ettiğini söyledi. Açıkel, hatalı politikaların neden olduğu ekonomik buhran nedeniyle aşırı normallaşma ve kontrolsüzlüğe yol açan iktidarın, pandemi ile mücadelede yapılması gerekenleri yapmadan, Tabip Odalarından ve bilim insanlarından gelen tüm önerileri görmezden gelerek, sürekli olarak 65 yaş üstü vatandaşlara sınırlama ve yasaklar getirmesinin, bu vatandaşları mağdur ettiğini söyledi. Açıkel, ayrıca grip aşısı konusunda riskli olarak görülmemen ve aşı yapılmayan pek çok 65 yaş üstü vatandaşın, sokağa çıkma tedbirlerinde riskli olarak kabul edilmesindeki çelişkiye de dikkat çekti.

'Sadece Yaşlıları Eve Kapatmak Çözüm Olamaz'

21 Mart 2020 tarihi itibarıyla 65 yaş üzerindeki vatandaşlar için sokağa çıkma yasağı ilan edildiğini ve bu vatandaşların 10 Haziran tarihine kadar 71 gün evde tutulduğunu hatırlatan Açıkel, o dönem 71 gün boyunca sokağa çıkmalarına izin verilmeyen yaşlı vatandaşların, sağlık sorunu yaşadıklarında hastanelere başvuramadığını ilaçlarını almak üzere eczaneye gidemediğini, banka veya devlet dairesi gibi kurumlarda işlemlerini gerçekleştiremediğini ve mağdur olduklarını söyledi. Yaz aylarından sonra tekrar yükselişe geçen vaka/hasta sayıları ile birlikte alınan ilk önlemlerin de bu yönde olduğuna dikkat çeken Açıkel, yükselişe birlikte ilk önlem olarak 65 yaş üstüne sınırlama ve yasaklar getirilmesi ile birlikte bu mağduriyetlerin yeniden oluşacağına gözardı edildiğini ifade etti.

'Çalışan Yaşlıları Düşünen Yok'

CHP Genel Başkan Yardımcısı Açıkel, yaşlı vatandaşlar içinde yoksulluk oranının %20'ye yaklaştığına, 2019 yılı itibarıyla 65 yaş üstünde 851 bin kişinin istihdam olduğuna ve kayıt dışı çalışanlar göz önünde bulundurulunca sayının çok daha fazla olduğuna dikkat çekti.

Sokağa çıkma kısıtlamaları ve yasakları ilan edilirken görmezden gelinen bir diğer noktanın da 65 yaş üzerinde olup çalışmaya devam eden yüz binlerce vatandaş olduğunu söyleyen Açıkel; "yaşlılığı eve hapsolmayı gerektiren bir düşünlük hâli olarak görmek, hâlen çalışan bu vatandaşlarımızın işlerine gidememelerine ve gelirlerini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya kalmalarına neden olmuştur. Bu durum, AKP iktidarının yaşlıların

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

ekonomik olarak verimliliğini veya yaşlılar arasındaki farkları görmeyen, yaşlılığı yalnızca hastalık ve muhtaçlıkla tanımlayan anlayışının yansıması olmuştur.” ifadelerini kullandı.

Açıkel, kısa çalışma ödeneği gibi alınan ekonomik tedbirlerin, çalışmaya devam eden emeklileri kapsamadığını, kısa çalışma ödeneğinden yararlanmak için işsizlik sigortası primi kesilmesi ve ödenmesi gerektiğine dikkat çekerek, çoğunluğu emekli maaşı alan veya kayıt dışı olarak çalışmaya devam eden yaşlıların bu nedenlerle bu ödenekten faydalanmadığını söyledi.

‘Eksik Tedbirler, Yaşlılara Yönelik Yasakları Anlamsız Kılıyor’

Dikkat çeken bir diğer tedbirsizliğin 65 yaş üstü pek çok vatandaşın, sokağa çıkması yasak olmayan diğer aile bireyleriyle aynı evde yaşıyor olması olduğunu ifade eden Açıkel, her dört haneden birinde bir yaşlı vatandaş bulunduğunu ve diğer aile bireylerinin işe gitmek için sokağa çıkmak ve başkalarıyla temas halinde olmak zorunda kalmasının, sokağa çıkması yasak olsa da aynı hanede yaşamaya devam eden yaşlı vatandaşları da riske attığını söyledi.

Açıkel, AKP’nin tahrip ettiği ekonominin yükü kaldıramayacağından korkması yüzünden kapsamlı tedbirler almamasının, çalışanlara gelirlerini ve işlerini koruyacak önlemler sunmamasının, yaşlılara yönelik yasakları da anlamsız kıldığını ifade etti.

‘Pandemiden Sadece Yaşlılar Etkilenmiyor’

Açıkel, Dünya Sağlık Örgütü’nün pandemi ilan etmesine neden olan virüsün, her yaş ve cinsiyetten insanı etkilediğini özellikle kronik hastalıkları olan ve bağışıklık sistemi zayıf olan kişiler için büyük risk teşkil ettiğini ancak 65 yaş altı kişilerin de bu riskten azade olmadığını vurguladı. Yaşlı vatandaşların en riskli gruplar olduğuna ve yaşamını kaybedenlerin çoğunun yaşlı olduğuna yapılan söylemlere ve bu yönde alınan önlemlere dikkat çeken CHP’li Açıkel, bu durumun 65 yaş üstü vatandaşlarımızın toplumun geri kalanı için tehlike arz ettiği algısına neden olduğunu ve yaşlılara karşı ayrımcı davranışların artmasına yol açtığını söyledi.

‘Yalnız Yaşayan Yaşlılar İçin Yaşam Güçleşiyor’

Türkiye’de her beş yaşlı vatandaşın birinin tek başına yaşadığını belirten Açıkel, yalnız yaşayan bu kişiler için yaşamın daha da güçleştiğini, ihtiyaçlarını karşılayabilmek için ailelerine, komşularına ya da kurumların talep üzerine ulaşılabilen birimlerine muhtaç hâle geldiklerini söyledi. Açıkel, bu sürecin, zaten yetersiz olan evde bakım hizmetlerinin niteliği ve niceliğinin ne kadar eksik olduğunu bir kere daha gösterdiğini ifade etti.

İSTANBUL'DA YOĞUN BAKIM KRİZİ BÜYÜYOR

İstanbul’da çeşitli hastanelerde Covid-19 hastaları için ayrılan normal ve yoğun bakım servisleri doldu. İTO Yönetim Kurulu Üyesi Kılıç, “Yoğun bakım yatağı bulunmadığında 112 devreye giriyor ama yatarak tedavi olması gereken hasta saatlerce acilde bekledikten sonra yatak olmadığı için evine gönderiliyor” dedi.

Hasta sayısındaki artış nedeniyle Türkiye’nin Wuhan’ı olan İstanbul’da çeşitli hastanelerde Covid-19 hastaları için ayrılan normal ve yoğun bakım servisleri doldu.

TTB Merkez Konseyi eski Başkanı Raşit Tükel, sosyal medya hesabından yaptığı paylaşımında, “İstanbul’da çeşitli hastanelerden Covid-19 hastaları için ayrılan servislerin ve yoğun bakım yataklarının dolduğu bilgisi geliyor. Sağlık Bakanlığı, yatarak tedavisi gereken hastaların uygun hastanelere yönlendirilmesi için gerekli organizasyonu ivedilikle yapmalıdır” çağrısı yaptı.

İstanbul Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Tufan Tükek de kamuoyuna yaptığı şu açıklama ile tabloyu ortaya koydu: “Yoğun bakım hasta sayısı artıyor. Yeni yoğun bakım yataklarını devreye koyuyoruz. Covid-19 için 31 yoğun bakım yatağı ayırmıştık, yataklarımız doldu yeni yataklar ve servisler açıyoruz. Hemen hemen tüm hastanelerde de durum şu an benzer şekilde.”

Yatak Yok, Hasta Evde

Peş peşe gelen uyarıları değerlendiren İstanbul Tabip Odası (İTO) Yönetim Kurulu Üyesi Güray Kılıç, “Sağlık Bakanlığı’nın 112 Acil Sağlık Koordinasyon Merkezi (ASKOM) uygulaması kamu hastanesi yoğun bakım servisinde yer kalmadığında devreye giriyor. Yoğun bakımda tedavi olması gereken hasta en yakın kamu ya da özel hastaneye yönlendiriliyor. Fakat serviste yatması gereken hasta için ASKOM hizmet sunmuyor. Hasta saatlerce acilde bekletiliyor ve sonrasında da evine gönderiliyor” dedi.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Ağır hasta sayısının artışı ile serviste yatması gereken hasta sayısının da arttığını ifade eden Kılıç, “Acil servislerde yatan hasta sayısı her geçen gün artıyor. Hekim hastayı serviste tedavi etmek istemesine karşın boş yatak olmadığı için hastayı evine göndermek zorunda kalıyor. Sağlık Bakanlığı’nın serviste tedavi edilmesi gereken hasta için biran önce devreye girmesi gerekiyor” diye konuştu.

AİLE HEKİMLERİNİN VE SAĞLIK ÇALIŞANLARININ BİTMİYEN ÇİLELERİ...

Aile Hekimliği Nedir?

Sağlık Bakanlığı tarafından ileri sürüldüğü üzere Aile Hekimliği, “temel sağlık hizmetlerinin kurumsal konumunu diğer hizmet düzeyleri üzerinde yetki ve kontrol sahibi olacak bir yapıya kavuşturmak” amacıyla, Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın ana unsuru olarak 2010 yılında Türkiye genelinde hayata geçirilmiştir.

Günümüzde Aile Hekimlikleri, sağlık sistemi içinde sağlık hizmetlerinin birinci basamağıdır.

Kolay erişilebilir olması, hizmetlerin diğer sağlık birimlerine göre daha hızlı bir şekilde verilmesi gibi nedenlerle Aile Sağlığı Merkezleri ve Aile Hekimliği, genel sağlık hizmetleri içinde önemli bir yer tutmaktadır. Bu anlamda Aile Hekimlikleri ve Aile Sağlığı Çalışanları çok önemli bir görev üstlenmiş durumdadır.

Türkiye’de Aile Hekimi Olmak!

Sağlıkta Dönüşüm Programı’nın ana unsuru olan Aile Hekimliği uygulamasına geçildikten sonra koruyucu sağlık hizmetlerinde sıçrama yaşandığı gerçektir. Ancak günü kurtarmaya yönelik popülist yaklaşımlar neticesinde verilen sağlık hizmetinin kalitesinin de düştüğü görülmektedir.

Bugün Türkiye’de açıklanan en son verilere göre 7.979 Aile Sağlığı Merkezi ve 26.252 Aile Hekimliği Biriminde toplam 24.082 Aile Hekimi görev yapmaktadır. Ülkemizde her bir Aile Hekiminin 3.405 kişiden sorumlu olduğu görülmektedir.

Saniyede 8 Muayene

Öte taraftan yine 2018 yılı verilerine göre Türkiye’de bir yıl içerisinde Aile Sağlığı Merkezlerinde Aile Hekimleri tarafından gerçekleştirilen muayene sayısı 258.436.607 olarak kayıtlara geçmiştir. Bu rakam 2014 yılında 214.120.750 idi. Buna göre 2014-2018 yılları arasında Aile Hekimlerine müracaat sayısında yüzde 21 artış yaşandı.

Bu veriler aynı zamanda iş yükü artarken, hastaya ayrılan zamanın azaldığını ve sunulan sağlık hizmetinin kalitesinin düştüğünü gözler önüne seriyor. 2018 yılı verileri temel alındığında Türkiye’de saniyede 8, dakikada 491, günde 708 bin muayene işleminin yapıldığı anlaşılıyor.

Aile Hekimliği Sistemi Çöküşün Eğişinde

Bu veriler de göstermektedir ki, çalışma koşullarının iyileştirilmesi gereken ve hem iş barışı yönünden hem de sağlık hizmetlerinin kalitesi açısından daha da geliştirilmesi gereken Aile Hekimliği Sistemi amacından uzaklaşmıştır. ‘Rapor Hekimliği’ne dönüştürülen Aile Hekimliği nedeniyle, tabipler asıl ve öncü görevleri olan kanser tarama, kronik hastalık takipleri ve obezite ile mücadeleden uzaklaştırılmaktadır.

Bölüm 2

Pandemi Sürecinde Aile Hekimliği

31 Aralık 2019’da Dünya Sağlık Örgütü (DSÖ) Çin Ülke Ofisi, Çin’in Hubei eyaletinin Wuhan şehrinde ortaya çıkan ve 7 Ocak 2020’de tanımlanan SARS-CoV-2 virüs enfeksiyonu (COVID-19) Dünya Sağlık Örgütü tarafından 30 Ocak 2020’de “uluslararası boyutta halk sağlığı acil durumu” olarak sınıflandırmış, ilk salgının başladığı Çin dışında 113 ülkede COVID-19 vakalarının görülmesi, virüsün yayılımı ve şiddeti nedeniyle 11 Mart’ta küresel salgın (pandemi) olarak tanımlamıştır.

Ülkemizde ilk COVID-19 vakası 11 Mart 2020’de tanımlanmıştır.

Sağlık hizmetlerinin birinci basamağında yer alan Aile Hekimleri ile Aile Sağlığı Çalışanları Covid-19 sürecinin başından beri aktif bir şekilde ve fedakarca çalışmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Pandemi Sürecinde Aile Hekimliği'nin Önemi

Bir pandemi sırasında, birinci basamak, salgınla mücadelenin ön safını oluşturur. Bir pandeminin, birinci basamak sağlık hizmetlerinin etkin ve doğru katılımı olmaksızın kontrol altına alınabilmesi ve sağlıklı ve doğru bir şekilde yönetilebilmesi mümkün değildir. Zira:

1. Hastaların triyajlarının (hastaları seçme, ayırma, kodlama ve yönlendirme) doğru şekilde yapılması;
2. Pandemi açısından risk gruplarının (ileri yaş, kronik hastalık, immün yetmezlik vb.) belirlenmesi,
3. İletişim kurulması ve desteklenmesi;
4. Koruyucu hizmetlerin aksatılmadan sürdürülmesi;
5. Kronik hasta takiplerinin yapılması;
6. Tıbbi kayıt ve bildirimlerin yapılması;
7. Mümkün olan tüm vakalarda teletıp kullanımı;
8. Hastaların kendi yaşam alanlarında yönetilmesi;
9. Hastane bakımına ihtiyaç duyan hastaların belirlenmesi;
10. Halka doğru mesaj ve bilgilerin iletilmesi Aile Hekimleri tarafından gerçekleştirilir.

Aile Hekimleri Sesleniyor: Tü-Ke-Ni-Yo-Ruz!

Dünyada olduğu gibi ülkemizde de COVID-19 nedeniyle hayatını kaybeden sağlık çalışanlarının sayısı hızla artmaktadır. Hekimler ve sağlık çalışanları risk altında çalışmaya ve hayatlarını kaybetmeye devam etmektedir.

COVID-19 ile enfekte olan sağlık çalışanı sayısı Eylül 2020'de 29 bin 865 olarak kayıtlara geçmiştir. Türkiye'de 12 Eylül 2020 tarihi itibarı ile 85 sağlık çalışanı COVID-19 nedeniyle hayatını kaybetmiş olup 41'i (%48.2) hekimdir.

Sosyal Devlet Çöktü!

"Sağlıkta Reform" adıyla tek adam hükümet sisteminin eliyle sağlıkta dönüşüm yaşandı. Sosyal devletin, koruyucu sağlık hizmetlerinin ve tedavi hizmetlerinin sürekli gerilediği bir sağlık sistemi yaratıldı. Yeni dönemde hekimlerin iş barışları zedelendi, sağlıkta şiddet ve diğer sorunları arttı.

Aile Hekimleri sağlık sisteminin birinci basamağında Covid-19 mücadelesi yaparken, devlet ve bakanlık tarafından yalnız bırakıldı. Hastalarından virüs kapan Aile Hekimlerine maaş dahi yatırılmadı. Genel tepkilerle Ağustos itibarı ile bu yanıltan dönülse de Mart - Ağustos dönemi kesintileri Aile Hekimlerine ödenmedi.

Genel sorunları kronikleşen Aile Hekimleri, pandemi döneminde yeni sorunlarla fedakârca çalışmaya devam ediyor.

Bölüm 3

Genel Sorunlar ve Çözüm Önerileri

Sorun: Sağlıkta Şiddet Aile Hekimliği sisteminin en büyük sorunu olan kanunsuz ilaç talepleri, hastanın gelmeden raporlu ilaçlarının yazılmasının istenmesi, evde ziyaret edilen hastalarının sorunları ve uygunsuz rapor talepleri Aile Hekimlerine yönelik şiddetin temel sebepleridir.

Çözüm: Artarak devam eden ve diğer çalışanlardan 16 kat daha fazla şiddete maruz kalan sağlık çalışanlarına yönelik, sözel ve fiziksel şiddeti önleyici, etkin ve caydırıcı kanunlar ivedilikle hayata geçirilmelidir. İlgili Kanunlar mutlaka TCK içerisinde düzenlenmelidir.

Sorun: Beyaz Kod Sağlık çalışanları görev saatleri esnasında her gün sözel ve fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Sağlık Bakanlığı ise uygulanan şiddeti, adli makamlara bildirebilmek amacıyla Beyaz Kod uygulamasını hayata geçirmiştir. Ne var ki, Beyaz Kod uygulayan doktorlar hakkında açığa alma işlemlerinin yapıldığı görülmektedir.

Çözüm: Birinci Basamak Sağlık kuruluşlarında güvenlik tedbirleri almaya yönelik çalışmalar yapılmalıdır. "Beyaz Kod" uygulaması pratiğindeki zorluklar azaltılarak daha efektif bir uygulama haline dönüştürülmelidir.

Sorun: Sözleşme Baskısı Aile Hekimleri ile süresi 2 mali yıl olan sözleşmeler yapılmaktadır. Ancak sözleşmelerdeki fesih tehlikesi Aile Hekimlerinin iş barışını bozmaktadır.

Çözüm: Sözleşmeler otomatik yenilenmelidir. Keyfi fesih yetkisi olmamalıdır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sorun: Alo 184

Çözüm: Mobbing hattına dönüşen 184 danışma hattı bir an önce kaldırılmalı. Yanlış bilgi ve yönlendirmelerle şiddete davetiye gönderen kamu görevlilerine en ağır yaptırımlar getirilmelidir.

Sorun: Ceza ve İhtar Puanları Aile Hekimleri ve aile sağlığı elemanları Devlet Memurları Kanunu'na tabi olmadıkları için haklarında disiplin hükümleri bakımından Devlet Memurları Kanunu uygulanmamaktadır. Aile Hekimliği Ödeme ve Sözleşme Yönetmeliği Ek-2'de belirli fiiller ve karşılığında ihtar puanları düzenlenmektedir. Bu nedenle idare ile sözleşme imzalayarak Aile Hekimi ve aile sağlığı elemanı olanlar Yönetmelik EK-2'de düzenlenen fiilleri işlediklerinde karşılığında düzenlenen ihtar puanları ile cezalandırılmakta, bir sözleşme dönemi içerisinde söz konusu ihtar puanlarının iki yüz puanı bulması halinde sözleşmeleri feshedilmektedir.

Çözüm: Tüm meslek türleri içinde sadece Aile Hekimliği mevzuatında bulunan "ceza ve ihtar puanları uygulamasından vazgeçilmelidir. Hukuksuz, muğlak ifadeler içeren, keyfi uygulamalara neden olan, mahkemelerden dönen uygulama ya derhal son verilmelidir. Açık net ifadeler içeren ve sistemin sağlıklı işlemesi için rehber olacak bir hukuki düzenleme gerçekleştirilmelidir.

Sorun: Negatif Performans Aile Hekimliğinde negatif performans uygulamasının dayanağı 5258 sayılı Aile Hekimliği Kanunu'nun "Personelin statüsü ve mali haklar" başlıklı 3. Maddesinin 7. Fıkrasında yer alan "Sağlık Bakanlığınca belirlenen standartlara göre, koruyucu hekimlik hizmetlerinin eksik uygulaması halinde bu ödeme tutarından brüt ücretin % 20'sine kadar indirim yapılır." hükmüdür.

Dünyada bir benzeri olmayan "Negatif Performans Uygulaması", Aile hekimine gelmeyen kişinin sorumluluğunu, hekime yüklemektedir. Aile Hekimi koruyucu sağlık hizmetleri kapsamında gebe izlemleri, bebek izlemleri, çocuk izlemleri, bağışıklama çalışması yapmakla görevlidir. Bu işlemlerin yapılabilmesi için kişilerin Aile Sağlığı Merkezlerine gelmesi gereklidir. Bu kişilerin birçoğu ise Aile Sağlığı Merkezine gelmemekte, Sağlık Bakanlığı ise bunun sorumluluğu tek taraflı Aile Hekimlerine vermektedir.

Çözüm: Negatif performans kaldırılmalıdır. Aşı ve İzlemler için kişilere sorumluluk verilmelidir. Aşı ve izlemleri kabul etmeyen şahıslar takipten çıkarılmalı, ısrarla kendi sorumluluklarını yerine getirmeyen vatandaşlar nedeniyle Aile Hekimleri negatif performansa tabi tutulmamalıdır. Aile Hekimleri aşı ve izlemleri görevleri gereği, performans beklentisi olmadan yapmaktadır.

Kişilere yönelik; kamu spotu, özendirme ile sağlık okuryazarlığı arttırılmalı, SGK üzerinden yaptırımlar (hizmet kısıtlaması, katılım payını yükseltme gibi) düzenlenmelidir. Kaymakamlıklardan verilen sosyal yardımların devamlılığı aşı, izlem ya da taramaların yaptırılması şartına bağlanmalıdır.

Mevcut uygulamada yapılması beklenen her işlem için kişilerin evine gidilerek ASM'ye çağırılması ya da o bölgeden ayrıldığı tespit edilmesidir. Ancak Aile Hekimlerinin görevi bu olmamalıdır. Telefon, SMS veya PTT tebligatı yoluyla kişilere yapılan ihbar yeterli sayılmalıdır. Kişilere ulaşılamadığı için yapılamayan işlemler nedeniyle hekime sorumluluk yüklenmemelidir.

Sorun: Mobbinge Varan Denetlemeler Aile Hekimliği Uygulama Yönetmeliği'nin 33. maddesine göre, Aile Sağlığı Merkezleri, Aile Hekimleri ve aile sağlığı elemanları, olağan dışı denetimler hariç olmak üzere, altı aylık aralıklarla denetlenir. Uygulamada ise keyfi olağandışı denetimler son derece yaygındır.

Çözüm: Olağan dışı denetlemeler ancak yazılı ve şikâyetçinin ıslak imzalı şikâyetine bağlı olarak yapılabilir. Denetleme ekibinde mutlaka bir hekim bulunmalıdır.

Sorun: Yıllık İzinler Aile Hekimlerimizin izin hakkına ve kazanımlarına yönelik keyfi bir müdahale söz konusudur.

Çözüm: Her Aile Hekiminin ve Aile Sağlığı Çalışanının yıllık 30 gün ücretli izin hakkı olmalıdır. Yıllık izin kullanandan herhangi bir kesinti yapılması, ücretli yıllık izin tanımına uymamaktadır. İzinli hekim ya da aile sağlığı çalışanı yerine görevlendirme yapıldığında da görevlendirilen kişiye tıpkı hizmet içi eğitim görevlendirmelerinde olduğu gibi vekâlet ücreti ödenmelidir.

Sorun: Hastalık İzinleri

Her meslek erbabının izin hakkı, hastalandığında rapor alma hakkı varken Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışan Aile Hekimlerinin bu haktan yararlanmak için çalıştığı ASM'deki diğer bir Aile Hekimine vekâlet vermesi gerekmektedir. Vekâlet verecek bir başka Aile Hekimi bulunmadığında ise çalışma ücretlerinden kesinti yapılmaktadır. Ayrıca vekâlet sistemi Aile Hekimleri üzerindeki iş yükünü arttırmakta, bu da vatandaşın kaliteli hizmet almasına engel olmaktadır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Çözüm: Hastalık bir tercih değildir. Aile Hekimliğinde hastalık izni, hastaneye yatış dönemi izinleri, refakatçi izinleri tam olarak tanımlanmalıdır. Zorunlu yatış ve tedavi süreçlerinde hekimlerden maaş kesintisi yapılmamalıdır.

Sorun: Sevk Zinciri Sevk zincirindeki temel amaç, hastaların en uygun sağlık hizmetini en uygun hizmet sunucudan almasını sağlamaktır. Ne var ki, Türkiye'deki Aile Hekimliği modelinde mevcut kayıtlı hasta sayıları ve ikinci basamak ile üçüncü basamak hastanelerin mevcut ödeme modeli sevk zinciri uygulamasını mümkün kılmamaktadır.

Çözüm: Nitelikli, kolay ulaşılabilir ve etkin bir sağlık hizmeti için etkili, kademeli sevk zinciri uygulamasına geçilmelidir. Hekim başına kayıtlı nüfus sayısı 3 bin 405'ten 2.000'ler civarına çekilerek bu geçiş kademeli olarak sağlanmalıdır. Kayıtlı kişi sayısındaki düşüşler nedeniyle Aile Hekimliği çalışanların ücretlerinde azalma olmayacak şekilde katsayı düzenlemeleri yapılmalıdır.

Sorun: Randevu Uygulaması Aile Hekimliği uygulamasının temeli koruyucu ve önleyici sağlık uygulamasıdır. Aile Sağlığı Merkezlerinin fiziksel koşullarının kısıtlı olabileceği, çocuk-gebe-yaşlı gibi COVID-19 için risk taşıyacak hastaların da bulunduğu göz önüne alınarak hastanelerde olduğu gibi Aile Sağlığı Merkezlerine de mutlaka RANDEVU ile gidilmesi sağlanmalıdır.

Çözüm: Aile Sağlığı Merkezlerinde muayene süreleri ayarlanmalı koruyucu ve tedavi edici hizmetlerin bir arada sürdürülebildiği bir yapıya büründürülmelidir. Artık dünyada olduğu gibi acil haller dışında randevusuz hasta kabulü terkedilmelidir. Poliklinikteki yığılmaların önüne geçebilmek adına devam reçetesi uygulamasına tekrar dönülmelidir.

Sorun: Aile Sağlığı Merkezi Kiraları Aile Hekimlerinin, kamu adına, kamu yararına sundukları birinci basamak sağlık hizmetlerini kamu binalarında kira bedeli ödemediği esastır.

Çözüm: Çoğunlukla uygulanan Sanal ASM tanımı kalkmalıdır. Daha kurumsal mekanlama sistemine geçilmelidir. Tüm ASM binaları Bakanlık tarafından yaptırılmalı, bunun mümkün olmadığı durumlarda ise belediye veya diğer kurumlar tarafından yaptırılmalıdır. ASM kiralari bölgelere göre aynı olmalıdır. Standart ASM planları çeşitli ihtiyaçlara göre olmalı, bunlar coğrafi konuma ve gerçek ihtiyaca uygun şekilde, bölgede kişilerin ulaşımı en uygun şekilde planlanarak konumlandırılmalıdır. Şimdiye kadar planlanmış ve yerleşim işlemi yapılmış olan Sanal ASM kiralari; ortalama ASM kiralari tespit edilip aradaki fark müdürlükler tarafından karşılanmalıdır.

Sorun: Sendikal Faaliyetlerin Kısıtlanması Aile Sağlığı Çalışanları kendine özel yapısı ile maalesef mevcut sendikaların toplu sözleşme döneminde temsil edilememektedir.

Çözüm: Sendikalı olmanın önündeki engeller kaldırılmalıdır. Aile Hekimliği uygulamasının sendikal yapıda temsil edilebilmesi için Aile Hekimliğini ayrı bir iş kolu olarak kabul edilerek, kanuni düzenlemeler yapılmalı ve Aile Hekimliği iş kolunda en fazla üyesi olan sendikaların toplu sözleşme yetkisi kanuni düzenlemede yer almalıdır.

Sorun: Yıpranma Payı Sağlıkta Dönüşüm Sistemi ve pandemi süreci sağlık çalışanlarında psikolojik ve fiziksel yorgunluk oluşturmuş, yıpranmalarına neden olmuştur. Yıpranma tüm sağlık çalışanlarını kapsamaktadır. Öte taraftan Aile Hekimliği çalışanlarına detayları bakanlık tarafından belirlenerek verilecek ek ödemenin, mart ayından bu yana devam eden ve ne kadar süreceği belli olmayan pandemi dönemi için 3 ay süre ile sınırlandırılmış olması, sağlık çalışanlarının kabul edilebilir bir yaklaşım değildir.

Çözüm: Daha önce söz verildiği ve gündeme geldiği üzere sağlık çalışanlarının "yıpranma payları" ile alakalı düzenleme TBMM ne getirilerek adaletli bir şekilde herhangi bir ayırıştırıcı kıstas göz önünde bulundurulmadan kanunlaşmasının sağlanması ve uygulamasına geçilmesi süreci hızlandırılmalıdır.

Sorun: Raporlar Aile Hekimleri sürekli artan iş yüklerinin yanı sıra kendilerinden talep edilen ve sayısı bir dönem neredeyse 400'ü bulan raporlar sebebiyle mesleklerini yapamaz hale gelmişlerdir.

Çözüm: Tüm iş yerlerinde iş yeri hekimi ve iş güvenliği uzmanı bulundurulmalıdır. Finansal aksaklıklar için sosyal devlet gereği iş yeri sahiplerine ekonomik destek verilmeli, Aile Hekimleri ilgili iş yerleri sözleşme imzalayarak iş yeri hekimliği hizmeti vermelidir.

İşe giriş, sürücü, asker, okul, kreş, kuran kursu, staj vs yüzlerce çeşidi bulan rapor muayene isteklerinin bu dönemde daha da artacağı beklendiğinden, bu işlemler için özel olarak oluşturulan (2. Basamak ya da sağlıklı hayat merkezlerinde) polikliniklerde yine randevu sistemiyle verilmesinin derhal hayata geçirilmelidir. Sağlık Bakanlığınca onanmamış ve tıbbi sınırları çizilmemiş rapor istemleri ret edilmeli ve Bakanlık bu konuda kararlılığını ilan etmelidir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Sorun: Mali Kayıplar Aile Hekimliğinin başlangıcından 2016 yılına kadar, hak edişlerde ve cari giderlerde %25-35 civarında kayıp yaşanmıştır.

Çözüm: Bu kayıpların düzeltilmesi gerekmektedir. Örnek vermek gerekirse, son 10 yılda grupsuz birim cari gider ödeneği %16 artarken, kira giderleri %147 artmıştır. Son 10 yılda gelire göre kira artış oranı 9 kat fazla olmuştur. Aynı şekilde A grubu birimlerin gider ödeneği için aldığı zam, son 10 yılda %133 artarken; bu giderden kullanacağı asgari ücretli personel çalıştırma maliyeti ise %236 oranında artmıştır. Sonuç olarak en kısa zamanda yeni ücret yönetmeliği ile katsayılar arttırılmalıdır.

Sorun: Emeklilik Esnasında Hak Kaybı Çözüm: Aile Sağlığı Çalışanlarının emekliliğe yansımayan ödemeleri ile ilgili kanun maddesi bir kez daha gözden geçirilmelidir. Çalışılan yıla göre artan maaş düzenlemesi üzerinde ilgili kurum ve kuruluşlarla birlikte çalışılmalıdır.

Sorun: Aile Sağlığı Çalışan (ASÇ) İhtiyacı Aile Hekimliği Birimi; mevzuattaki tanımında bir Doktor ve bir Aile Sağlığı Çalışanından oluşur denmektedir. Son zamanlarda Aile Hekimliği Birimlerinin yüzde 10'unda Aile Sağlığı Çalışanı (ASÇ) olmadan hizmet verilmektedir. Aile Sağlığı Çalışanları maaşların çok düşük seviyelerde kalması nedeniyle düşük nüfuslu birimlerde çalışmak istememektedir. Bu durum da hem hekimin iş yükünü çok daha fazla artmakta, hem de verilmek istenen hizmet kalitesini azaltmaktadır.

Çözüm: Aile Hekimliği uygulamasında farklı personel statüsünün sona erdirilmesi için halen Sağlık Bakanlığı'nda kamu dışından istihdam, vekil ve sözleşmeli olarak görev yapan tüm sağlık çalışanlarının 4/A kamu görevlisi kadrosuna alınması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Aile Sağlığı Çalışanlarıyla ilgili açığın giderilmesi için bir an önce personel ataması yapılmalıdır. Bu düzenlemeler hayata geçene kadar ise Valiliklerin kamu dışı ASÇ ile sözleşme yapılması yetkisini kullanması sağlanmalıdır.

Sorun: Aşı Reddi

Eksiksiz toplumsal aşılama hayat kurtaran bir uygulamadır. Ülkemizde son yıllarda aşı karşıtlığı yaygınlaşmakta ve toplum sağlığını ciddi anlamda tehdit etmektedir. Ülkemizde aşı karşıtlığının bir yaptırımı yoktur. Ailelere her hangi bir yasal zorunluluk ve sorumluluk verilmediğinden eksiksiz aşı uygulaması tamamen Aile Hekimleri ve aile sağlığı çalışanlarının sırtına yüklenmiş bir görevdir. **ÇÖZÜM:** Toplum ve birey sağlığı açısından tehlikeli boyutlara ulaşmaya başlayan aşı reddi için tutanak tutup İlçe Sağlık Müdürlükleri'ne bildirim yapılmalı, bu kişilerle bu konuda eğitilmiş personel görüşmeli; toplum ve birey sağlığı hakkında ayrıntılı bilgilendirme yapılmalıdır. Ana hedefimiz tam aşıli bebek ve çocuklar olmalı ve aşılama zorunlu hale getirilmelidir.

Sorun: Adli ve Defin Nöbetleri

Çözüm: Adli ve defin nöbetlerinde gönüllük esası olmalıdır. İcap ücreti dışında bilirkişi ücreti alınmalıdır.

Sorun: Temizlik Personeli Yetersizliği

ÇÖZÜM: Büyüklüğü Fark Etmeksizin Her ASM'de Günlük En Az Bir Temizlik Personeli Çalıştırılmalıdır. Bu Hizmet İçin gerekli ödeme cari gidere eklenmelidir.

Sorun: Sağlık Okur-Yazarlığı Çalışmalarının Yetersiz Oluşu

Sağlık okuryazarlığı, bireylerin uygun sağlık kararları verebilmek için gereksinim duydukları sağlık bilgilerine erişme imkânlarının, bilgiyi anlama ve amaçları yönünde kullanabilme yeterliliklerinin düzeyini tanımlayan bir kavram olarak kullanılmaktadır.

Çözüm: Sağlık okur-yazarlığı çalışmalarına bir an önce hız verilmeli, Kamu spotları ve başka görsellerle bakanlık tarafından bilgilendirme çalışmaları ivedilikle gerçekleştirilmelidir.

Sorun: Gruplandırma Aile Sağlığı Merkezi gideri olarak yapılacak katkıların tespitinde kullanılmak üzere Aile Hekimliği birimi gruplandırması yapılmaktadır. Buna göre Aile Sağlığı Merkezleri Bakanlıkça belirlenen kriterleri yerine getirdiği ölçüde A,- B,C,D grubu olarak tanımlanmakta ve grup kategorisine göre katkı ödemesinden yararlanmaktadır.

Çözüm: Gruplandırma kaldırılıp herkese A sınıfı cari gider vererek tüm Aile Hekimlerinin eşit standartlarda çalışması sağlanmalıdır.

Sorun: Evde Sağlık Hizmetlerinin Güncellenmemesi

Çözüm: Evde sağlık hizmetleri biriminin güçlendirilmesi ve görevlerinin net olarak belirlenmesi gereklidir. Aile Hekimlerinin bu konudaki görevleri yalnızca tespit ile sınırlandırılmalıdır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Pandemi Döneminde Sorunlar ve Çözüm Önerileri

1- Bilim Kurulunda Temsiliyet Sağlanmalıdır

Sağlık Bakanlığımızın Bilim Kurulunda, Aile Hekimliği akademisyenleri ve saha çalışanları temsil edilmelidir. Sahadaki uygulayıcıların Bilim Kurulunda temsili, saha gerçekliği ile uyumlu kararların alınmasına, dolayısıyla sahada daha uygulanabilir kararlarla etkin mücadelenin hız kazanmasına olanak sağlayacaktır.

2- İl Pandemi Kurulunda Temsiliyet Sağlanmalıdır

İl pandemi kurullarına Aile Hekimleri temsilcisi alınmalıdır.

3- Randevu Sistemine Geçilmelidir

Pandemi döneminde Acil Sağlık Hizmeti kapsamı dışında kalan gerek tedavi edici gerek koruyucu sağlık hizmeti sunumu randevu ile gerçekleştirilmelidir. Randevular, hasta başına en az 10 dakika süre ayırmaya olanak sağlamalıdır. Bu kapsamda Bakanlık, yeterli ve makul sürelerde randevu sağlayacak etkin bir alt yapıyı düzenlemeli ve randevulu hizmet zorunluluğunu kamuoyuna duyurmalıdır.

4- Raporlu İlaçların Eczaneden Temini Sağlanmalıdır

65 yaş üzerine uygulanan ve herhangi bir tanı kısıtlaması olmadan raporlu ilaçların eczanelerden reçetesiz temini, 18-65 yaş grubunu kapsayacak şekilde genişletilmelidir.

5- Rapor İstemleri Azaltılmalıdır

Pandemi dönemi sebebiyle Sağlık Bakanlığınca onanmamış ve tıbbi sınırları çizilmemiş rapor istemleri reddedilmeli ve Bakanlık bu konuda kararlılığını ilan etmelidir. Covid-19 nedeniyle izole olması gereken vatandaşlar SGK'dan otomatik olarak raporlu sayılmalıdır. Aile Hekimlerine yapılan başvurular iş yükünü artırmaktadır.

6- Okul İzlemleri Ertelenmelidir

Pandemi süresince izlemler performans dışında tutulmalı ve okul izlemleri ertelenmeli, 1. ve 8. sınıf öğrencileri dışında kalan okul izlemleri kaldırılmalıdır.

7- Okul Aşıları Kesintiye Uğramamalıdır

Okul çağı çocukluk aşılamalarında görev alan İlçe Sağlık Müdürlüğü'nde görevli personeller, İlçe Sağlık Müdürlüğü bünyesinde açılacak Misafir Hasta Polikliniklerinde görevlendirilmeli, filyasyon çalışmalarına başka personellerle devam edilmeli ve söz konusu personel sadece izlem ve aşı hizmetlerinde görev almalıdır.

8- Psikolojik Yardım Sağlanmalıdır

Uzun süren ve daha da sürmesi beklenen pandemi süreci Sağlık Çalışanlarında psikolojik ve fiziksel yorgunluk oluşturmuş, yıpranmalarına neden olmuştur. İhtiyaç halinde sağlık çalışanlarının çocukları ve/veya bakım verdikleri aile üyeleri için gerekli destek ortamları (kreş, bakımevi vb.) sağlanmalı, gerektiğinde sağlık çalışanların psikolojik yardım yapılmalı, ayrıca yıpranma, tüm Sağlık Çalışanlarını kapsamaktadır. Bu bağlamda, yıpranma payı ile ilgili yasal düzenlemeler ivedilikle gözden geçirilmeli, sadece nöbet tutan çalışanlara yönelik düzenlenmiş olan kanun Sağlık Çalışanlarının tamamını kapsayacak şekilde yaygınlaştırılmalı, yıpranma süreleri yeniden düzenlenmelidir.

9- Covid-19 Meslek Hastalığı Sayılmalıdır

Koruyucu ekipmanların yüzde yüz etkili olmadığı göz önünde bulundurularak, COVID-19 hastalığına yakalanan sağlık çalışanları hiçbir prosedüre gerek kalmaksızın meslek hastalığına yakalanmış kabul edilmelidir. Tedavi ve rehabilitasyonları bu doğrultuda sağlanmalı, ölümü halinde ise yasada belirtilen koşullar varisleri ve yakınlarına uygulanmalıdır. Bu doğrultuda, Sağlık Güvenlik Kurumu Başkanlığı Emeklilik Hizmetleri Genel Müdürlüğü, COVID-19 konulu 2020'ye 12 sayılı genelgesi derhal iptal edilmeli ve yeni düzenleme yapılmalıdır.

10- Şehitlik Ünvanı Verilmelidir

COVID-19 nedeniyle hayatını kaybeden sağlık çalışanlarının meslek şehidi olarak tanınmalıdır.

11- Klinik Bulgular İstatistiklere Yansıtılmalıdır

Ülkemizde COVID-19 tanısı PCR testi sonucuna göre konulmaktadır. Oysa bu testler yüzde 30-60 oranında yalancı negatif sonuç vermektedir. PCR testi negatif(-) olan ancak klinik ve tomografi bulgusu covid ile uyumlu olup bu şekilde tedavi görenler de mutlaka istatistiklere yansıtılmalıdır.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

12- Maaş Kesintileri

Covid hastalığı nedeniyle Aile Hekimlerinin çalışmadığı sürede maaş kesintileri yapıldı. 1 Ağustos'tan itibaren bu kesintinin yapılmayacağı açıklandı. 1 Ağustos'tan önceki dönemde yapılan kesintiler ödenmelidir.

13- Düzenli Test

COVID-19 testi ivedilikle ve periyodik olarak tüm sağlık personeline yapılmalı ve test sonucu pozitif çıkanlar görevlerine ara vermelidir.

14- Yeterli Ekipman Sağlanmalıdır

Kış ve bahar ayında yaşanan sorunlar da göz önüne alındığında birinci basamakta, özellikle Aile Sağlığı Merkezlerinde çalışmakta olan ve hasta ile ilk temas noktasını oluşturan sağlık personeli için Kişisel Koruyucu Ekipman (KKE) temininde yaşanan eksiklikler giderilmelidir. Bakanlık rehberlerine uygun, eksiksiz ve belirli bir gelecek zaman dilimini kapsayacak şekilde yeterli miktarda KKE ivedilikle bu yerlere dağıtılmalıdır.

15- Kodlamalar Doğru Yapılmalıdır

COVID-19 hastalık kodlamaları doğru yapılmalıdır.

16- İş Yükleri Adil Olmalıdır

Hastanede görev yapan Aile Hekimliği asistan, uzman ve öğretim üyeleri "ilk öne sürülerek fazladan iş yüklenecek personel" olarak görülmemeli, COVID-19 poliklinik ve servislerindeki adil olmayan iş yüklerine son verilmelidir.

17- İzolasyon Planlaması Yapılmalıdır

Karantina önlemlerini hızla alabilmek için şüpheli ve doğrulanmış vaka tespit ve takiplerinin yapılması için plan hazırlanmalıdır.

18- Maske- Mesafe- Hijyen Kuralına Uyulmalıdır

Maske kullanımı, el hijyeni ve fiziksel mesafe kurallarına maksimum riayet edilmesini sağlayacak önlemler ivedilikle ve katı bir şekilde uygulanmalıdır.

19- İş Yaşamında Değişiklikler Yapılmalıdır

Kamu ve özelde çalışanlar için uzaktan yönetilebilecek işlerin uzaktan verilmesi veya- haftanın belli günlerinde işe gidilmesinin sağlanması, mesai saatlerini kaydırma uygulamasına geçilmelidir.

20- Esnek Mesaiye Geçilmelidir

Sağlık çalışanlarının yeterli uyku, beslenme, fiziksel aktiviteye dikkat etmesi için çalışma koşulları gözden geçirilmesi, gereğinde esnek mesai uygulaması ile sağlık çalışanlarının dönüşümlü çalışmaları sağlanmalıdır.

21- Kamu Spotları Yayınlanmalıdır

Televizyon kanallarının en yoğun izlendiği zamanlarda, internette ve sosyal medyada sürekli gösterilmek üzere herhangi bir sağlık sorununda yapılması gerekenleri ve izolasyonun nasıl uygulanması gerektiğini anlatan kamu spotları çekilmeli ve gösterime konulmalıdır.

Sonuç

Pandemi ile birlikte Aile Hekimleri ile Aile Sağlığı Çalışanları en yoğun şekilde salgına karşı mücadele eden sağlık çalışanları arasında yer almıştır.

Ülkemizde COVID-19 vakaları görülmeye başlaması ile birlikte Aile Sağlığı Çalışanlarının mevcut hizmetlerine, yenileri eklenmiştir. Aile Sağlığı Merkezleri salgın öncesinde verdikleri sağlık hizmetlerini aynı şekilde devam ettirirken, bunun yanında pandemi nedeniyle de birçok yeni görev de almışlardır.

COVID-19 vakalarının ilk görülmeye başladığı dönemden bugüne kadar aile sağlık merkezleri, tüm zorlu koşullara rağmen ikinci ve üçüncü basamak hastanelerin yükünü hafifletmiştir.

Her zaman verdikleri sağlık hizmetinin yanı sıra, covid 19'a ilişkin bilgilendirme, takip, gözlem ve veri toplama ile fiyasyon görevlerini de başarıyla yürütmüşlerdir.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Tüm bu fedakârca çalışmalara rağmen Aile Hekimlerine Sağlık Bakanlığının Mart-Nisan ve Mayıs ayı ek ödemeleri verilmemiştir. Aksine hastasından virüs kaparak izole olan, hastanede yatan Aile Hekimlerinin maaşları kesilmiştir. Son derece önemli bir sağlık hizmeti veren, salgın öncesindeki hizmetlerini de aksatmadan yürüten, Aile Hekimleri ile aile sağlık merkezi çalışanları açısından bu uygulama adaletsiz ve haksız bir sonucu ortaya çıkarmıştır.

Sağlıkta şiddetin çağımızın vebası olduğu bu durumda Aile Hekimleri ve Aile Sağlığı Çalışanları birinci basamak hizmet veren sağlık kuruluşu olduğu için daha büyük risk altındadır. Sözleşme baskısı ile yetersiz Aile Sağlığı Çalışanı ile görev yapan, mali hakları sürekli olarak kayba uğrayan, aldıkları ücretleri emekliliklerine yansımayan Aile Hekimleri performans baskısı altında çalışmaya zorlanmaktadır.

Pandemi ile birlikte iş yükü artan, saygınlıkları zedelenen, maaşları azalan, hiçbir haktan yararlandırılmayan Aile Hekimleri ve çalışanları için reform niteliğinden düzenlemeler yapılmak zorundadır. 7 aydır insanüstü çaba ile görevlerini yapan Aile Hekimlerinin deneyimleri Bilim Kuruluna ve İl Pandemi Kurullarına önemli katkılar sağlayacaktır. Bu nedenle bu kurullarda mutlaka Aile Hekimliği uzmanları görevlendirilmelidir.

Pandemi dönemini kahramanı Aile Hekimlerinin çalışma şartları yukarıdaki maddeler ışığında iyileştirilmelidir.

HES'TE 'KIRMIZI' ALARM

İstanbul'da Salgının Vahim Boyutu Ekranda: HES'te 'Kırmızı' Alarm

İktidar ekonominin durumu nedeniyle koronavirüs salgını nedeniyle gerekli tedbirleri almamak için diretirken salgın İstanbul'da vahim bir boyuta ulaştı. HES uygulamasında kentte 'yüksek riskli bölge' olmayan yerleşim yeri neredeyse kalmadı.

İstanbul'da salgının vahim boyutu ekranda: HES'te 'kırmızı' alarm

Türkiye'de iktidar yeni tedbirleri devreye sokmamak için diretirken koronavirüs salgını etkisini artırıyor. Sağlık Bakanı Fahrettin Koca'nın geçen haftalarda dikkat çektiği İstanbul'da durum giderek kötüleşiyor. Hayat Eve Sığar uygulamasına göre yerleşim yerlerinin neredeyse tamamı 'yüksek riskli bölge' olarak görünüyor.

Sağlık Bakanı Koca, geçen haftalarda yaptığı açıklamada İstanbul'un vaka sayısının Türkiye genelinin yüzde 40'ına, Ankara'nın ise 5 katına ulaştığını söylemişti. Koca, günlük yapılan 120 bin testin yarısının da İstanbul'da yapıldığını belirtmişti.

İstanbul Tabip Odası (İTO) da, kentte salgının bir 'kıran' dönüştüğünü belirterek "İstanbul için acil kapanma zamanı" çağrısında bulunmuştu. İTO Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Dr. Rukiye Eker Ömeroğlu, "Ambulanslar, COVID-19 hastalarını taşımaya yetişemiyor. Hastalar saatlerce sedyelerde bekletiliyor. Hastanede mevcut servisler yetmiyor; her gün yeni yeni COVID-19 servisleri açılıyor. İstanbul için acil kapanma zamanı" dedi.

Kentteki durumu Hayat Eve Sığar uygulaması da ortaya koydu. Uygulamaya göre kentte yerleşim yeri olan neredeyse her yer 'yüksek riskli bölge' olarak görünüyor.

TÜRKİYE'Yİ YALNIZLAŞTIRAN STRATEJİ VE DİPLOMASİDEN YOKSUN DIŞ POLİTİKA

Türkiye'ye Karşı Uluslararası Alanda 'Dinci ve Aşırı Milliyetçi Eylemlere Destek Veren Ülke' Algısına Zemin Hazırlanıyor!

Fransa ve Avusturya'da yaşanan terör saldırıları sonrasında eylemlerle Türkiye arasında bağlantı kurma çabaları dikkat çekiyor. Fransa, Almanya ve Rusya'da Türk Milliyetçisi örgütlere yönelik iddialar, yasaklama kararları, ülkemizin 'teröre sponsorlukla' suçlanmasına zemin hazırlama gayretleri olarak görülebilir. İktidar sözcülerinin bu konuda Türkiye'yi bekleyen olası tehlikeleri değerlendirerek bir eylem ve söylem planı geliştirmeleri gerekiyor.

Türkiye ile Fransa arasında Ortadoğu ve Doğu Akdeniz'de yaşanan gerginlikler, islâmiyete gölge düşüren terör saldırıları ve insanlık dışı eylemler sonrasında yeni bir boyut kazandı. Fransa'daki Bozkurtlar hareketi ve Ülkü Ocakları yasaklanan milliyetçi Türk kökenli örgütlenmelerden birisi olurken, BarakaCity adlı İslami kuruluş da 'dinci ve radikal düşünceleri yaymak, örgütlemek' suçlamasıyla kapatılarak yasaklandı. Yöneticilerinin sınır dışı edilmesi kararlaştırıldı. BarakaCity yöneticileri sosyal medya üzerinden Türkiye'ye siyasi iltica talebinde bulundular. Göç İdaresi Başkanlığı'nın yanıt vererek başvurularının değerlendirileceğini bildirmesi uluslararası medyada bu örgüt ve kişilerin Türkiye ile bağlantılı şekilde yorumlanmasına yol açtı.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Avrupa'da dinci terör saldırıları artarken, Viyana saldırısını gerçekleştiren kişinin Türkiye'den sınır dışı edildiğinin ortaya çıkması, saldırganların ve olayların zorlama bir şekilde Türkiye ile bağlantılı olarak yorumlanmasını beraberinde getirdi.

Türkiye'nin yaklaşık 5 milyon Suriyeliye ev sahipliği yapması yanında, Suriye'de cihatçı radikallerin elindeki son bölge olan İdlib'in de Türkiye ve TSK tarafından kontrol ediliyor olması ülkemizin İdlib'teki cihatçı örgütlerin hamisi olarak algılanmasına zemin hazırlıyor.

Gerek Suriye'den Libya'ya savaşmak üzere Suriyeli cihatçıların taşındığının bizzat Cumhurbaşkanı tarafından ifade edilmesi gerekse Rusya Devlet Başkanı Putin'in Cumhurbaşkanı Erdoğan'a Suriye ve Ortadoğu'dan cihatçı radikallerin Dağlık Karabağ'a, Kafkasya'ya taşınmasından duyduğu rahatsızlığı ilettiğinin Kremlin tarafından açıklanması ülkemizin bu konuda sorumlu tutulacağı bir uluslararası atmosferi hazırlıyor.

Son dönemde Avrupa'dan ve Rusya'dan gelen açıklamalarda Türkiye'nin cihatçılara destek vermekle, onları Avrupa ve Kafkasya'ya taşımakla itham edilmesi yanında Türk milliyetçiliğini örgütlemeye çalışmakla da suçlanması dikkat çekici!

Fransa'nın yanı sıra Almanya'nın da ülke sınırları içinde Bozkurtlar olarak adlandırılan Almanya Demokratik Ülkücü Türk Dernekleri Federasyonu'na (ADÜTDF) örgütlenmesine karşı Anayasayı Koruma Kurumu ve savcılıklarca soruşturma başlattığını duyurması ciddi bir gelişme. Rusya Uluslararası İlişkiler Konseyi'nin Karabağ konusunda yaptığı açıklamada Ermenistan'a karşı savaşmak için doğrudan Türkiye'den kendilerini Bozkurtlar olarak tanımlayan grupların bölgeye gelmeye başladığını öne sürmesi Rusya'nın sadece cihatçılar konusunda değil Türk Milliyetçisi gruplar konusunda da Türkiye'yi hedef aldığını gösteriyor.

CB Erdoğan'ın AK Parti il kongrelerinde ifade ettiği "İdlib'de, Afrin'de, Zeytin Dalı'nda, Pençe Harekâtı'nda şehitler verdik. Ama şunu unutmayın, her şehit bizim için arazilerin vatan olması demektir" sözleri aynı zamanda dinci ve milliyetçi örgütlenmelere verilen destekle Suriye'de TSK'nın kontrolü altındaki bölgelerin işgal ve ilhak edileceği yorumlarını yaygınlaştırıyor.

Giderek Türkiye'ye karşı uluslararası alanda 'dinci ve aşırı milliyetçi eylemlere destek veren ülke' algısının pekiştirilmek istendiğini, bu algıya zemin hazırlanması çabalarına hız verildiğini öngörmekteyim. Türkiye'ye karşı yeni bir uluslararası kuşatma ve yalnızlaştırma stratejisinin uygulamaya konulduğu izlenimini güçlendiren girişimlerin yürütüldüğü kanısındayım. Buna karşı iktidarın bir söylem ve diplomatik yollardan eylem planlaması yapmasının, bu algıyı yok edecek karşı hamlelerin devreye sokulmasını elzem görmekteyiz.

Libya'da Türkiye Geri Planda Kalırken, Almanya ve Fransa'nın Etkinliği Öne Çıkıyor!

Libya'da hızla ilerleyen kalıcı ateşkes ve ulusal uzlaşma sürecinde Türkiye geri planda kalırken, Almanya ve Fransa'nın etkinliği öne çıkıyor. Daha önce ulusal uzlaşma ve gelecek yıl yapılacak seçimlere kadar yeni bir mutabakat hükümeti kurulmasının önünü açmak için ekim sonunda istifa edeceğini açıklayan Feyiz el Sarrac, Almanya'nın ısrarı ve görevini sürdürmesi konusundaki talebi üzerine istifadan vazgeçtiğini açıkladı!

Libya'da kalıcı ateşkesin sağlanması ve tarafların uzlaşma yolunda önemli mesafe kat etmeleri ülkede barışın tesisi umutlarını artırdı. Trablus ve Tobruk yönetimleri arasında varılan mutabakat çerçevesinde siyasi çözüm ve gelecek yıl yapılması öngörülen devlet başkanlığı ve parlamento seçimleri için tarafların 9 Kasım'da tekrar bir araya gelerek müzakerelere devam edecekleri açıklandı.

Libya'da son günlerde yaşanan en önemli gelişmelerden birisi ise Almanya'nın giderek sürece ağırlığını koyması... İktidarın desteklediği Trablus merkezli Ulusal Mutabakat Hükümeti (UMH) Başkanı Feyiz el Sarrac daha önce yaptığı açıklamada Ekim ayı sonunda görevi bırakacağını açıklamıştı. Ancak Cenevre ve Kahire müzakerelerinde kaydedilen ilerlemeler ve olumlu gelişmeler sonrasında Alman hükümetinin Berlin Konferansı sonuç bildirgesi çerçevesinde Sarrac'ın görevine devam etmesi, müzakerelerin başarısına katkı vermesini istediğini duyurdu. Bu gelişmeler sonrasında Sarrac'ın istifa etme kararından vazgeçtiği açıklandı.

Almanya, Libya'da Trablus merkezli UMH ile ülkenin doğu ve güney bölgelerinin kontrolünü elinde bulunduran Tobruk yönetimi, Libya Ulusal Meclisi (LUM) ve Halife Hafter'e bağlı Libya Ulusal Ordusu (LUO) arasındaki barış görüşmelerinde arabuluculuğu yürütüyor. Hemen tüm ülkeler her iki mutabakata destek vererek memnuniyetlerini açıklarken, Cumhurbaşkanı Erdoğan kalıcı ateşkesin uzun süreli olacağını sanmadığını, mutabakatların alt düzeydeki kişiler tarafından yapıldığını ifade ederek UMH ile Türkiye arasındaki anlaşmaların geçerli olduğunu ifade etmişti.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Dolayısıyla Türkiye tarafından Libya'ya götürülen Suriyeli cihatçı milislerin bu mutabakat çerçevesinde Libya'dan ayrılmaları gerekiyor. Ancak UMH ile imzalanan Askeri İşbirliği ve Savunma Anlaşması çerçevesinde Libya'da bulunan TSK mensuplarının da ülkeyi terk edip etmeyecekleri belirsizliğini koruyor. Bunun yanı sıra kısa süre önce Milli Savunma Bakanlığı, Katar Savunma Bakanlığı ve UMH arasında Libya ordusunun eğitimi için de anlaşmalar imzalanmıştı.

İktidar, Sarrac'ın istifası sonrasında UMH kabinesindeki güçlü isimlerden ve İhvan'ın liderlerinden İçişleri Bakanı Fethi Başağa'nın göreve gelmesini hedefliyordu. Sarrac'ın Almanya, Fransa, BM ve AB'nin ısrarıyla istifadan vazgeçmesi, başbakanlık görevine devam edeceğini açıklaması Başağa üzerine kurulan plan ve senaryoları bozdu. İktidarın Sarrac ile de ilişkileri yeniden eski durumuna getirme çabalarına yöneleceğini söyleyebilirim.

Barış süreci çerçevesinde müzakerelerdeki tarafların 9 Kasım'da Tunus'ta bir araya gelmesi planlanıyor. **Siyasi Diyalog Forumu Toplantısı** öncesinde Libya BM Misyonu (UNSIFL) tarafından açıklanan diyalog heyeti isim listesi tartışma yarattı. Tobruk yönetimi ve Libya Aşiretler Konseyi BM'den listenin geri çekilmesini ve daha dengeli bir diyalog heyeti listesi hazırlanmasını istedi.

Libya'da hızlanan gelişmeler, çözüm yönünde Cenevre ve Kahire'de atılan adımlar sonrasında şimdi sürecin Tunus tarafından ev sahipliği yapılarak yürütülmesi, Türkiye'nin adeta sürecin dışında tutulması dikkat çekiyor. **İktidarın Libya'da inisiyatifi Mısır ve Almanya'ya kaptırdığını gösteren izlenimler artıyor!**

AB, Mali Yardımlar ve AB Fonlarıyla Bütçeden Yararlanabilmek İçin Hukuk Devletine Bağlılık ve Yargı Bağımsızlığı Kriteri

AB, üye ülkelerin mali yardımlar ve AB fonlarıyla bütçeden yararlanabilmeleri için hukuk devletine bağlılık ve yargı bağımsızlığı olmak üzere iki yeni kriteri kabul etti.

AB, üye ülkelerin mali yardımlar ve AB fonlarıyla bütçeden yararlanabilmeleri için hukuk devletine bağlılık ve yargı bağımsızlığı olmak üzere iki yeni kriteri kabul etti. Özellikle AB'ye yeni katılan ülkeler, medyaya ve yargıya yönelik baskıcı düzenlemeler ve yolsuzluk iddialarıyla gündeme gelmeye başlamışlardı. Getirilen bu iki kriterle; hukuk devleti ihlali durumunda, üye ülkenin AB'den sağladığı mali kaynakları kesilecek!

AB üyesi hükümetlerin temsilcileri, Avrupa Parlmanetosu ve AB Komisyonu arasında yürütülen kapsamlı müzakereler sonrasında AB Mali Kaynaklarından, fonlarından ve bütçesinden yararlanabilmek için üye ülkelere iki yeni kriter koşulu getirildi; Hukuk Devletine bağlılık ve Yargı Bağımsızlığı. Varılan mutabakatla kabul edilen iki yeni ilke çerçevesinde, hukuk devleti ilkelerini ihlal eden üye ülkelerin, birliğin mali kaynaklarından yararlanmasını kısıtlayan "cezalandırma mekanizması" üzerinde uzlaşma sağlandı. Şu ana kadar AB üyeliği için şart koşulan Kopenhag Siyasi Kriterleri ve Maastrich Ekonomi Kriterleri dışında ilk kez iki yeni kriter daha uygulama kapsamına alınarak ceza uygulanması kabul edilmiş oldu. Öneri Almanya tarafından gündeme getirildi. Buna göre bir üye ülkeye yaptırım uygulanmasını AB Komisyon'u önerecek, öneri üye ülkelerin nitelikli çoğunluğu, yani AB nüfusunun yüzde 65'ini temsil eden 15 üye ülkenin kabul oyu vermesiyle yürürlüğe girecek.

Özellikle son dönemde hukuk devleti ihlalleri nedeniyle AB'de ağır eleştirilerle karşı karşıya kalan Polonya ve Macaristan hukuk devleti ihlallerine karşı herhangi bir yaptırım mekanizması olmadığı için uygulamalarda ısrar ediyorlardı. Her iki ülke, bu mekanizmanın yürürlüğe sokulması ve hukuk devletine bağlılık ve yargı bağımsızlığı kriterlerinin kabulü halinde AB bütçesini ve alınacak olası önemli mali-finansal kararları veto ederek, bloke etme tehdidini gündeme getiriyorlardı. AB üyesi ülkelerin hükümet temsilcileri ve AP tarafından 'tarihi adım' olarak nitelendirilen hukuk devleti ihlallerinin belirlenmesinde; AB'nin her yıl yayınlayacağı üye ülkeler hakkında hazırlanacak 'Hukukun Üstünlüğü Raporu'ndaki tespitler ve uygulamaya dönük uyarı ve eleştiriler referans olarak alınacak.

Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'ndaki görüşmeler ve oylamalar sırasında kapsama tam üyeliğe aday ülkelerin de alınabileceği kaydediliyor. Böyle bir durumda Türkiye'ye yönelik olarak yargı bağımsızlığı, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, hukuk devleti ilkelerinden AB kriterlerinden uzaklaşılması eleştirilerinde bulunduğu göz önünde tutulduğunda; **AB mali fonlarından ve destek programlarından yararlanılması askıya alınabilir, bu mali desteklerin kesilmesi gündeme gelebilir!**

İdlip'te TSK'ya Yönelik Provokasyon Hazırlığı

Rus yetkililerin; cihatçıların idlip'te TSK'ya yönelik provokasyon hazırlığında olduğunu ve amacın TSK ile Suriye Ordusunu karşı karşıya getirerek çatışmaya sürüklemeyi hedeflediğini duyurmaları, dikkat çekici!

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

İdlib'te cihatçı grupların TSK birliklerine saldırarak bu saldırıları Suriye Ordusu'nun gerçekleştirdiği yönünde hazırlık yaptıklarını öne süren Rusya, bir yandan uyarırken diğer yandan Türkiye'ye saldırıların artacağı iddiasıyla "bölgeden çekilmesi" mesajını veriyor. Eş zamanlı olarak Dağlık Karabağ'da Türk askerlerinin yaygın faaliyetleriyle ilgili bilgilere ulaştıklarının açıklanması da Türkiye'ye verilmek istenen mesajlar açısından anlamlıdır!

İki hafta önce Türkiye'yi İdlib'te cihatçı gruplarla mücadele konusunda verdiği taahhütleri yerine getirmemekle itham eden Rusya'nın Suriye'deki Tarafları Uzlaştırma Merkezi, bu defa yaptığı basın açıklamasında ise İdlib'deki cihatçı militanların bölgedeki Türk askerlerine ve TSK gözlem noktalarına ateş açarak saldırıda bulunacaklarını, saldırının sorumluluğunu da Suriye ordusuna yıkmayı planladıklarını duyurdu. Rus askeri yetkililerin cihatçıların TSK'ya yönelik provokasyon hazırlığında olduğunun saptandığını ve amacın TSK ile Suriye Ordusunu karşı karşıya getirerek çatışmaya sürüklemeyi hedeflediğini duyurmaları dikkat çekici! Bu açıklamalar bir şekilde bölgedeki Türk askerlerine ve TSK gözlem noktalarına saldırı olacağı uyarısı yanında, TSK'nın bölgeden çekilmesi mesajı olarak da görülebilir.

Diğer yandan Rusya'nın Suriye'deki Tarafları Uzlaştırma Merkezi Başkanlığının açıklamalarının hemen akabinde Rusya Dış İstihbarat Başkanlığı'ndan da Dağlık Karabağ'daki TSK ve Türk istihbaratı faaliyetlerine yönelik açıklamaların gelmesi anlamlı ve dikkat çekici. Dağlık Karabağ'da eylül sonundan beri Azerbaycan ve Ermenistan arasında yaşanan çatışmalarda Türkiye en baştan itibaren Azerbaycan'ın yanında yer alırken, Suriye ve başka bölgelerden savaşçıların bölgeye taşındığı yönündeki iddialar ise iktidar tarafından reddediliyor. Rus yetkililerin ve Ermenistan ordusunun Azerbaycan operasyonlarında Türk subayların yer aldığı ve harekâtları koordine ettiği yönündeki iddialar da reddediliyor.

İdlib'te Türk askerlerine cihatçı saldırıların gerçekleşeceği şeklindeki Rus iddialarının hemen sonrasında, Rusya Dış İstihbarat Servisi direktörünün Dağlık Karabağ ile ilgili olarak Türkiye'ye ithamlarda bulunması, Kafkasya'da duyulan rahatsızlıkla ilgili mesajların yine Suriye ve İdlib ya da Suriye'de TSK kontrolündeki başka bölgeler üzerinden verilebileceğinin işaretlerini içeriyor.

TRUMP ANKARA'NIN ÇIKARINA NE YAPTI?

Türkiye-ABD ikili ilişkileri, Erdoğan-Trump arasındaki kişisel ilişkilerden ibaretmiş gibi yürütüldü. Bu ilişki, diplomatik geleneklerin ve teamüllerin o kadar dışındaydı ki, Trump'ın Erdoğan'a hakarete varan mektuplarının sızdırıldığı, "Ekonominizi mahvederim" tehditlerinin havada uçtuğu bir dönemi yaşadık. İktidar medyası Trump'ı yere göğe sığdıramasa da sormak gerek: Trump, Türkiye'nin çıkarlarına yönelik ne yaptı?

Yunus EMRE - * Doç. Dr., CHP Milletvekili

Joe Biden'ın seçim galibiyeti Türkiye-ABD ilişkilerini nasıl etkileyecek? Bu soruyu yanıtlamak için Trump ve Biden'ın dış politika perspektiflerinin hangi farkları içerdiğine ve bu farkların Türkiye için önemine odaklanmak gerekmektedir. Trump ve Biden arasında birçok farklılık bulunmakla birlikte Türkiye-ABD ilişkileri üzerinde etkili olacak üç farklılığı bu yazıda ele alacağım.

Bu farkların analizine geçmeden önce bir konuyu vurgulamak istiyorum. Kuşkusuz Biden 46. ABD Başkanı olarak her başkan gibi ülkesinin menfaatleri için çalışacak. Zaten teşekkür konuşmasında, "Tanrı ABD'yi korusun, Tanrı askerlerimizi korusun" diyerek kendisi de buna işaret etti. Ancak Türkiye'de iktidar sözcüleri ve iktidar medyası seçim sürecinin tamamında Trump taraftarı ve Biden karşıtı bir söylemi benimsedi. Bu kapsamda iktidarın Türkiye'yi iki başkan adayı arasında tercih yapacak bir konuma sürüklemesi büyük bir hata. Türkiye'nin ilkesel olarak yapması gereken şey, ABD halkının tercihi saygılı olmaktır. Zira Türk dış politikasında yaşanan büyük çöküşe son verecek kişi, ABD Başkanı değildir. Türkiye'nin dış politikada karşı karşıya olduğu krizi aşabilmesi, ancak kurumsal bir işleyişe dönmekle, TBMM'yi ve Dışişleri Bakanlığı'nı etkin kılmakla, bölgedeki her çatışmaya aktif şekilde katılmak yerine bölgede huzuru desteklemekle mümkün. Türkiye'nin dostlarının sayısının artması, karşıtlarının sayısının azalması ancak bu şekilde sağlanabilir. Türkiye'yi dış politika bakımından kurtaracak reçete okyanus ötesinden gelmeyecek, ülkemizde geniş bir uzlaşmanın sağlanmasıyla mümkün olacaktır.

Kurumlar, Kurallar, Uluslararası Örgütler

Trump ve Biden arasındaki dış politika perspektifi farklarının ilki dış politikanın oluşturulması ve uygulanması alanında. Trump yerleşik teamülleri hiçe sayan, öngörülemez, kurumlara ve uluslararası örgütlere düşmanlık içeren bir dış politika uygulamıştı. Biden ise kurumlara, geleneklere ve ABD dış politikasının yerleşik kabullerine geri dönüşü savunuyor. Trump, Dünya Sağlık Örgütü bütçesine yaptığı mali katkıyı keserken, Biden Covid-19 ile mücadelede uluslararası örgütlerin önemine vurgu yapıyor. Trump, NATO'nun varlığını sorgularken, Biden NATO müttefikleriyle daha yakın iş birliğini gündeme getiriyor. Trump uluslararası politikanın var olan kurallarını tersyüz ederken, Biden kurallara dayalı bir dünya düzeni görüşü üzerinde duruyor.

HAFTALIK BİLGİLENDİRME RAPORU

MEDYA VE KURUMSAL İLETİŞİMDEN SORUMLU GENEL BAŞKAN BAŞDANIŞMANLIĞI

Trump'ı Biden'dan ayıran bir diğer nokta ise, Trump'ın özellikle Erdoğan'ın tercihine de uygun olarak kurumsal işleyişin yerine kişisel ilişkilere ağırlık vermesiydi. Bu süreçte Erdoğan ve ailesi, Trump ve ailesi ile yakın ilişkiler kurdu. Türkiye-ABD ikili ilişkileri, Erdoğan-Trump arasındaki kişisel ilişkilerden ibaretmiş gibi yürütüldü. Bu ilişki, diplomatik geleneklerin ve teamüllerin o kadar dışındaydı ki, Trump'ın Erdoğan'a hakarete varan mektuplarının sızdırıldığı, "Ekonominizi mahvederim!" tehditlerinin havada uçtuğu bir dönemi yaşadık. Her ne kadar iktidar medyası Trump'ı yere göğe sığdıramasa da sormak gerekiyor: Trump Türkiye'nin çıkarlarına yönelik ne yaptı? Trump yönetiminin Türkiye'yi gözeten, Türkiye'ye yardımcı olan bir hamlesi oldu mu? Trump-Erdoğan kişisel yakınlığının Türkiye'ye faydası ne oldu? Aslında bu soruların yanıtını tüm kamuoyu gibi Erdoğan ve çevresi de biliyor. Ancak Türkiye'nin menfaatleriyle Erdoğan'ın menfaatleri arasında bir uyumsuzluk var.

Türkiye gibi orta büyüklükteki bir devlet için kurallara dayalı bir dünya düzeni daha tercih edilebilir bir seçenek. Buna karşılık uluslararası örgütlere, kurumlara ve kurallara dayalı bir işleyiş Erdoğan'ın kişisel bekası ve kişisel öncelikleri bakımından tercih edilmekten uzak. Bu noktada Türkiye'nin uzun vadeli çıkarlarıyla Erdoğan'ın kişisel çıkarları arasında bir uzlaşmazlığın altını çizmek gerekiyor.

İçine Kapanmış ABD mi Dünyaya Nizam Veren ABD mi?

Trump ile Biden'ın dış politika yaklaşımları arasındaki farkların ikincisi de Türkiye'yi yakından ilgilendiriyor. Trump döneminde ABD tarihinde çok köklü olan bir eğilim daha ağırlıklı olarak öne çıktı. Buna izolasyonculuk diyebiliriz. Yani ABD'nin büyük dünya sorunlarına karışmak ve dünyaya nizam vermek yerine kendi ulusal sorunlarına ve hedeflerine odaklanması. ABD tarihi içinde çok köklü olan bu tartışmanın bugünkü tarafları olarak Trump izolasyoncu görüşe yakın iken Biden ise ABD'nin dünya düzeni kurması anlayışına daha yakın. Biden bu görüşünü ABD'nin "tekrar masanın başköşesine oturması" şeklinde formüle ediyor.

Bu durumun Türkiye açısından avantajları ve dezavantajları var. ABD'nin kendini geriye çektiği bir ortamda başta Fransa olmak üzere bazı ülkeler daha çok ön plana çıkmaya başladı. Bu ön plana çıkma arzusunun Türkiye'nin menfaatleri bakımından ne kadar iyi olduğu tartışmalı. ABD'nin geri çekildiği bu ortamda Türkiye'yi kendi bölgesinde izole etmeye dönük birçok girişim arka arkaya geldi. Güç boşluğunun ortadan kalktığı bir ortam, Türkiye açısından daha avantajlı bir durum yaratabilir ancak geçmişte Erdoğan yönetiminin de bu güç boşluğunu bir fırsat olarak gördüğünü unutmamak gerekiyor. Bu durum Türkiye'nin bölgedeki bütün çatışmalarda aktif olarak rol almasına kapı araladı. Üstlenilen bu rollerden Türkiye'nin ne kazandığı ise bir muamma. Ancak kaynaklarından ve imkânlarından çok şey kaybettiği açık. Trump kazansaydı Avrupa güvenlik mimarisinde köklü bir değişim olabilir ve Avrupalılar, ABD'den bağımsız bir Avrupa güvenliği yapısı oluşturma yoluna gidebilirdi. Bu kapsamda Avrupalıların kendi güvenliğini sağladıkları bir ortam NATO'nun sonu ve Türkiye'nin de bu yeni kolektif güvenlik girişiminden dışlanması anlamına gelebilirdi. Bu durumun ne ölçüde Türkiye'nin menfaatine olacağını okuyucularımızın değerlendirmesine bırakıyorum.

İkili İlişkiler

Bu kapsamda Trump ile Biden arasındaki üçüncü farklılık ise bu iki siyasetçinin bazı ülkelerle ikili ilişkilere bakış açısıyla ilgili. Bu farklılığı örneklerle açıklamak daha uygun görünüyor. Mesela Trump'ın hedefe koyduğu İran ile nükleer anlaşma Biden için önemli bir kazanım. Trump'ın Çin ile başlattığı ticaret savaşlarıysa Biden için ABD'ye zarar veren bir saçmalaktan ibaret. Trump'ın Almanya, Fransa gibi Avrupa Birliği (AB) ülkelerine dönük olumsuz politikası Biden'a göre hızla terkedilmeli ve bu ülkelerle ortaklık güçlendirilmeli. Bu türden politika değişiklikleri doğrudan Türkiye'yi de Türkiye-ABD ilişkilerini de etkileyecektir. Şurası açık ki Avrupa'ya daha fazla önem verilmesi ve İran'la nükleer anlaşmanın tekrar devreye sokulması ABD'nin Türkiye'ye olan ihtiyacını azaltacaktır. Diğer taraftan Türkiye 80 milyonluk nüfusu, güçlü ordusu ve bölgedeki etkinliğiyle ABD için kolaylıkla gözden çıkarılacak bir ülke değil. Türkiye kendi ağırlığının farkında olarak yeni dönemin risklerini ve fırsatlarını doğru şekilde analiz etmeli.

Sonuç olarak Türkiye her şeyden önce Erdoğan'ın kişisel ilişkileri ve çıkarlarına endekslenmiş ve bu ilişkilerin seyrine göre gündend güne değişebilen bir dış politika yerine akılcı, kurumsal, uzun vadeli, ulusal çıkarlara dayanan, planlı ve gerçekçi bir dış politika uygulamak zorunda. Yani Türkiye'nin Ortadoğu politikası, AB politikası veyahut Türkiye-Rusya ilişkilerinin seyri gibi meseleler Trump'ın ya da Biden'ın ABD Başkanı olmasına bağlı olmamalı. Trump ile Erdoğan'ın ilişkisi sebebiyle adeta Trump'ın seçilmesi için kampanya yapan iktidar medyasının yaklaşımının aksine, Erdoğan'ın kiminle daha iyi anlaşacağını değil Türkiye'nin uzun vadeli ulusal çıkarlarının neler olduğunu değerlendiren ve bu ulusal çıkarları önceleyen gerçekçi bir dış politika üretilmelidir. Bu yapılmadıkça ABD Başkanı kim olursa olsun Türkiye dış politikada güçlü devletlerin etki alanları arasında salınıp duracaktır.